

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

APM

HYPNOTIC: ZİHİN AVI // EYVAH BABAM // SAINT OMER
ELEMENTAL: DOĞANIN GÜÇLERİ // THE FLASH // ASTEROİT ŞEHİR

GENÇE

MECMUA

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİSİ
HAZİRAN 2023 SAYI 67 // 50 TL

INDIANA JONES
AND THE DIAL OF DESTINY
HARRISON FORD

Tüm Zamanların En İyi 25

DEDEKTİFİ

IBEAU IS AFRAID
JOAQUIN PHOENIX
NURİ BİLGE CEYLAN
WES ANDERSON

GERİCİLİĞİN KADINLARI BASKILADIĞI FİLMLEER LOVE STORY UNORTHODOX

Tüm hayaller ona sığar.

Hyundai STARIA.

Şimdi kalbinizden geçen tüm yolculukları, sınırlamalar olmadan yaşama zamanı. Maksimum konfor sunan geniş iç mekânı, devrim niteliğindeki modern dış tasarımı, elektrikli sağ ve sol kayar kapıları, 8" multimedya ekranı, kablosuz şarj özelliği ve daha birçok yenilikçi donanımıyla STARIA, hayallerinizi genişletmek için tasarlandı.

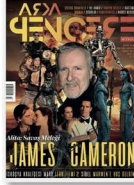

5 YIL **100.000 km**
Üretici Onarım Güvencesi

Hyundai STARIA modelinin resmi spesifik CO₂ emisyonu (715/2007/EC) 222 g/km, resmi yakıt tüketimi (715/2007/EC) 8,5 l/100 (birleşik) km'dir. Hyundai STARIA, 2 yıl ya da 100.000 km yasal garanti kapsamındadır. Ayrıca yasal garantinin dolmasından sonra, aracın ilk tüketiciye teslim tarihinden itibaren 5 yıl ya da 100.000 km'ye kadar üretim kaynaklı arızaların ücretsiz onarımları Hyundai üretici onarım güvencesi kapsamındadır.

Detaylı bilgi onarım kitapçığında ya da [hyundai.com.tr](https://www.hyundai.com.tr)'de bulunmaktadır. İlanda yer alan araçların donanımları farklı olabilir. Detaylı bilgi için araçların donanımlarından faydalanarak inceleyiniz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://kitapci.org>

ASFA PENCERE

ISSN 2602-2583

Çağlayan Mahallesi Aslanbey Sok. No: 10 Kat:1 Daire:2 / MINT Rezidans
Kağıthane - İSTANBUL

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Bilgehan ARAS
bilgehanaras@barasmedya.com

EDİTÖRLER Ece MUSLU ecemuslu@barasmedya.com,
Cem ŞENİ cemseni89@gmail.com, Engin ERZİNCANLI engine@gmail.com

KATKIDA BULUNANLAR Bora SEZEN sezen.bora@gmail.com,
Asaf İNAN asafinan75@hotmail.com, Ali SARIKUŞ sibus77@sibascontent.com

ART DİREKTÖR Bilgehan ARAS (Sorumlu Müdür)
bilgehanaras@barasmedya.com.tr

FOTOĞRAF EDİTÖRÜ Işık ATASOY GÜLMAN isikatasoy78@gmail.com

REKLAM REZERVASYON
Ebru Ece ULUTAŞ +90 (533) 552 07 49

İMTİYAZ SAHİBİ Bilgehan ARAS

KAPAK FOTOĞRAFI Ali İhsan ELMAS

APM Arka Pencere Mecmua, ayda bir yayımlanan yerel süreli yayındır. Bu dergi, basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların sorumluluğu ilan veren firmalara aittir.

BARAS MEDYA

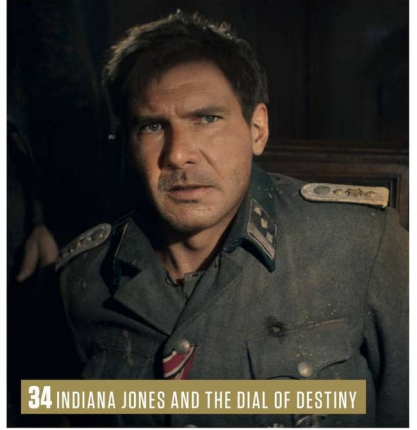

https://rantey.org

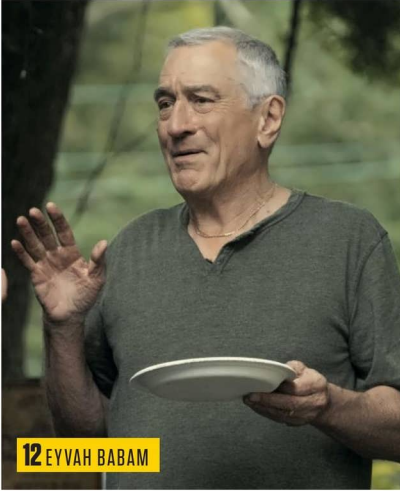
İÇİNDEKİLER

10 HYPNOTIC: ZİHİN AVI

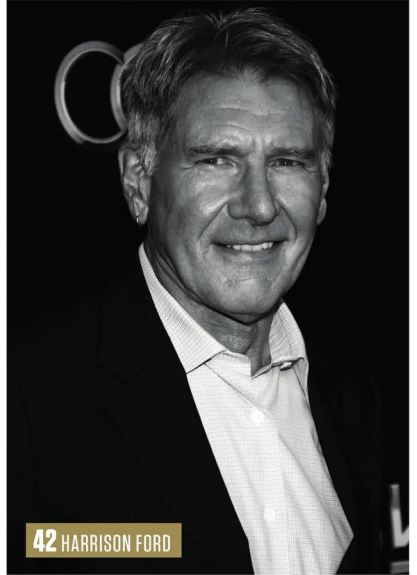
34 INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

12 EYVAH BABAM

HAVADİS

14 *Saint Omer*

42 HARRISON FORD

64 BEAU IS AFRAID

100 GERİCİLİĞİN KADINLARI BASKILADIĞI 11 FİLM

80 TÜM ZAMANLARIN EN İYİ 25 DEDEKTİFİ

106 WES ANDERSON

KEYİF

122 Klasik Sahne

Bir sürüşten çok daha fazlası.

i20 N.

Onunla otomobil kullanmanın ötesine geç, yolları hisset. i20 N, WRC'den ilham alınan özelliklerle dolu gerçek bir performans deneyimi sunuyor. 204 PS motor gücü, Mekanik Sınırlı Kaydırmalı Diferansiyel, Devir Eşleştirme Sistemi ve Kalkış Kontrolü gibi sportif özelliklerinin yanı sıra sunduğu konfor donanımlarıyla da her yolculuğu benzersiz bir hâle getiriyor. Bir sürüşten çok fazlası i20 N'de seni bekliyor.

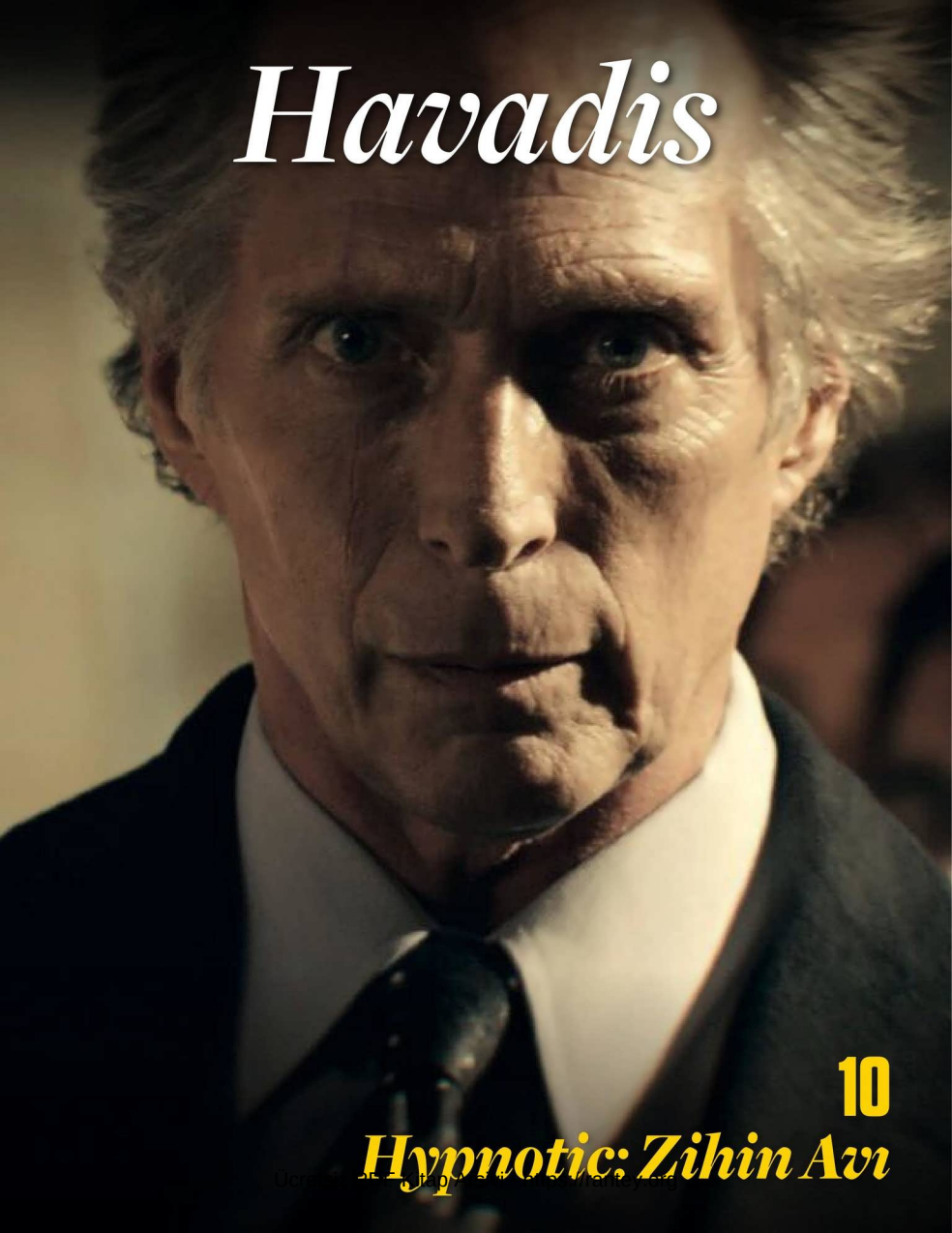
www.hyundai.com.tr

5 YIL **100.000 km**
Üretici Onarım Güvencesi

Hyundai i20 N modelinin resmi spesifik CO₂ emisyonu (715/2007/EC) 158 g/km, birleşik resmi yakıt tüketimi (715/2007/EC) 7,0 l/100 km'dir. Hyundai i20 N, 2 yıl ya da 60.000 km yasal garanti kapsamındadır. Ayrıca yasal garantinin dolmasından sonra, aracın ilk tüketiciye teslim tarihinden itibaren 5 yıl ya da 100.000 km'ye kadar üretim kaynaklı arızaların ücretsiz onarımları Hyundai üretici onarım güvencesi kapsamındadır. Detaylı bilgi için kullanıcı kılavuzuna ve Hyundai.com.tr'de bulunmaktadır. İlanda yer alan araç donanımları Türkiye'de satışta olan araçların donanımından farklılık gösterebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://hantey.org>

Havadis

10

Hypnotic: Zihin Avı

HAZİRAN 2023 VİZYONU

FİLMLER, FİMLER!

Filmlerin gösterim tarihleri değişebilir, ertelenebilir, iptal edilebilir...
Değişecek, ertelenecek, iptal edilecek diye okuyun!

EYVAH BABAM

2 HAZİRAN ÖRÜMCEK-ADAM: ÖRÜMCEK-EVRENİNE GEÇİŞ (Spider-Man: Across The Spider-Verse) YÖN: Joaquim Dos Santos, Kemp Powers, Justin Thompson OYN: Shameik Moore, Hailee Steinfeld, Issa Rae Spider-Man: Into the Spider-Verse, radyoaktif bir örümcek tarafından ısırılmasıyla bambaşka bir dünyaya adım atıp, özel yeteneklerle donanan Miles Morales'in maceralarını konu ediyor.	EYVAH BABAM (About My Father) YÖN: Laura Terruso OYN: Sebastian Maniscalco, Robert De Niro, Kim Cattrall Genç bir adam olan Sebastián, Amerikalı kız arkadaşıyla evlenmeye karar verir. ALBASTI YÖN: Hasan Erdem Yıldırım OYN: Fatoş Baş, Leyla Parlak, Ayşegül Karateke Albastı, lohusa döneminde kadınlarla müssallat olduğuna inanılan yaratık Albastı hakkında yedi farklı hikayeyi konu ediyor.	doştuklarını Belçika'daki sürgünlerinin acımasız kollarına karşı korumaya çalışır. 9 HAZİRAN TRANSFORMERS: CANAVARLARIN YÜKSELİŞİ (Transformers: Rise Of The Beasts) YÖN: Steven Caple Jr. OYN: Anthony Ramos, Dominique Fishback, Dominic Di Rosa Transformers: Rise of the Beasts'de Predators, Maximals ve Terrorconlar, Transformers: dünyasına dahil olur. Diğer Transformerlar, Autobots ve Decepticonların savaşının ortasında çıkagelir.	IBLİS KARANLIĞIN SAHİBİ 2 YÖN: Berk Aygül OYN: Savaş Özkuş, Öznur Kültük, Gizem Akgün Korku türündeki "İblis Karanlığın Sahibi 2" filminin yönetmen koltuğunda Berk Aygül oturuyor. Filmin oyuncu kadrosunda Savaş Özkuş, Öznur Kültük, Gizem Akgün, Öykü Bozkurt, İzzet Mürsel Bucak gibi isimler yer alıyor.
PRESTJİ MESELESİ YÖN: Mahsun Kırılmazgöl OYN: Engin Hepileri, Eser Yenenler, Aslıhan Güner Prestij Meselesi, müzik yapımcısı Hilmi Topaloğlu'nun kurucusu olduğu Prestij Müzik döneminde yaşananları konu ediyor.	MALİK-ÜL CİN YÖN: Görkem Çeliloğlu OYN: Muhammet Kınık, Eda Kantar Ali, hayatını hırsızlık yaparak geçiren genç bir adamdır. Bir gün parkta oturur bir kızın bilgisayarını çalan Ali, bilgisayar sattıktan önce onu kurcalamaya başlar.	KORKUYORUM (Beau Is Afraid) YÖN: Ari Aster OYN: Joaquin Phoenix, Nathan Lane, Amy Ryan Korkuyorum, otitirer anesi Mona ile çalkantılı bir ilişkisi olan ve babasını hiç tanımayan son derece gergin ve paranoyalık bir adam olan Beau Wassermann'ın hikayesini konu ediyor.	80 GÜNDE DEVİRİALEM (Around the World in 80 Days) YÖN: Samuel Tourneau OYN: Damien Ferrette, Julien Crampin, Kaycie Chase 80 Günde Deviraleam, ağacılı bir kurbaya ile iddiaya girip dünyayı dolaşmaya başlayan bir maymunun hikayesini konu ediyor.
THE BOOGEYMAN YÖN: Rob Savage OYN: Chris Messina, Sophie Thatcher, Vivien Lyra Blair Billings, tanınmış bir pilyatrist olan Harper'a bavyurmak için birçok nedeni olan bir adamdır.	TORİ VE LOKİTA YÖN: Luc Dardenne, Jean-Pierre Dardenne OYN: Pablo Schils, Joely Mubundu Afrika'da yalnız seyahat eden genç bir erkek ve genç bir kız, yenilmez	MASKE: NEZAKETLE TEBESSÜ YÖN: Berker Bircan OYN: Kaan Turgut, Nilay Deniz, Mert Turak Birçok meslekle ilgilene Barış'ın başından belala eksik olmaz. Yaşadığı bu trajikomik olayların aslında geçmişinde meydana gelen travmaların yansıması olduğu düşünülür.	STRAYS YÖN: Josh Greenbaum OYN: Will Ferrell, Jamie Foxx Strays, sahibi tarafından terk edilen ve ondan intikam almak için sokakta başlıyol kalan diğer köpeklerle bir araya gelip bir plan yapar bir keşifçi hikayesini konu ediyor. İyimeser bir teriyer olan Reggie, sahibi Doug tarafından terk edildiğinde, sevgili sahibinin onu asla bir neden yokken terk etmeyeceğinden emindir.
			16 HAZİRAN HÜDDAM 3: LAMIA YÖN: Utku Uçar Korku türündeki "Hüddam" filminin üçüncü bölümü halkası olan "Hüddam 3: Lamia"nın yönetmen koltuğunda serinin diğer filmlerini de yöneten Utku Uçar oturuyor.
		MIA VE BEN CENTİPODA'NIN KAHRAMANI (Mia And Me - The Movie) YÖN: Adam Gunn, Matthias Temmermans OYN: Rick Kavanian, Gedeon Burkhard Mia And Me, ailesini kurtarmak için zorlu bir mücadele vermek zorunda kalan küçük bir kızın hikayesini konu ediyor. Mia, küçük sevimli bir kızıdır. Ailesi gizemli bir şekilde ortadan kaybolmuş ve o günden beri kimse onlardan bir haber alamamıştır.	OBSESİYON YÖN: Eray Altay OYN: Ekin Mert Daymaz, Ege Kökenli, Sarp Can Kırögü Eray Altay'ın yönetmen koltuğunda olduğu "Obsesyon" filminin oyuncu kadrosunda Ekin Mert Daymaz, Ege Kökenli, Sarp Can Kırögü, Burcu Karakaya gibi isimler yer alıyor.

THE BOOGEYMAN

BENİM BABAM BİR KAHRAMAN

YÖN: Örcün Benli

OYN: Ufuk Bayraktar, Mahir İpek, Selim Erdoğan

Örcün Benlinin yönetmen koltuğunda oturduğu dram türündeki 'Benim Babam Bir Kahraman' filminin oyuncu kadrosunda Ufuk Bayraktar, Mahir İpek, Selim Erdoğan, İdris Nebi Taşkın gibi isimler yer alıyor.

JOYLAND

YÖN: Saim Sadiq

OYN: Ali Junejo, Alina Khan, Sania Saed

Ataerkil bir aile, aile soyunun devam edebilmesi için bir erkek bebek doğumunun özlemine çeker. Ailenin en küçük oğlu, gizlice erotik bir dans tiyatrosuna katılır ve orada transseksüel bir sanatçıya aşık olur. Bu imkansız aşk hikayesi; tüm ailenin cinsel devrim arzusunu aydınlatmaya başlar.

23 HAZİRAN**YENİLMEZ ÜÇLER**

(Once Upon A Time In Ukraine)

YÖN: Roman Perfiliev

OYN: Roman Lutsyky, Gen Seto, Sergey Strelnikov

Effendisini adil olmayan bir düello sırasında öldüren bir köle tüccarı olan Yoshi Harimoto'nun peşine düşen bir samurayın amacı, effendisinin ele geçirilen kızı geri almaktır. Effendisinin onurunu kurtarmak için çıktığı bu yolda, tutsak olarak tutulduğu yerde kız arkadaşının köle olarak elinde tutulan toprak sahalye hesaplamaya çalışan bir köylü ile tanışır.

TEBESSÜM

YÖN: Sergin Çengiz, Şiyar Gedik

OYN: Onur Buldu, Seda Türkmen, Adem Tosun

Tebessüm, çevresi tarafından askı suratlı olması ve asosyallığı ile bilinen, Mustafa'nın bir gecede değişen yaşamına odaklanıyor. 35 yaşında bir adam olan Mustafa, İstanbul'da bir devlet dairesinde arşiv bölümünde çalışır.

BÜYÜ DE GEL

(No Hard Feelings)

YÖN: Gene Stupnitsky

OYN: Jennifer Lawrence, Andrew Barth Feldman, Laura Benanti

No Hard Feelings, New York Eyaleti'nin en büyük adası olan Long Island'ın en doğu ucunda yer alan Montauk'ta yaşayan bir yetkilinin hayatına odaklanıyor.

KAÇAK AVCILAR

YÖN: Fatih Yıldırım

OYN: Emir Erol, Nisa Duru Yazan, Altuğ Seçkiner

Fatih Yıldırım'ın yönetmenliğini ve senaristliğini üstlendiği, komedi türündeki 'Kaçak Avcılar' filminin oyuncu kadrosunda Emir Erol, Nisa Duru Yazan, Altuğ Seçkiner, Meral Kaplan, Cem Sultan Karabulut gibi isimler yer alıyor.

YONG ZHI CHENG

YÖN: Leon Ding, Yongchang Lin

OYN: Joseph S. Lambert, Nichalia Schwartz, Chris Boike

Terracotta Krallığı'nın derinliklerinde, avcılar ve Öny olarak bilinen vahşi yaratıklar, Qin Hanedanlığı'nın yeraltı şehri Yang da sürekli savaş halinde.

TEFTİS

100% WOLF

YÖN: Alexs Stadermann

OYN: Samara Weaving, Jai Courtney, Rhys Darby

Soylu bir kurt adam ailesinin üyesi olan Freddy Lupin, 13. doğum gününde vahşi bir kurt adam yerine bir kanışe dönüşür. Kendisini kışkırtmayan amcasının köpeğe dönüşmesi ile ondan daha da nefret etmeye başlayan Freddy, hayatının en kötü zamanlarını yaşadığını düşünmeye başlar.

TEFTİS (The Inspection)

YÖN: Elegance Bratton

OYN: Gabrielle Union, Jeremy Pope, Raul Castillo

Annesi tarafından reddedilen ve geleceği için çok az seçeneği olan Ellis French, Deniz Piyadeleri'ne katılmaya karar verir ve eğitim için bir kampa gider. Başlangıçta tüm fiziksel gereksinimleri karşılar, ancak cinsel yönelimine gözlemde başkanı değildir. Bu da onu eğitimci Leland Laws ve bir acemi olan Laurence Harvey'in hedefi haline getirir.

GİZEMLİ MESAJ

YÖN: Tayfun Can Demirtaş

OYN: Erkan Özmen, Aysegül Kaygusuz, Yaprak Tüter

Ailesini trafik kazasında kaybeden Elif'in hayatı tek dayanağı ablasıdır. Ancak ablasının gizemli bir şekilde ortadan kaybolmasıyla Elif kendini bir kabusun içinde bulur. Halüsünasyon görmeye başlayan Elif, ablasını bulmak için araştırma yapar.

30 HAZİRAN**RUHLAR BÖLGESİ: KIRMIZI KAPI**
(Insidious: The Red Door)

YÖN: Patrick Wilson

OYN: Patrick Wilson, Ty Simpkins

Ruhlar Bölgesi: Kırmızı Kapı, iblislerini indirmek için korkunç olaylarla yüzleşmek zorunda kalan Josh ve Dalton'un hikayesini konu ediyor.

GENÇ DENİZ CANAVARI RUBY
(Ruby Gillman, Teenage Kraken)

YÖN: Faryn Pearl, Kirk DeMico

OYN: Lana Condor, Toni Collette, Jane Fonda

Okuluna uyum sağlamaya çalışan 16 yaşındaki Ruby Gillman, ne kadar cabalasa da görüneni görünmeyen hissedir. Kesirlerdeki başarısızlıklarından dolayı kendisine hayran olan, haylandığı çocuğa matematik dersleri veren Ruby, amnesinin denize girmesini yasakladığı için okul arkadaşlarıyla plajda takılamaz.

INDIANA JONES VE KADER KADRANI
(Indiana Jones and the Dial of Destiny)

YÖN: James Mangold

OYN: Harrison Ford, Phoebe Waller-Bridge, Mads Mikkelsen

1981 yapımı "Indiana Jones 1: Kutsal Hazine Avcıları'nın beşinci devamı halindeki yeni filmde Indiana Jones'un yeni maceralarına tank oluyoruz. Maceracı arkeolog Indiana Jones'u bu kez daha Harrison Ford'un canlandırdığı yapımin yönetmen koltuğunda James Mangold oturuyor.

TANRININ UNUTTUĞU YER
(Vanskabe Land - Volaða Land)

YÖN: Hlynur Pálmarson

OYN: Elliott Crosset Hove, Victoria Carmen Sonne, Jacob Lohmann

19. yüzyılın sonlarında genç bir Danimarkalı rahip, bir kilise inşa etmek ve kaçınılmaz manzaraların ortasında nüfusu fotoğraflamak için İzlanda'nın uzak bir bölgesine seyahat eder.

ŞEYTAN UYKUDA (Mete Miedo)

YÖN: Néstor Sánchez Sotelo

OYN: María Abadi, Jorge Booth, Marco De la O

Seçkin bir polis biriminin genç bir üyesi olan Camila, tehlikeli bir operasyona dahil olur. Üyelerinin kendilerini yakarak öldürdüğü bir ritüel sırasında müdahale eden Camila'nın vücudunun her yerinde ciddi yaralar oluşur ve komaya girer.

INDIANA JONES VE KADER KADRANI

HAZİRAN 2023 VİZYONU

Yönetmen
Robert Rodriguez

HYPNOTIC: ZİHİN AVI

HYPNOTIC

Senaristler Max Borenstein,
Robert Rodriguez

Oyuncular Ben Affleck,
William Fichtner, Alice Braga

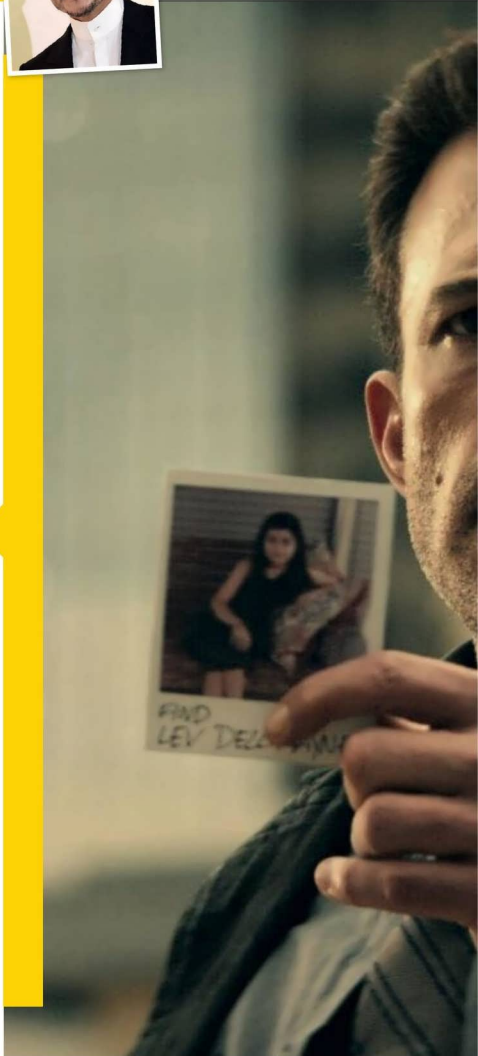
Dedektif Danny Rourke'un hayatı, küçük kızı Minnie'nin kaybolmasıyla alt üst olur. Eşinden ayrılan Danny, kızını bulma umudunu asla yitirmez. Bir gün görevi başındayken, bir banka soygunu haberini alan Danny, hızlıca olay yerine gider. Ancak bankaya gittiğinde beklemeyişi bir durumla karşılaşır. Kasadan kızının fotoğrafını bulan Danny, elindeki ipucunun peşinden gitmeye karar verir. Ancak bu sırada karşısına, algısını yönetebilen hipnotikler çıkar. Danny, hipnotiklere rağmen kızını bulmayı başarabilecek midir?

GÖSTERİM TARİHİ: 2 HAZİRAN 2023

Pedro Pascal'lı Korku Filmi

Oscar adayı "Dünyanın En Kötü İnsanı" (The Worst Person in the World) filmiyle geniş çapta tanınırlık kazanan Norveçli yıldız Renate Reinsve, "Weapons" adlı korku filminde Pedro Pascal'a eşlik edecek.

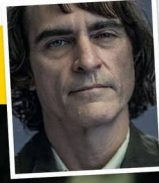

Natalie Portman "Star Wars"a Dönmeye Hazır

George Lucas'ın öncül Star Wars üçlemesinde Anakin Skywalker'ın kalbini kazanan Padmé Amidala olarak rol alan Natalie Portman, verdiği röportajda "Star Wars" dünyasına geri dönme açık olduğunu söyledi.

HAZİRAN 2023 VİZYONU

Todd Haynes ve Joaquin Phoenix'ten Kuir Aşk Filmi Geliyor

Joaquin Phoenix'ın sıradaki projesi belli oldu. Oscarlı aktör, "Carol", "Far From Heaven" gibi filmlere imza atan Todd Haynes'in +17 olarak derecelendirilen kuir aşk filminde başrolü üstlenecek.

👉 "RRR", "Thor" ve "Ahsoka" Oyuncusu Ray Stevenson Hayatını Kaybetti
İrlandalı aktör Ray Stevenson 58 yaşında vefat etti. Aktörün ölüm nedeni açıklanmadı, ancak temsilcisi Pazar günü İtalya'da "Cassino in Ischia" filmini çekerken aniden yere yığılarak hayatını kaybettiğini duyurdu.

Yönetmen
Laura Terruso

EYVAH BABAM

ABOUT MY FATHER

Senaristler Sebastian Maniscalco, Austen Earl

Oynucular Sebastian Maniscalco, Robert De Niro, Kim Cattrall

Genç bir adam olan Sebastian, Amerikalı kız arkadaşıyla evlenmeye karar verir. Ancak Salvador, İtalyan göçmen babası Salvo'ya kız arkadaşına evlilik teklifi edeceğini söylediğinde beklenmedik bir tepki alır. Salvo, gelini olacak genç kadın ve ailesiyle hafta sonunu bir arada geçirmek ister.

GÖSTERİM TARİHİ: 2 HAZİRAN 2023

HAZİRAN 2023 VİZYONU

Yönetmen
Alice Diop

SAINT OMER

Senaristler Alice Diop,
Amrita David

Oyuncular Kayije Kagame,
Guslagie Malanda, Valérie Dréville

Genç bir romancı olan Rama, 15 aylık kızını kuzey Fransa'da bir kumsalda yükselen dalgalara terk ederek öldürmekle suçlanan genç bir kadın olan Laurence Coly'nin davasına katılmak için seyahat eder. Duruşma devam ederken, sanıkların sözleri ve tanık ifadeleri Rama'nın mahkumiyetlerini sarsar ve kendisini sorgulamaya başlar.

GÖSTERİM TARİHİ: 9 HAZİRAN 2023

👉 **"John Wick" Bir Milyar Dolar Kulübüne Girdi!**
"John Wick" serisinin toplam hasılatı bir milyar dolar sınırını aştı. Lionsgate'in Keanu Reeves başrollü aksiyon serisinin Mart ayında izleyiciyle buluşan son filmi "John Wick: Chapter 4" dünya çapındaki 427,5 milyon dolarlık hasılatıyla serinin en başarılı filmi oldu.

Benedict Cumberbatch, Bob Dylan Biyografisi "A Complete Unknown"a Katildi

Benedict Cumberbatch, başrolünü genç neslin en başarılı yıldızlarından Timothee Chalamet'nin üstleneceği Bob Dylan biyografisi "A Complete Unknown'un" oyuncu kadrosuna dahil oldu. Filmin yönetmenliğini "Logan", "Indiana Jones and the Dial of Destiny" gibi filmlere imza atan James Mangold yapacak.

HAZİRAN 2023 VİZYONU

🎬 **Barry Keoghan "Gladatör 2"den Ayrıldı**
Ridley Scott'ın 2000 tarihli Oscar'lı filmi "Gladatör"ün devam halkası için kadroya yeni oyuncular eklenirken, önemli bir rolde izleyici karşısına çıkacak olan Barry Keoghan'ın projeden ayrıldığı duyuruldu.

ABD Box Office: "Hızlı ve Öfkeli 10" Zirveye Yerleşti

Hızlı ve Öfkeli serisinin merakla beklenen 10. filmi geçtiğimiz günlerde tüm dünyada vizyona girdi. Amerika girişinde beklenenin altında bir açılış yapmasına rağmen zirveye yerleşen "Hızlı ve Öfkeli 10" ilk hafta sonunda 67,5 milyon dolar kazandı.

Yönetmen
Peter Sohn

ELEMENTAL: DOĞANIN GÜÇLERİ

ELEMENTAL

Senarist Peter Sohn

Oyuncular Leah Lewis, Mamoudou Athie, Innocent Ekakitie

Ember ve Wade çifti, ateş, su, kara ve hava insanların bir arada yaşadığı bir şehirde yaşamaktadır. Coşkulu genç kadın ve bu sağduyulu genç adam, temel bir şeyi keşfetmek üzeredir. Onlar, gerçekte ne kadar ortak noktalarının olduğunu fark eder.

GÖSTERİM TARİHİ: 16 HAZİRAN 2023

HAZİRAN 2023 VİZYONU

Yönetmen
Andy Muschietti

THE FLASH

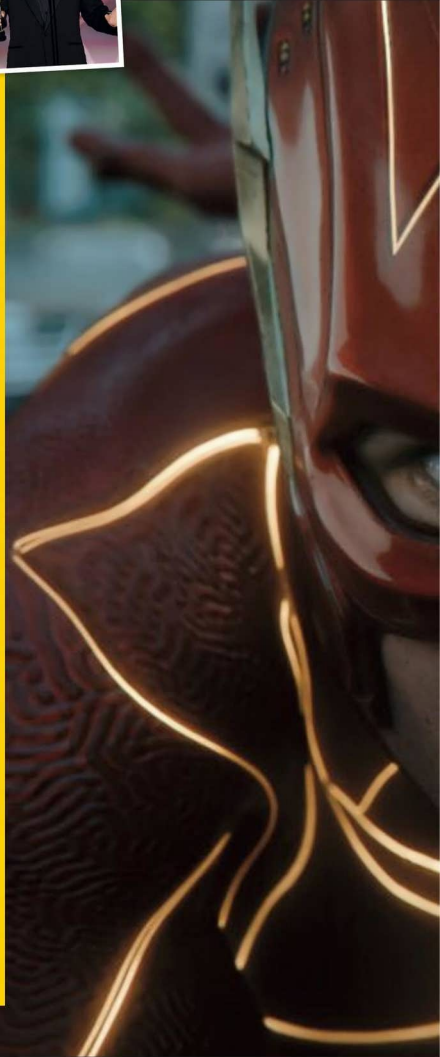
Senarist Christina Hodson
Oyuncular Ezra Miller,
Michael Keaton, Ben Affleck

Bir bilim insanı olan Barry Allen, laboratuvarında çalıştığı sırada beklenmedik bir olayla karşı karşıya kalır. Fırtınalı bir gecede düşen yıldırım, Allen'in kimyasallarını, kendisini ve malzemelerini korkunç bir şekilde çarpar. Barry tam bu esnada kimsenin hayal dahi edemeyeceği süper güçler kazanır. Artık inanılmaz hızlı bir şekilde hareket edebilmektedir. Kendi şehri olan Central City'nin suçlularının karşısında durabilecek bir süper kahramanı vardır.

GÖSTERİM TARİHİ: 16 HAZİRAN 2023

Eddie Murphy'li Pembe Panther Filmi Geliyor
Emmy ve Altın Küre ödüllü Eddie Murphy, MGM ve Amazon'un yeni Pembe Panther filminde başrolü üstlenmek için görüşmeler gerçekleştiriyor. The Hollywood Reporter'ın haberine göre Murphy beceriksiz polis memuru Mufetiş Clouseau rolünde izleyici karşısına çıkacak.

🎬 Sony Pictures'dan yeni bir Karate Kid filmi geliyor...

Sony Pictures'in şu anda geliştirme aşamasında olduğu yeni "Karate Kid" filmi için Jackie Chan'ın rolüne geri döneceği iddia edildi ancak henüz stüdyodan ya da aktörden resmi bir açıklama gelmedi.

HAZİRAN 2023 VİZYONU

👉 "The Penguin" ve "The Mandalorian" Dizileri de Senaristler Grevinden Etkilendi
Matt Reeves'in "The Batman" filmiyle aynı evrende geçen ve Colin Farrell'in Penguin rolüne döneceği Max dizisi "The Penguin"ün çekimleri, Amerikan Yazarlar Birliği'nin 2 Mayıs'ta başlayan grevi nedeniyle durduruldu.

👉 Jennifer Coolidge ve Brian Cox, Suç Komediisi "Riff Raff" İçin Bir Araya Geliyor

Son dönemde "The White Lotus" ile kariyerinde yeni bir sıçrama yaşayan ve dizideki performansıyla Emmy, Altın Küre, Critic's Choice ödüllerini kazanan Jennifer Coolidge ve şu sıralarda "Succession" dizisinin final sezonuuyla adından söz ettiren Emmy ödüllü Brian Cox aynı filmde buluşuyor.

Yönetmen
Wes Anderson

ASTEROİT ŞEHİR

ASTEROID CITY

Senaristler Wes Anderson,
Roman Coppola

Oyuncular Tilda Swinton,
Adrien Brody, Tom Hanks

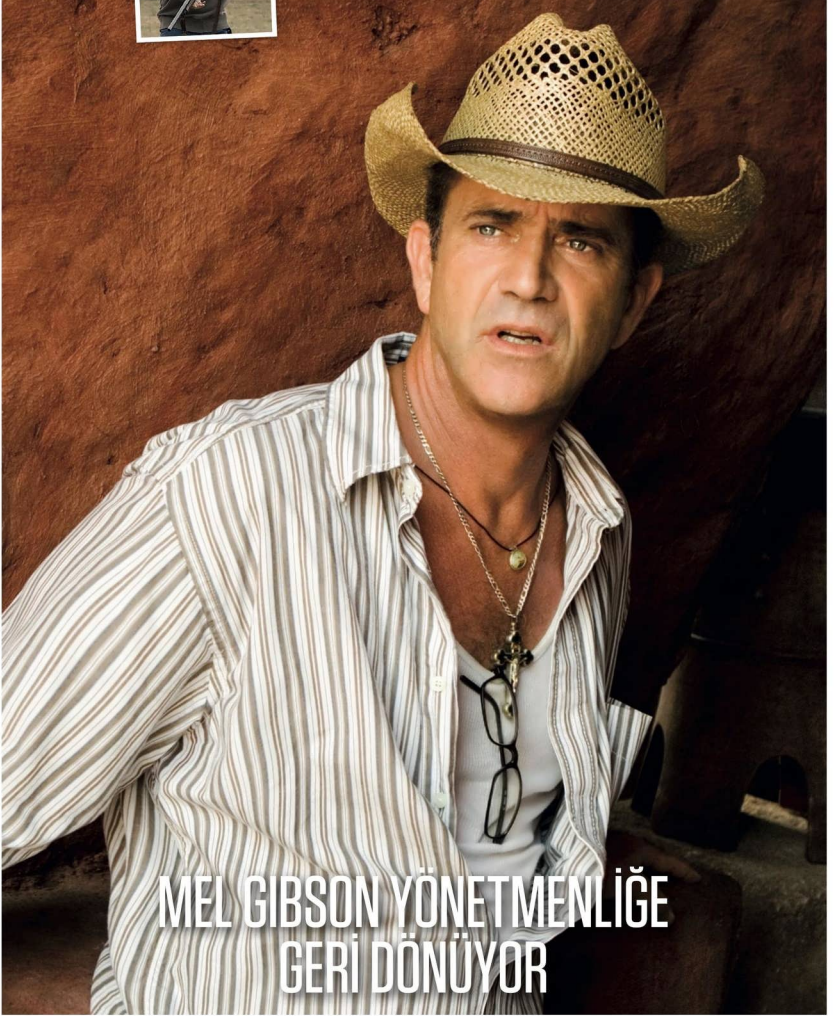
Asteroit Şehir, bilimsel amaçlı düzenlenen bir programda beklenmeyen olayların meydana gelmesiyle yaşananları konu ediyor. Kıdemsiz Yıldız Gözlemcileri ve Askeri Uzay Öğrencileri Kongresi, bir çöl kasabası olan Asteroid City'de, tüm ülkeden öğrencileri ve ailelerini, akademik rekabet için bir araya getireceği, bir program düzenler. Ancak planlanan bilimsel programda, bir uzaylının aniden ortaya çıkması gibi, dünyayı değiştiren, kaos ve kafa karışıklı yaratan beklenmedik olaylar meydana gelir. Ordu tereddüt etmeden şehri yasak bölge ilan eder ve tüm giriş çıkışlar yasaklanır.

GÖSTERİM TARİHİ: 16 HAZİRAN 2023

🔊 "The Last of Us"ın 2. Sezon Hazırlıkları Senaristler Grevi Nedeniyle Durdu

Writers Guild of America'nın (Amerikan Yazarlar Birliği) 2 Mayıs itibarıyla başlattığı grev çeşitli talk showları, dizileri ve filmleri etkilemeye devam ediyor. Grevden en son etkilenen yapım HBO'nun ilk sezonuyla büyük beğeni toplayan ve büyük bir hayran kitlesi oluşturan "The Last of Us" dizisi oldu.

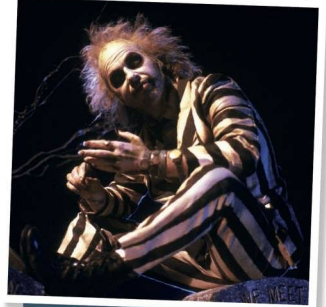
MEL GIBSON YÖNETMENLİĞE
GERİ DÖNÜYÖR

Mel Gibson aksiyon gerilim filmi "Flight Risk" için yönetmen koltuğuna geri dönüyor. En son 2016 yılındaki "Hacksaw Ridge" filmi için yönetmen koltuğuna geçen Mel Gibson yedi yıl sonra yeni filmi "Flight Risk"i yönetmeye hazırlanıyor. Lionsgate imzalı aksiyon - gerilim filminin başrolü ise Mark Wahlberg'e emanet.

Senaryosu Jared Rosenberg tarafından kaleme alınan "Flight Risk", küçük bir uçakla Alaska'nın vahşi doğası boyunca bir kaçağı taşıyan bir Hava Mareşalini'nin yaşadıklarını anlatıyor. İkili kısa süre sonra kendilerini kapana kısılmış halde bulur ve pilotun söylediği kişi olmadığından şüphelenirler...

Henüz resmen açıklanmamış olsa da Mark Wahlberg'in pilot karakterini canlandıracağı tahmin ediliyor. Filmin oyuncu kadrosunda yer alacak diğer isimlerse henüz belli değil. "Flight Risk" Mel Gibson'ın 30 yıllık kariyerinde yönetmenliğini yaptığı altıncı film olacak. Aktör - yönetmenin sıradaki projelerinden birisi de hem yönetmenliğini üstleneceği hem de ikonik Martin Riggs rolüne geri döneceği "Cehennem Silahı 5" filmi.

Daha önce "Babalar Savaşıyor" serisinde birlikte rol alan Mel Gibson ile Wahlberg, son olarak, hayatına rahip olarak devam eden boksör Stuart Long'un gerçek hayat hikayesini anlatan "Father Stu" filminde ekranı paylaştı. **APM**

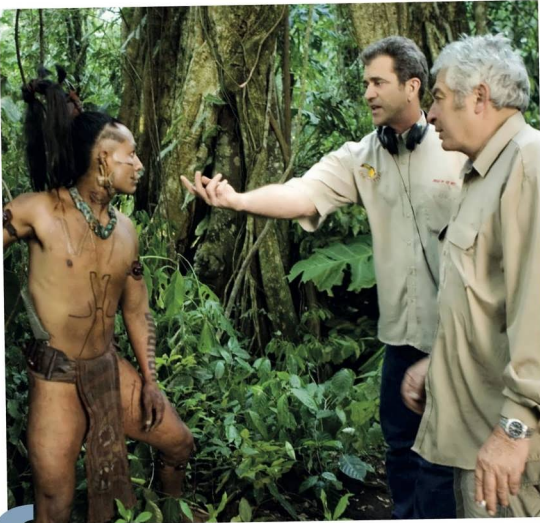
WILLEM DAFOE "BETERBÖCEK 2'DE ROL ALACAK

"Beterböcek" devam filminin kadrosu genişliyor. Tim Burton'un yönetmen koltuğuna, Michael Keaton'ın da ikonik rolüne geri döneceği "Beterböcek" devam filminin oyuncu kadrosuna yıldız isimler eklenmeye devam ediyor. Geçen hafta Monica Bellucci'nin ardından usta oyuncu Willem Dafoe'nin de filmde rol alacağı duyuruldu.

"Beetlejuice 2'de başrolü, "Wednesday" dizisinin yıldızı Jenna Ortega üstlenecek ve ilk filmde Winona Ryder'in canlandırdığı Lydia karakterinin kızı olarak hikayeyi devam ettirecek. Winona Ryder, Lydia rolüne; Catherine O'Hara da Lydia'nın annesi Della rolüne geri dönüyor.

Monica Bellucci, Keaton'ın Beetlejuice karakterinin eşi olarak kadroya dahil oldu. Willem Dafoe'nin ise ahirettiği doğaüstü dünyanın yetkili kişilerinden birine hayat vereceği belirtiliyor. Oyuncu kadrosunda ayrıca Justin Theroux da var fakat hangi rolde izleyici karşısına çıkacağı henüz belli değil. Film 6 Eylül 2024'te vizyona girecek.

Willem Dafoe'nin gelecek projeleri arasında; Emma Stone ve Mark Ruffalo'yla birlikte rol aldığı, Yorgos Lanthimos imzalı "Poor Things" ve Wes Anderson'ın yıldızlarla dolu filmi "Asteroid City" yer alıyor. Aktör ayrıca "The Lighthouse" filminde birlikte çalıştığı Robert Eggers ile "Nosferatu" yeniden çevrimi için bir kez daha bir araya gelecek.

En son 2016 yılındaki "Hacksaw Ridge" filmi için yönetmen koltuğuna geçen Mel Gibson yedi yıl sonra yeni filmi "Flight Risk"i yönetmeye hazırlanıyor. Lionsgate imzalı aksiyon - gerilim filminin başrolü ise Mark Wahlberg'e emanet.

👉 "The Bear"ın Yeni Sezonuna Açıklar İçin Disney+’tan Müjdeli Haber!
İzleyicilerine protein ve karbonhidratı bol görsel şöleni güçlü bir dramedi sunan
"The Bear" 2. sezonuyla 19 Temmuz’dan itibaren Disney+’ta!

"AVATAR 2"YI İZLEMİYENLER VE
YENİDEN İZLEMELER İSTEYENLER İÇİN
BEKLEYİŞ SONA ERİYOR

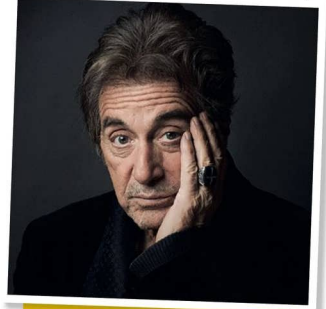
16 Aralık'ta vizyona girmesiyle birlikte dünya çapında box office listelerinde yaklaşık 2.32 milyar dolarla tüm zamanların en çok hasılat elde eden üçüncü filmi olan Avatar: The Way of Water'ı izleyememiş olanlar veya yeniden izlemek isteyenler için bekleyiş bitiyor!

Oscar ödüllü yönetmen James Cameron'ın tam 13 yıl sonra Pandora evrenine yeniden adım attığı film, 7 Haziran'dan itibaren sadece Disney+'ta seyredilebilecek. İzleyicileri filmin haricinde büyük bir sürpriz de bekliyor; Disney+, filmin oyuncularını, yönetmeni ve kamera arkası ekibinin yer aldığı özel bir içeriği de platforma ekliyor.

3 Oscar ödülüne sahip Avatar'ın 10 yıl sonrasında geçen Avatar: The Way of Water, Sully Ailesi'nin (Jake, Neytiri ve

çocukları) hikayesini, karşılaştıkları sorunları, birbirlerine korumak uğruna yapabileceklerini ve hayatta kalmaya çalıştıklarını anlatıyor. Görsel efektleriyle bir çıığır açan ve bunu 13 yıl sonra en üst düzeye taşıyarak devam ettiren 'Avatar: The Way of Water'ın senaryosunu, James Cameron, Rick Jaffa, Amanda Silver, Josh Friedman ve Shane Salerno kaleme alırken; yapımcılığını ise 'Titanik'ten bu yana Cameron'ın birlikte yol aldığı Jon Landau üstleniyor.

Sam Worthington, Zoe Saldana, Sigourney Weaver, Stephen Lang, Cliff Curtis ve Kate Winslet gibi yıldız isimlere başarılı genç oyuncuların eşlik ettiği Avatar: The Way of Water, 7 Haziran'dan itibaren izleyicileri Disney+'ta büyütlü bir yolculuğa çıkaracak.**APM**

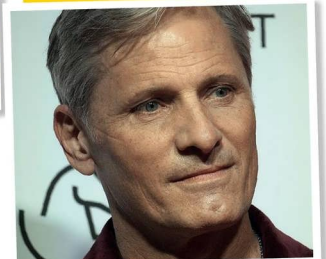
AL PACINO, VIGGO MORTENSEN VE JOHN TRAVOLTA, JFK FILMİ 'ASSASSINATION' İÇİN BİR ARAYA GELDİ!

Oscar ödüllü usta aktör Al Pacino, Oscar adayı Viggo Mortensen, Oscar adayı John Travolta, Shia LaBeouf, Rebecca Pidgeon (Bird Box) ve yarıklı - oyuncu Courtney Love, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı John F. Kennedy'nin suikastını anlatan "Assassination" filmi için bir araya geliyor.

Filmin yönetmen koltuğunda Pulitzer Ödüllü ve Oscar adayı David Mamet (Wag the Dog, Heist, Spartan) var. Mamet aynı zamanda Nicholas Celozzi ile birlikte senaryoyu da kaleme alacak.

1963'te geçen film, organize suçla karşı çok önemli bir adalet duruşması sırasında, Chicago mafyasının başının, bir uzun kaderini değiştirirken ölümcül bir komplolara kurularak Başkan John F. Kennedy Jr.'in öldürülmesini emretmesini anlatıyor. Yapımcı Corey Large (It Follows) filmin oyuncu kadrosu hakkında yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Tüm bu efsanelerle çalışmak bir onur. Dünyedeki David Mamet'in yadsınmaz yeteneği ve Viggo Mortensen, Al Pacino, Shia LaBeouf ve John Travolta liderliğindeki yıldız oyuncu kadromuzla, yıldızlar tam anlamıyla aynı hizaya geldi. Assassination, Amerikan tarihinde çok önemli bir dönemde geçen, Mamet tarafından zekice hazırlanmış, sürükleyici ve sürükleyici bir gerilim filmi - kesinlikle harika bir projel!"

Çekimleri Eylül ayında Vancouver'da başlayacak filmi görüntü yönetmenliğini Robert Elswit (Inherent Vice, There Will Be Blood) üstlenecek.

Oscar ödüllü yönetmen James Cameron'ın tam 13 yıl sonra Pandora evrenine yeniden adım attığı film, 7 Haziran'dan itibaren sadece Disney+'ta seyredilebilecek. İzleyicileri filmin haricinde büyük bir sürpriz de bekliyor.

👁️ "Black Mirror" 6. Sezon Ne Zaman Başlıyor?

Black Mirror, uzun zamandır merakla beklenen 6. sezonuyla geri dönüşyor. Charlie Brooker'ın her bölümüyle olay yaratan karanlık ve satirik antoloji serisi, aklın sınırlarını zorlayacak yeni bölümleriyle 15 Haziran'dan itibaren tüm dünyayla aynı anda sadece Netflix'te!

23.ULUSLARARASI FRANKFURT TÜRK FİLM FESTİVALİ'NİN PROGRAMI BELLİ OLDU!

Kültürlerarası İletişim Derneği tarafından TÜRSAK Vakfı Türkiye proje ortaklığı ile düzenlenen *Uluslararası Frankfurt Türk Film Festivali*, bu yıl 11-16 Haziran 2023 tarihleri arasında Frankfurt'ta 23. kez sinemaseverlerle buluşacak.

Mahsun Kırılmazgöl, Özcan Deniz ve Haluk Levent'in de yolu Prestij Müzik ile kesişti. Filimde, Mahsun Kırılmazgöl, Özcan Deniz ve Haluk Levent'in, Hilmi Topaloğlu ile çıktıkları yolculuğa odaklanılıyor.

FESTİVAL JÜRİSİNDE BİRBİRİNDEN DEĞERLİ İSİMLER YER ALIYOR

Hessen Eyaleti Kültür ve Uyum Bakanlığı ve Frankfurt Büyükşehir Belediyesi desteği ile Kültürlerarası İletişim Derneği tarafından düzenlenen 23. Uluslararası Frankfurt Türk Film Festivali'nin hazırlıkları Frankfurt ve İstanbul'da aralıksız devam ediyor. 11-16 Haziran 2023 tarihleri arasında Kültürlerarası İletişim Derneği tarafından TÜRSAK Vakfı Türkiye proje ortaklığı ile gerçekleştirilecek olan festivalin programı açıklandı. Açılış ve kapanış gecesinde sunuculuğunu Sıdıra Mızrahi üstlenirken açılış gecesinde Tuna Kiremitçi'de sahne alacak.

FESTİVAL ONUR ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNE TAKDİM EDİLECEK

23. kez düzenlenen Türk Film Festivali | International / Frankfurt/M.'nin "Yaşam Boyu Uzun ve Vefa Ödülleri" sahipleri belli oldu. 12 Haziran'da verilecek olan "Yaşam Boyu Başarı Ödülü"nün bu yılki sahipleri; 1996 yılında "Eşkıya" filmindeki "Keçe" rolüyle büyük başarı elde eden tiyatro ve sinema oyuncusu Sermin Hürmençik, 24. Ankara Film Festivali ve 3. Malatya Film Festivali'nde "Tepenin Ardı" isimli sinema filminde oynadığı rol ile en iyi erkek oyuncusu seçilen oyuncu, yönetmen, sanat yönetmeni ve yazar Tamer Levent ile Türk kökenli Alman oyuncu Tayfun Bademsoy olacak.

Vefa ödülleri ise bu yıl 2008 yılında aramızdan ayrılan oyuncu Suna Pekuysal ile 2000 yılında aramızdan ayrılan oyuncu Ergün Köknar'a verilecek. Ödül, sanatçı çiftin oğulları Sait Ali Köknar'a takdim edilecek.

"PRESTİJ MESELESİ" FRANKFURT'A!

Bu yıl yönetmenliğini Mahsun Kırılmazgöl'ün yaptığı "Prestij Meselesi" filmi Avrupa Prömiyerini 12 Haziran'da festivalin açılış filmi olarak yapacak. Film gösterimi sonrasında filmün oyuncularından Mahmut Kırılmazgöl seyirci ile söyleşide buluşacak.

Prestij Meselesi, müzik yapımcısı Hilmi Topaloğlu'nun kurucusu olduğu Prestij Müzik bünyesinde yaşananları konu ediyor. 1991 yılında kurulan Prestij Müzik, 90'lı yıllarda ülke müziğine çok önemli isimler kazandırdı. Bu dönemde

Sinema sanatı aracılığıyla Türkiye ve Almanya toplumları arasındaki ekonomik ve kültürel paylaşımı artırmayı ve birlikte yaşam kültürüne katkıda bulunmayı amaçlayan Türk Film Festivali | International / Frankfurt/M. her yıl Türk sinemasının nitelikli örneklerini Almanya'da geniş kitlelerle buluşturuyor. Festival kapsamında düzenlenen 11. Alman Sinemacılar Gözü ile Uzun Metraj Film Yarışması, 4. Ulusal Belgesel Film Yarışması, 15. Türk ve Alman Üniversitelerarası Kısık Film Yarışması'nın jürileri belli oldu.

"11. Alman Sinemacılar Gözüyle Türk Filmleri Yarışması"nın Ana Jürisi yönetmen Dirk Schäfer başkanlığında kurgu operatörü Patricia Rommel, Türk asıllı Alman oyuncu Jale Arıkan, yönetmen Yüksel Aksu, oyuncu Ece Uslu ve oyuncu Tuğrul Tülek'ten oluşuyor. 4. Ulusal Belgesel film Yarışması'nın Ana Jürisi ise yönetmen Erdem Tepeoğlu başkanlığında senarist Kemal Hamamcıoğlu, oyuncu Eylem Yıldız, oyuncu Özgür

Özacar ve oyuncu Ümit Belen'den oluşuyor. 15. Üniversiteler Arası Türk Kısa Filmleri' Ana Jürisi Prof. Dr. Bülent Vardar başkanlığında oyuncu Nilper Şahinkaya, oyuncu Yağız Can Konyalı, 15. Üniversiteler Arası Alman Kısa Filmleri' Ana Jürisi ise Yazar-çevirmen Gülçin Wilhelm, yönetmen Seyhan Derin ve Frankfurt Sinema Derneği eski başkanı Ralph Foerg'den oluşuyor.

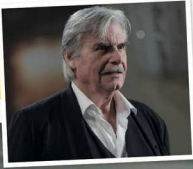
FRANKFURT TÜRK FİLMLERİ FESTİVALİ'NE YILDIZ YAĞMURU

Kültürlerarası İletişim Derneği tarafından ve TÜRSAK Vakfı Türkiye proje ortaklığı ile Hüseyin Sıtkı başkanlığında düzenlenen festival, her yıl olduğu gibi bu yıl da ziyaretçilerine dopdolu bir sinema haftası yaşatmaya hazırlanıyor. 16 Haziran'a kadar sürecek festivale birçok ünlü isim katılacak. Festival boyunca vizyon filmlerinin yanı sıra finale kalan filmler ile Türk kökenli Alman sinemacıların filmlerinin gösterimi yapılacak. Ayrıca konser, panel gibi etkinlikler, Frankfurt Belediye Başkanı ve Frankfurt Başkonsolosunun davetleri gerçekleştirilecek. Her yıl olduğu gibi Frankfurt ve Rhein-Main bölgesinde 6 farklı şehirdeki film gösterimlerine ek olarak; huzurevi, okullar ve cazaevinde film gösterimleri gerçekleştirilen; bu yıl ilk kez açık hava sineması etkinliğinde de sinemaseverler filmlerle buluşacak. Festivale bu yıl sosyal sorumluluk projesi olarak 14 Haziran'da yönetmenliğini Doğan Ümit Karaca'nın yaptığı "Buğday Tanesi" filmi gösterilecek. Festival kapsamında gerçekleştirilecek söyleşiler arasında; 14 Haziran'da "Turna Misali" film gösterimi sonrası oyuncu Sennur Noygalar söyleşisi, 15 Haziran'da "Karanlık Gece" film gösterimi sonrası oyuncu Berkay Ateş söyleşisi ve 15 Haziran'da 2023 "Çillirigir Sırsarı" film gösterimi sonrası oyuncu Barış Gönören ve Ahmet Rifat Şungar söyleşisi yer alıyor.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 100 YAŞINDA! "CUMHURİYET VE SINEMA" PANELİ
Hazırlıkları tüm hızıyla devam ettiği festivale bu yıl ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yaşının kutlaması vesilesiyle "Cumhuriyet ve Sinema" konulu bir de panel de gerçekleştirilecek. Panelin katılımcıları arasında ise yönetmen Yüksel Aksu, oyuncu Ece Uslu, oyuncu Nilper Şahinkaya, oyuncu Yağız Can Konyalı ve oyuncu Tuğrul Tülek yer alıyor. Türk sinemasının Cumhuriyet tarihindeki yeri ve gelişimi üzerine gerçekleştirilecek olan panel, 14 Haziran tarihinde düzenlenecek. **APM**

11. Alman Sinemacılar Gözüyle Türk Filmleri Yarışması'nın Ana Jürisi yönetmen Dirk Schäfer başkanlığında kurgu operatörü Patricia Rommel, Türk asıllı Alman oyuncu Jale Arıkan, yönetmen Yüksel Aksu, oyuncu Ece Uslu ve oyuncu Tuğrul Tülek'ten oluşuyor.

👉 "Toni Erdmann" Yıldızı Peter Simonischek Hayatını Kaybetti

Avusturyalı aktör Peter Simonischek, 76 yaşında hayata veda etti. Uzun kariyerinde sinema ve televizyon rollerinin yanı sıra sahne performanslarıyla da başarıyla anılan Simonischek, 2016 yapımı ödüllü film "Toni Erdmann" ile uluslararası alanda büyük bir tanınırlık kazanmıştı.

BEN AFFLECK'IN YÖNETTİĞİ AIR, PRIME VIDEO'DA YAYINDA!

Amazon Studios, Skydance Sports, Mandalay Pictures ve Ben Affleck ile Matt Damon'un Artists Equity adlı şirketinin yapımcılığını üstlendiği ve Ben Affleck'in yönettiği "AIR" filminin Türkiye'de 12 Mayıs'ta Prime Video'da yayına girdi.

İzleyenlerin ve eleştirmenlerin beğenisini kazanan AIR, halen Rotten Tomatoes sitesinde %92 Tomatometer derecelendirmesiyle "Certified Fresh" kategorisinde bulunuyor ve %98 doğrulanmış izleyici puanına sahip. Filmlerin sinema seçircileri arasındaki çekiciliğini ölçen CinemaScore'da da "A" puanıyla yer alıyor. Ödüllü yönetmen Ben Affleck'in yönettiği AIR, henüz çaylaklık dönemindeki Michael Jordan ile Nike'in yeni kurulan basketbol biriminin, Air Jordan markasıyla spor dünyasında ve çağdaş kültürde devrim yaratan ve oyunun kurallarını yeniden yazan olağanüstü iş birliğinin gözler önüne seriyor. Bu ilham veren hikaye, her şeyi tehlikede olan sıra dışı bir ekibin kaderini belirleyecek bir riske atılmasını, oğlunun muazzam yeteneğinin ne kadar değerli olduğunu bilen bir annenin ödün vermemeyen vizyonunu ve tüm zamanların en iyisi olacak basketbol fenomenini takip ediyor.

AIR filminde Matt Damon, Nike'in ünlü yöneticisi Sonny

Vaccaro'yu, Ben Affleck, Nike'in kurucu ortağı Phil Knight'ı canlandıyor. Kadrodaki diğer önemli isimler arasında Rob Strasser rolünde Jason Bateman, David Falk rolünde Chris Messina, Peter Moore rolünde Matthew Maher, George Raveling rolünde Marlon Wayans, Howard White rolünde Chris Tucker, Deloris Jordan rolünde Viola Davis ve Horst Dassler rolünde Gustaf Skarsgård yer alıyor. Matt Damon ilk kez Ben Affleck'in yönettiği uzun metraj bir filmde baş rolü oynuyor. Senaryosunu Alex Convery'nin kaleme aldığı AIR filminin yapımcılığını David Ellison, Jesse Siskold, Jon Weinbach, Affleck, Damon, Madison Ainley, Jeff Robinov, Peter Guber ve Jason Michael Berman üstlendi. Dana Goldberg, Don Granger, Kevin Halloran, Michael Joe, Drew Vinton, John Graham, Peter E. Strauss ve Jordan Moldo ise yönetici prodüktör olarak görev yaptı.

Bruce Springsteen, Cyndi Lauper, REO Speedwagon, The Clash, Night Ranger, Dire Straits, Grandmaster Flash & The Furious Five ve Squeeze gibi sanatçıların ve grupların 80'lerdeki pek çok unutulmaz hitinden oluşan soundtrack de Sony Music Entertainment'ın katalog bölümü olan Legacy Recordings tarafından dijital olarak yayınlandı. **APM**

QUENTIN TARANTINO, JAMES BOND FİLMİ İÇİN PLANLARINI AÇIKLADI

Yıllar içinde pek çok büyük yönetmen, James Bond yapımcılarının gözüne girmeye çalıştı ve başarısız oldu. Steven Spielberg, reddedildikten sonra Indiana Jones serisini yarattı. Christopher Nolan, James Bond'a olan sevgisinden alenen bahsettikten ve işi alamadıktan sonra Inception ve Tenet'i çekti.

James Bond'a ilgi duyan ve bunu yapmayan diğer bir yönetmen de Quentin Tarantino'du. 1990'larda "Pulp Fiction" ile sektöre giriş yaptıktan Tarantino'nun da Bond için bir planı vardı. Şu sıralarda son filmi olacağını söylediği "The Movie Critic" için ön hazırlık döneminde olan yönetmen, Deadline'a verdiği röportajda hiçbir zaman gerçekleştirmeyen James Bond filmi hakkında konuştu.

Tarantino, James Bond serisi içinde yer alan bir film yapmak için hiçbir zaman serinin yapımcısı EON Productions ile görüşmediğini belirtti. Bunun yerine Ian Fleming'in "Casino Royal" romanını sinemaya uyarlamak istiyordu ve romanın hakları EON'da değildi.

"Pulp Fiction'dan sonra yapmak istediğim şey benim Casino Royale versiyonumu yapmaktı, bu 1960'larda geçecekti ve Bond film serisiyle bağlantılı olmayacaktı," diyen Tarantino sözlerine şöyle devam etti: "Bir aktör seçerdim, tek film olurdu ve bitirdik. Dolayısıyla bunu yapabileceğimiz düşündüm. Ama sonra [James Bond yapımcıları] Broccoli ailesinin, birisinin üç yıl önce benim yapmaya çalıştığım şeyi deneyeceğini anladığı ortaya çıktı. Ve sonuçta Fleming Vakfı ile konuşup 'Onun yazdığı her şeyin film haklarına biz sahibiz, size bir tomar para vereceğiz ve film çekmek isteyenler varsa artık bize gelmeleri gerekiyor' demedikler."

O gemi çoktan yelken açmış olsa da, James Bond serisi şu anda bir arada durumda. Daniel Craig role veda etti ve hangi aktör bir sonraki rolü üstlenirse ona tembi bir sayfa açılacak. Kariyerinin bu noktasında bir Bond filmi yapma işini üstlenmeye hevesli görünmese de, Tarantino'nun olması gerektiğine inandığı şey için bir planı vardı.

İzleyenlerin ve eleştirmenlerin beğenisini kazanan AIR, halen Rotten Tomatoes sitesinde %92 Tomatometer derecelendirmesiyle "Certified Fresh" kategorisinde bulunuyor ve %98 doğrulanmış izleyici puanına sahip.

Nizam **EREN**
nizameren@nizameren.com

MERHABA

Yazının ilk tuşları Word dosyasına dökülürken seçimler tamamlanmış. Pazartesi sabahı yeni bir gün ve dönem başlamıştı.

Aslında yeni falan olmayan bir dönem, tam 70 yıldır devam ediyor. Şahıslar değişiyor, sistem aynı kalıyor.

Bu hengamede Merve Dizdar adlı oyuncu Cannes Film Festivali'nde EN İYİ KADIN OYUNCU dalında ödülü alarak bir ilki başardı.

Ülkemiz adına bir ilk.

N.B.C. filmlerinin bilinen özelliği uzunludur ve ilk sahneye çıkışı Cannes Film Festivali'dir. Dünya sahnesine bundan iyi vitrin olmuyor zaten. Bu da 2 yılda 1 film yapmak demek.

Bir kayda değer not ise alkışlanma süresi.

Komik gelmiyor mu size de? Sanki birileri kronometre tutuyor. Bu yıl NBC filmi KURU OTLAR ÜSTÜNE 11 dakika

alkışlanmış. Yok bir başkası 14 dakika yazmış. Bir diğeri ise 7 dakika.

Ancak alkış süresinden ve alınan ödülün başarısından çok oyuncu MERVE DİZDAR'ın konuşması gündem oldu. 40 yıldır yazdığım ya da konuk olduğum medya kanallarında veya üniversite kürsülerinde dediğim gibi "alınanlık ve kıskançlık, geri kalmışlığın belirtisidir" açılımına girmek istemiyorum.

Bu toplum, seçimde olduğu gibi Merve Dizdar konuşması sonrası da beni şaşırtmadı. Yerden yere vuranlar ile "helal be" diyenler yine ayrıştı.

T.C. Kültür Bakanlığı, dönemin en yüksek desteğini vermiştir KURU OTLAR ÜSTÜNE projesine. Şu an bu desteği verdiği için bakanlığa

yüklenen yazılar okuyorum.

Pes!

Hiçbir reklamcı bu sahnede alınan ödülün yankısı kadar ses getiremez. Hiçbir marka bu ödül kadar konuşulmaz. Ne elbisesi ne de mücevherleri...

Bakanlık yıllardır bu konuda doğru adım atarak;

- Demokratik bir ülke ve bakanlık imajı çizmekte

- Verdiği desteğin 50 katı medya desteği geri dönüşü (media value) sağlamaktadır.

Seçim ile başladım ve Cannes sahnesinde ödül alan oyunculmuş ile devam ettim.

Ama bitişim biraz karamsar olacak!

İktidarın sahip olduğu güç ve hocam Emre Kongar'ın deyişi ile "şahsım devleti" anlayışının Meclis'e taşıdığı diğer ortakların gelecek aylarda kültür ve sanat politikasını nasıl şekillendireceğini hep birlikte göreceğiz.

Aslında sürpriz yok. Geçmişin mirasına şerhlerliyz. **APM**

Sevgiyle - Dostlukla

T.C. Kültür Bakanlığı, dönemin en yüksek desteğini vermiştir KURU OTLAR ÜSTÜNE projesine. Şu an bu desteği verdiği için bakanlığa yüklenen yazılar okuyorum. Pes!

DÜZENLİ BAĞIŞLARINIZLA DARÜŞŞAFAKALI ÇOCUKLAR EĞİTİMLE ÜLKEMİZİN GURURU OLUR

Az çok demeden siz de
düzenli bağışçımız olun,
eğitimle çocuklarımızın
parlak bir geleceği olsun.

Darüşşafaka
1863 CEMİYET 160.YIL

A close-up portrait of a man with dark hair and a mustache, wearing a dark military uniform with epaulettes and a pilot's wing insignia. He has a serious expression and is looking slightly off-camera. The background is dark and out of focus.

Mevzu

34

*Indiana Jones
and the Dial of Destiny*

YENİDEN TEHLİKENİN SINIRINDA

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

SON BİR OLAY! 1981'DEN BERİ, INDIANA JONES KAMPÇISIYLA ORADAN ORAYA KOŞTURAN, KORKUSUZ BİR KAHRAMAN OLARAK AKILLARA KAZINDI. ANCAK DÜNYANIN EN BÜYÜK MACERACISI SONUNDA ŞAPKASINI ÇIKARIP ATMAYA HAZIR. **HARRISON FORD**, YÖNETMEN JAMES MANGOLD VE EKİPTEN DAHA FAZLASININ AÇIKLADIĞI ÜZERE, **YENİ INDIANA FİLMİ İLE DUYGUSAL BİR VEDA YAŞAYACAĞIZ**. YIL 1969.

Muhammed Yusuf ÜŞEK
yusufusek@gmail.com

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

Harrison Ford adında, kariyerinin henüz başında olan genç bir adam Los Angeles'ta yaşamaktadır. 27 yaşındaki oyuncu, Pink Floyd şarkıları eşliğinde ağır çekim patlamalar içeren oldukça deneysel bir Antonioni filmi olan

Zabriskie Noktası'nda küçük bir rol (Tutuklanan Öğrenci) oynadı. Bu tuhaf bir deneyim olmuştur. Ama şu an yaptığınızı kıyaslandığında bu hiçbir şey. Ford, yeni filmi hakkında dergimize "Bu çok olağanüstüydü," diyor. "Ay'a ayak basan adamları bile çok net hatırlıyorum, çünkü Beverly Hills'te Jacques Denny ve Agnes Varda'yla birlikle idim. Agnes, bir albüme resimler koyduğu için televizyonun karşısına çıkmayı reddetmişti. Ve buna inandığı için bakmayı da reddetti. Bu benim insanlığın aya ayak basmasıyla ilgili hatırladığım kişisel anım." Amerika, Ford'un etrafında, aya ayak basma çerçevesinde gelişiyor ve bu yönde ilerliyordu. O dönem, askerler Vietnam'ı kuşatıyordu. Jim Morrison tutuklanıyordu; John Le Neon'un yeni albümünün kopyalarına polis el koyuyordu. Protestolar, adaletsizliklere karşı ülke çapında çığ gibi büyüyordu. Ve evet, 44.000 kg'lık bir metal parçası uzaya fırlatıldı ve beraberinde üç Amerikalıyı aya yüzeyine götürdü: İşte bu Apollo 11'di. Hayatta kalmak için şartıcı, vahşi ve canlandırıcı bir dönemde o zamanlar. Belki de birisi için parlama zamanının geldiği zamanlardı. Yıl 1969. Kariyerinin sonlarına doğru, Henry Jones Jr. adında bir adam, emekli olmaya hazırlanıyordu. Onca yıl, ter döktüğü akademik kariyeri ile birlikte, parlayan yıldız kariyerinde de acımasız gerçekle yüzleşiyordu: artık sona gelindi. Bu eski kafalı kahraman artık zamanını doldurmuştu. Ama

unuttuğumuz bir şey var. Bir yerde maceranın adı geçiyorsa, Indiana Jones da orada olmalı. Indiana Jones'un macerası bitmiyor aksine yeni başlıyordu.

1989 yapımı Indiana Jones ve Son Macera'da, fötr şapka giyen arkeolog olarak gün batımına doğru yola çıktı Ford. 2008'de Indiana Jones ve Kristal Kafatası Krallığı'nda ise düğününi ertlemek zorunda kaldı. Yine de Indy, dimdik ayakta durup mücadele etmeye devam etti. Yapımcı Kathleen Kennedy, Ford'un rolü bırakamamasından dert yanıyordu. Beşinci film Indiana Jones ve Kader Kadrını için, "Bu, Harrison'ın yapmayı çok ama çok istediği bir şeydi," diyor. "Steven [Spielberg] bu konuda biraz kararsızdı. Ama hepimiz seriyi bir film daha uzatmak istedik, hele ki Harrison'ın bir tane daha yapmaya bu kadar hevesli olduğunu düşünürsek, bunu kesinlikle yapmamız gerekiyordu." Dergiye konuşan Ford, "Yolculuğunun sonunda Indiana Jones'un olduğu yeri görmenin güzel olacağını düşündüm. Bir senaryo çıkarsa, bana karakteri genişletmenin bir fırsatını vereceğini hissettim."

Bu filmi yapmanın planı, hemen hemen Kristal Kafatası Krallığı sinemalara gelir gelmez başladı. Sallanan maymunları ve uçan buzdolaplarıyla bu film pek çok hayran için tam olarak yerini bulamamıştı. Kennedy, "Bazen bunu mükemmel bir

şekilde tutturuyorsunuz ama bazen yapamıyorsunuz. 'Indy 4' söz konusu olduğunda, hiçbirimizin geriye baktığı belirli bir şey olduğunu düşünmüyorum, istediğimiz bir öyküyü vermemiz dışında ancak.' Serinin sonu için herkes, Dr Jones'a yakışır bir şekilde veda edecek duygusal bir ana hat bulmaya kararlıydı. Ancak bu, zaman alan bir süreç oldu. Yıllar geçti. Seriye en büyük darbe, en başta Indiana Jones'u Indiana Jones yapan iki adamın seriyi bırakmasıyla oldu. Lucasfilm'i 2012'de Disney'e satan George Lucas'ın ardından, önceki dört filmi de yönetmiş olan ancak 2020'nin başlarında beşinci filmi çekmeyeceğini açıklayan Steven Spielberg de seriyi bıraktı. Spielberg'süz bir Indiana Jones süreci ürkütücü ve potansiyel olarak tehlikeli olarak anılıyordu.

Aksiyon dolu, soluksuz sahneler içeren filmi çekebilecek beceriyi sahip, ancak aynı zamanda çevik komedi ve zengin karakter çalışmasının

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

üstesinden gelebilecek birine ihtiyaçları vardı. Spielberg ve Kennedy'ye çözümünü öneren Ford oldu. James Mangold, "Timmy [Chalamey] ile halk sahnesi ve [Bob] Dylan hakkında bir öykü olan Complete Unknown'u yapmaya hazırlanırken bana geldiler," diyor. "O sırada hepimiz Covid olmuştuk ve Dylan filmi olmayacak gibi görünüyordu. Ve bu yüzden o üçlü bana geldi. İlk başta biraz irkildim." Tesadüf eseri, Mangold ve Ford yıllar içinde arkadaş olmuş, birlikte öğle yemeği yemiş, rolleri tartışmışlar (yönetmen, yıldızla Ford V Ferrari'deki bir rol hakkında konuşmuş), Mangold'un yapımcılığını üstlendiği Vahşetin Çağrısı filminde de birlikte çalışmışlardı. Daha sonra, bu ürütücü iş teklifiyle karşı karşıya kalan Mangold, başa çıkmanın yolunu keşfetti. "Gün batımındaki bir kahraman hakkındaki filmi nasıl çekeceğimi bulmak benim için gerçekten önemliydi," diyor. "Indy'nin yaşıyla ilgili gündeme getirdiğim sorunlar, o sırada geliştirilmekte olan materyalde ele alındığını düşündüğüm şeyler değildi. Eski şakalar vardı, ancak

materyalin kendisi bununla ilgili değildi. Bana göre, en büyük sorumluluğunuz ne olursa olsun, her şeyi olduğu gibi bırakmalısınız. Orada yokmuş gibi davranmaya çalışırsan, sonunda tüm yol boyunca tökezleyip durursun." Başka bir James Mangold filmi olan Logan'da olduğu gibi, yeni Indiana Jones filmi de, ikonik kahramanının yaşlanması, sınırlarıyla boğuşması ve geriye bir şey kalıp kalmadığını merak etmesi hakkında olacak.

Çevresindeki her şeyin bunu vurguladığı bir senaryoyu işleyecek. Mangold'la birlikte senaryoyu kardeşi John-Henry ile birlikte yazan Jez Butterworth, "Hiç kimse 1969'da kendini yaşlı hissetmekten daha yaşlı hissetmedi," diye gülüyor. "Yaşlanmak için gerçekten acımasız bir zaman. Her şeye 40'larda başlama konusu çok eğlenceli ve komik - aniden geleceği geçtiğinizde daha da baş döndürücü hale geliyor." Çünkü, kendisinden önceki Son Macera filmi gibi bu film de Indiana Jones'u geçmişine inerek ileriye taşıyacak. Önceki nefes kesen maceralarında Indy'yi dev kavalardan,

zehirli içeceklerden ve yağmacı bir gergedandan kaçarken gördük. Şimdi, hızlı bir girişin ardından, onu tehlikelerle dolu bir şatoda Nazilerle uğraşırken göreceğiz. Kathleen Kennedy, "Sizi devasa bir maceranın ortasına atıyoruz, Indy'nin aradığı bir şey ve anında 'Ben bir Indiana Jones filmindeyim' hissiye kapılıyorsunuz bu filmde." Indy'nin orijinal, sol kolunda dikişli kurşun deliği olan, Raiders kıyafeti, Skywalker Çiftliği'ndeki son dinlenme yerinden ödünç alındı ve Ford tarafından denendi. "Sanırım en gurur duyduğum an o pantolonu giydiği zamandı," diyor Mangold. Serinin beşinci filminde, gelişen teknolojiyle birlikte yeni bir montajla gençleştirme tekniği kullanılacak ve özel efektler ile Ford, olduğundan çok daha formda gözükülecek. Mangold şöyle diyor: "Harrison otuzlu yaşlarındaki kadar zayıf ve formda. 15 kilo bile almadı. Yeni görüntüler ve efektler kullanıp her açıdan çekimle sonuçlar oldukça şaşırtıcı bence." Teknoloji, genç Ford'un tonlarca görüntüsünü gözden geçirerek yeni çekimler için mümkün olduğunca kesin bir eşleşme bulan ILM

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

yazılımıyla ilerliyor. Ford, geçenlerde prologu izlemek için oturduğunda şaşırıldığını itiraf ediyor. "Bunu ilk kez görüyorum. Biraz ürkütücü. Nasıl çalıştığını bilmek istediğimi bile sanmıyorum ama işe yarıyor. Ama fazlasına da gerek yok ... Yaşımı hak ettiğim için memnunum." Jez Butterworth sırtıyor.

Flleabag'ın yıldızı, Indy'nin vaftiz kızı karakteri için "O bir gizem ve mucize" diyor. "Kathy Londra'daydı ve Inc. ile bir akşam yemeği yemek istedi ve tesadüfen bundan bahsetti. Hemen on şişe şarap sipariş ettim. Sonra hayatımda okuduğum en hızlı senaryoyu okudum; sonrasında bir tür sersemlikten çıktım. Ne kadar eğlendiğime ve ne kadar etkilendiğime inanmadım. Sonra bir Zoom yaptım ve hepsine 'EVET!' diye bağırđım." Helena sıradan bir Indy yardımcısı değil. Mangold onu "kaypık, çekici, komşu kızı, dolandırıcı" olarak tanımıyor.

Ford'un bunu ifade etmek için benzersiz bir yolu var: "Etik muhasebe konusunda bir öncü." John-Henry Butterworth ise şöyle diyor: "30'lu yılların komedileri gibi. Ben Hecht'in oyunlarındaki gibi, bir karakter için makineli tüfek gibi diyaloglar

yazarsınız ve karşınızdaki karakter hiç pes etmez." Mangold'un Waller-Bridge için basit ama basit olmayan bir notu vardı: Barbara Stanwyck olmak. "Ben de, 'Evet, tabii, Barbara Stanwyck'imi yap yeter' dedim. BU İMKANSIZ BİR ÖZELLİK!" diye gülüyor aktör. Özellikle, tesadüfen Stanwyck'in dolandırıcı karakterinin Intly'nin eski düşmanlarından biri olan yılanlarla mücadele ettiği bir film olan Bayan Eve'e yönlendirildi. Ardından, Waller-Bridge için bir ilk olarak, yorulmak bilmeyen eski rol arkadaşıyla yana yana, devasa, çılgın aksiyon setleriyle dolu bir çekime daldı. "Dürüst olmak gerekirse, bayıldım" diyor Beams. "Kendini bir aracın arkasına atan bir karakteri oynuyorsanız, bunun etrafında rol yapamazsınız. Sadece yapmak zorundasınız." Belki de dublör olarak yeni bir kariyer sizi bekliyordur? "Yani, çok çelimsiz, beceriksiz bir dublör gerektiren filmlerde olmalı," diye gülüyor. Indiana Jones yetmişli yaşlarında olmasına rağmen, aksiyon her zamanki gibi çılgınca. Kristal Kafatası çoğunlukla ABD'de çekilirken, bu yapım Sicilya, Fas ve Glasgow gibi uzak yerlerde çekim yapmak için yollara düştü. "Mangold, Mundalarian gibi filmlerin stüdyo içinde dünyalar

inşa etmek için kullandığı teknolojiyi reddettiğini söylüyor: "İlk toplantılarda biri bu konuyu açarsa, 'Hacimler olmasın lütfen' derdim. Uçaklar, trenler, atlar, kamyonlar ve -bir Indy filmi için bir ilk olarak- helikopterler var. Mahzenlere, pazarlara, hatta su altına bile gideceğiz (deniz yılanlarına dikkat!). "Her türden chicle, her ülke. Gerçekten ikonik, dev olayları yeniden canlandıran sahnelerimiz var" diyor yapımcı Simon Emanuel. Mangold, kahramanın yaşının bir endişe kaynağı olmadığını söylüyor: O her zaman kargaşanın isteksiz bir katılımcısı olmuştur. "İndy genç ve yetenekliken bile kalmıyacağı bir kestirme yol görüldü. The Rock gibi değildi. Her zaman bir yumruktan kaçır ya da bir şeyin arkasına dalar ya da iyi şanslı memnuniyetle kabul ederdi. Ben her zaman biraz Bugs Bunny'ye benzettim." Ford'a bu karşılaştırmayı sette tartışılıp tartışılmadığını soruyoruz. "Hayır... hayır," diyor yıldız. "Ve o kaltağı bulup onunla bu konuyu konuşana kadar bekleyin. Bugs Bunny." Bir süre sonra da: "Evet, o da Elmer Fudd'dı."

Yeni filmde yine bir gerileme var. Çünkü İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden yirmi yıl sonra geçmesine rağmen, Ford V Ferrari'nin yönetmeni bizi bir kez daha Ford V Naziler ile buluşturuyor. "Naziler mi? Nerede?" diyor Zoom'daki yıldız, sahte bir korkuyla omzunun üzerinden bakarak. İnternette zaman yolculuğunun konunun bir parçası olduğuna dair

INDIANA JONES AND THE DIAL OF DESTINY

Butterworth. "Asıl soru ne kadar 'eski' oldukları. Ve bu Ind'in burnunu kaldırıyor. Mesele sadece kahramanın ne olduğuna dair modelin tamamen değişmesi değil. Sadece yukarıda hiçbir şey olmayan bir şey arıyor olmaları da değil - kumar oynamayan Reno gibi ya da onun çizgisi her neyse. Ama bunun arkasındaki insanları, bilirsiniz, onun ezeli düşmanları." Filmin büyük kötü adamı Roller'in ilham kaynaklarından biri, Nazi havacılık mühendisi ve V-2 füzesinin ortak yaratıcısı Wernher von Braun'du; Butterworths dergimize von Braun'un Cape Canaveral'da JFK'nin yanında çekilmiş bir fotoğrafını gösteriyor. Senaristler bu sıçrama noktasını gerçek Amerikan tarihine girip çıkan baş döndürücü bir olay örgüsü oluşturmak için kullandılar; önemli bir sahne Ford'un bir zamanlar televizyonda izlediği astronotlar için düzenlenen New York geçit töreninde geçiyor. Voller'i canlandıran Mads Mikkelsen, "O, geçmişteki bazı hataları düzeltmek isteyen bir adam" diyor. "Dünyayı yaşamak için çok daha iyi bir yer haline getirebilecek bir şey var. Onu ele geçirmeyi çok istiyor. Indiana Jones da onu ele geçirmek istiyor.

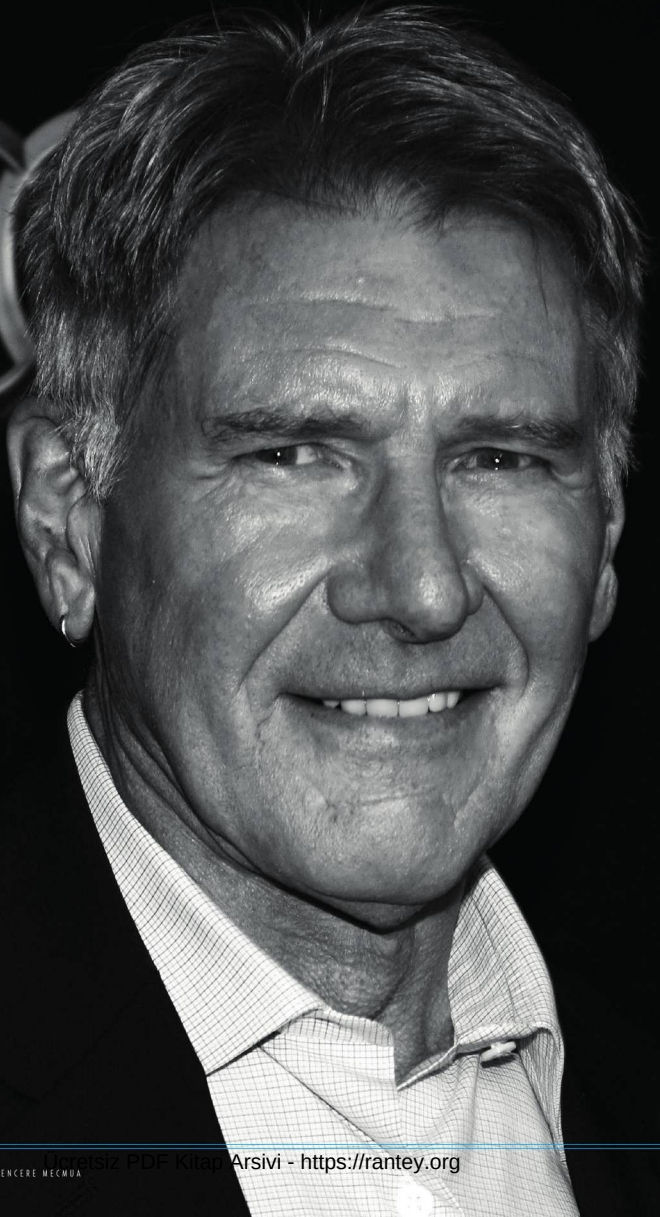
Ve böylece bir hikayemiz oldu." Boyd Holbrook'un canlandırdığı Klaber da Indy'ye karşı mücadele edecek: "Mads'in fino köpeğiym ve çlgın bir

köpeğim" diyor. "Hikâyeyi devam ettirmenin ve kötü adamı bütünlük içinde tutmanın en akıllıca yolunu buldular." İki taraf arasında kalan Shaunette Renee Wilson'ın canlandırdığı Mason, Indy ve Helena'nın yürüncesine giren bir devlet kurumu çalışanı. Marvel'ın Black Panther filminde de rol almış olan aktör, "60'larda CIA ve FBI'nın daha fazla Siyahı gizli görevlere, Black Panther'le ve diğer şeylere dahil etmek için işe aldığını düşünün" diyor. "Ve 'Etrafta koşuşturan, bir şeyler fırlatan, bir şeylerden atlayan bu yaşlı adam da kim? Ben burada neyle uğraşıyorum?" Nazi eğilimli insanların bir kez daha manşetlerde olduğu bir dönemde, kesin olan bir şey var: Indiana Jones'un onları tekrar patakladığını görmek keyifli olacak.

Covid ile mücadele ederek ve Kampçılı Adam'da geleneksel bir Harrison Ford sakatlığı yaşayarak (muhtemelen haritada arkasında kırmızı bir çizgi bırakan küçük bir uçakla) dünyanın dört bir yanına savrulduktan sonra çekimler Şubat 2022'de sona erdi. Shoreditch'te "Son Macera" adlı bir kapanış partisi düzenlendi. Ardından Marigold filmi bir araya getirmek için kolları sıvadı. En önemli mütteliklerden biri, sık sık tavsiyelerde bulunmak için gelen Steven Spielberg oldu. Mangold şöyle

anlatıyor: "Steven bana, 'Bu film başından sonuna kadar fragman gibi olacak - her zaman hareketli ol,' dedi. Bir diğeri de, Spielberg'in bir keresinde dergimize söylediği gibi, '120cc saf Johnny Williams adrenalini' ile Indy 5'i sağlayan, son müziği olabileceğini söylediği efsanevi besteci John Williams'tı. Wailer-Bridge, geçtiğimiz günlerde Hollywood Bowl konserinde tanıtılan Williams'ın "Helena's Theme" için "Karakterini yorumlayış beni çok etkiledi" diyor. "Ben daha çok karanlık tonlar bekliyordum ama temadaki romantizm çok şaşırtıcı ve harikaydı. Böyle bir müzik parçası duyduğunuzda, aslında işin çoğunu sizin için yapacağını fark ediyorsunuz." Hepimizin birlikte büyüdüğü bir karakter için son bir büyük macera olan beşinci Indiana Jones filmi, süper kahramanların yaygın olduğu Marvel Çağ'ında gösterime giren ilk film olacak, Vurulduğunda yüzünü buruşturan ve Ever Ready Space Beam meşalesi dışında hiçbir teknolojiyi olmayan gıcırdayan bir arkeolog için hala bir yer var mı? Yaratıcıları, filmin ilgi çekmesinin nedeninin bu eski heyecan olduğuna inanıyor. "Top Gun: Maverick gibi, bence gerçekten geniş bir çekiciliği olacak," diyor Simon Emanuel. "Eski moda dövüşler ve kırbaç şaklatma." Her şeyi 1981'de başlatan Harrison Ford'a gelince, ilk kez bir röportajda deneyimini yansıtmadan önce düşünmek için duraksıyor. "Macera dolu, kahkaha dolu, gerçek duygularla dolu. Karmaşık ve sinsî" diyor. "Çekimleri zor, uzun ve meşakkatliydi. Ama elimizdeki filminden çok memnunuz." Olasılıklar ne olursa olsun, yıllar ne olursa olsun, kilometre ne olursa olsun, gerçek bir kahraman her zaman aya ateş eder ya da onun için çırpınır. **APM**

10

KARDE

HARRISON

FORD

10

DR. RICHARD WALKER - FRANTIC (ÇILGIN, 1988)

9

TOM O'MEARA - THE DEVIL'S OWN (SESSİZ DÜŞMAN, 1997)

8 **PRESIDENT JAMES MARSHALL - AIR FORCE ONE** (HAVA KUVVETLERİ-BİR, 1997)

7 LINUS LARRABEE - SABRINA (1995)

6 DR. RICHARD KIMBLE - KAÇAK (THE FUGITIVE, 1993)

5 **JACK RYAN** - TEHLİKELİ OYUNLAR (PATRIOT GAMES, 1992)

4 **RUSTY SABICH** - ŞÜPHE ALTINDA (PRESUMED INNOCENT, 1990)

3

INDY - KUTSAL HAZİNE AVCILARI (RAIDERS OF THE LOST ARK, 1981)

2 **HAN SOLO** - YILDIZ SAVAŞLARI: BÖLÜM IV - YENİ BİR UMUT (STAR WARS, 1977)

1 **RICK DECKARD - ÖLÜM TAKİBİ** (BLADE RUNNER, 1982)

zihnini aç

BEAU IS AFRAID

HEREDITARY VE MIDSOMAR'DAN SONRA **ARI ASTER**,
ŞİMDİYE KADARKİ EN HIRSLI (VE ENDİŞELİ) FİLMİ
KORUYORUM İLE GERİ DÖNÜYOR. "**KABUS KOMEDİSİ**"
HAKKINDA KONUŞMAK İÇİN ONU KANEPEYE OTURTtuk!

Muhammed Yusuf ÇŞEK
yusufosek@gmail.com

A

Arka Pencere Mecmua ekibi filmi yeni izledi ve hâlâ şaşkınlık içinde: Korkuyorum, bir patlamış mısır büfesinin başında, bir nevi folyo kaplı kurtarma battaniyesine sarınarak oturmanız gereken türden bir film. “Gerçekten bir şey yaşamışsınız gibi hissettirmesi gerekiyor,” diyor Aster sırtarak, çünkü az önce ne yaşadığımızı çok iyi biliyor. “Bir insanın deneyimini gerçekten yaşamışsınız gibi hissettirmek istiyorum. Umarım baskıcı bir şekilde öznel hissettirir.” Evet. İşte bu. Son üç saat boyunca, annesini ziyaret etmek zorunda olan ama bazı sorunlarla karşılaşan endişeli bir adam olan Beau Wassermann’ın (Joaquin Phoenix) yoğun dünyasında kaybolduk. Havaalanına geç kaldığı için evinden çıkmaya hazırlanırken, diş ipini almak için geri döner. Sırtını döndüğü birkaç saniye içinde, anahtarları tanımadığı kişiler tarafından ön kapısından çalınır. Peki ne yapması gerekir? Annesinin hayal kırıklığı ne olacak? Bundan sonra işler çığıırından çıkmaya başlar. Sokakta insanları bıçaklayan çıplak bir adam, bir yolcu gemisi ve Nathan Lane tarafından canlandırılan aşırı yardımsever bir cerrah, ormanda göçebe bir tiyatro topluluğu ve dehşet dolu fanteziler çıkıyor karşımıza. Tüm bunların içinde ise kendi bodur hayatının temel gizemini çözmeye çalışan bir adama rastlıyoruz.

Ama Korkuyorum neyin nesidir? Aster duraklıyor. Hâlâ anlamaya çalışmakta. Kimi deneyimler kolay kolay kelimelere dökülemez. Film henüz seyirciyle izlemediğini, bunun filmi kendisinin de anlamasına yardımcı olacağını söylüyor ve filmi

yapmanın dışında kimseyle film hakkında konuşmadığını belirtiyor. “Yaptığım diğer tüm filmlerden daha fazla, bu şeyin tam olarak ne olduğunu gerçekten bilmiyorum” diyor. “Bir bakıma sürekli deri değiştiriyor. Belli noktalarda bir çeşit

transtaki film gibi oluyor." Filmini bir etikete oturtmaya çalışıyor (filmi yazarken kullandığı etiket "kabus komedisi", filmin geldiği nokta ise "Freudyen odyssey") ama isimlendirmenin indirgeyici olacağından endişe ediyor. Bir insan hayatını iki kelimeyle doğru bir şekilde anlatmanın zor olması gibi, bu da özetlenmesi zor bir film. Kısacası, her şeyden biraz var: Gerçeküstü, bazen utanç verici derecede ilişkilendirilebilir, umutsuzca hüznü, karikatürize, psikolojik olarak karmaşık, müstehcen, ahlaksız, gizel ve tuhaf. Bu onun şimdiye kadarki en çılğın, en belalı filmi. Ari Aster'in durumu iyi mi diye merak etmemize neden oluyor.

Bu, Aster'in şimdiye kadar kariyerini tanımlayan korku

filmlerinden bir uzaklaşmamış gibi görünebilir. Aster senaryoyu ya da onun bir versiyonunu 23 yaşındayken yazmıştı (şu anda 36 yaşında). Ama aslında bu onun eve dönüşü: Bize gerçekte nasıl biri olduğunu gösteriyor ve biz de onun düşündüğümüzden daha da tuhaf biri olduğunu öğreniyoruz. Bu filmin aynı zamanda şimdiye kadar yaptığı en iyi

film olduğunu söylüyor: Filmi gösterdiği arkadaşları ona dönüp "Bu sensin" demişler. Daniel Clowes'un tuhaf ve kabaca komik çizgi romanı Eightball'a ("Benim için dünyadaki en önemli şey") ve Chris Morris'in Brass Eye ve Blue Jam'ine ("Hiçbir şey monologların yerini tutamaz") olan sevgisi, mizah anlayışının bir parçası ama aynı zamanda daha kişisel. "Beau'da benden çok şey var" diyor. "Eğer olmasaydı bu filmi yazabileceğimi sanmıyorum." Dergimiz ayrıntıları soruyor. "İnanılmaz derecede endişeliyim. Yani, hayat... bir işkence," diyor gülerek. "Ama film ilişkilendirilebilir gibi görünüyor. Bunun yabancılaştırıcı olacak kadar özel hissettireceğinden gerçekten endişeliydim. Bu durumda olan tek kişinin ben olmadığımı bilmek güzel." "Durum", genel olarak, dünyada yaşayan bir insan olmaktan ibarettir: seçim yapmanın, evden çıkmak ve karar vermek zorunda olmanın günlük ıstırabı. Endişeli insanın dünyasında, herhangi bir karar, nevroitik en kötü senaryo makinesinin düğmesini çevirerek bir dizi kaçınılmaz kıyamet olayını tetikleyebilir ki Beau Wassermann'ın hayatında da olan tam olarak budur. Ana fikir her zaman bir tür yol filmi ya da alışılmadık bir kahramanın yolculuğunu yapmak olmuştur ve bu da Aster'i her şeyden daha çok endişelendiren şeyi gerektirir: Yolculuk. "Hiçbir şey beni seyahat etmek zorunda kalmaktan ya da seyahatle ilgili kararlar almaktan daha fazla endişelendiremez. Kararlar verildikten ve benim elimden çıktıktan sonra, sadece teslim edebilirim." Önceden hazırlanmış bir plana boyun eğme fikrinden duyduğu rahatlama, Zoom aracılığıyla bile hissediliyor. "Bana birden fazla seçenek sunulduğunda hangi yoldan gideceğim konusunda gerçekten

tıkaniyorum ya da takılıp kalıyorum. Sadece öğle yemeği bile tam bir kabus," diyor ve bunun her gün yapmak zorunda olduğu bir seçim olmasından duyduğu öfkeyle kıkırıyor. "Ne yiyeceğim ben?!" (Baş karakterinin buzdolabında bir düzine aynı hazır yemeğin olması şaşırtıcı değil).

Korkuyorum'u 13 yıl önce yazmaya başladığında, "çok aptalca fikirler için bir kaptı". Zamanla bu fikirler şekil değiştirdi ve başka şeylerle birleşti. Freud ve Jung'un çalışmalarını yeniden okumak onu besledi ve filmin labirentimsi doğası Borges'e ve antik Yunan masallarına geri dönüyor. Ayrıca, belki de kaçınılmaz olarak, Kafka da vardı. "Bunlar belki de böyle bir film için çok bariz referanslar" diyor ama senaryoya pil gibi güç verdiler. Kitaplar daha büyük mihenk taşlarıydı ama Lindsay Anderson'ın Ah Şanslı Adam! (O Lucky Man!) filminin de Powell ve Pressburger'in Aşk ve Ölüm'ü (A Matter Of Life And Death) gibi filmde parmağı vardı. Daha önce neredeyse tüm filmlerini yoğun kriz dönemlerinde yazdığını söylemişti ama özellikle acı veren bir ayrılığa karşı terapötik bir tepki olan Ritüel'in (Midsommar) aksine, bu filmi herhangi bir ana bağlamak daha zor. Belki de on yıl boyunca zihninin bir köşesinde yaşadığı, yetersizlik ve kararsızlık duygularından, küçük ve büyük kişisel endişelerinden beslenip büyüdüğü içindir. "Bu film pek çok

açıdan serbest yazım gibiydi ve öyle kalması benim için önemliydi. Zaman içinde çok daha fazla şekillendi ama bu şeyin bir tür hayvani, tam olarak bilinçli olmayan bir yerden geldiğini hissettirmesini istedim." Bu senaryonun orijinal versiyonu tam anlamıyla bir şaka makinesiydi ve içinde hâlâ şakalar olsa da (lütfe grafitilere dikkat edin), zamanla bu ton azaltıldı. "O film daha komik olabilirdi ama daha yorucu olurdu çünkü daha az kalbi vardı. Üç yıl önce büyük bir 'hüzün geçişi' yaptım."

Madem bu her zaman Aster'in ilk filmi olacaktı, neden şimdi görüyoruz? Bir bakıma, APM'nin şaşkın tepkisi ipucunu barındırıyor: Ayin (Hereditary) gibi bir korku filmini satmak, evinden zar zor çıkabilen paranoyak bir adamın epik macerası gibi tuhaf ve tarifsiz bir şeyi satmaktan daha kolaydı.

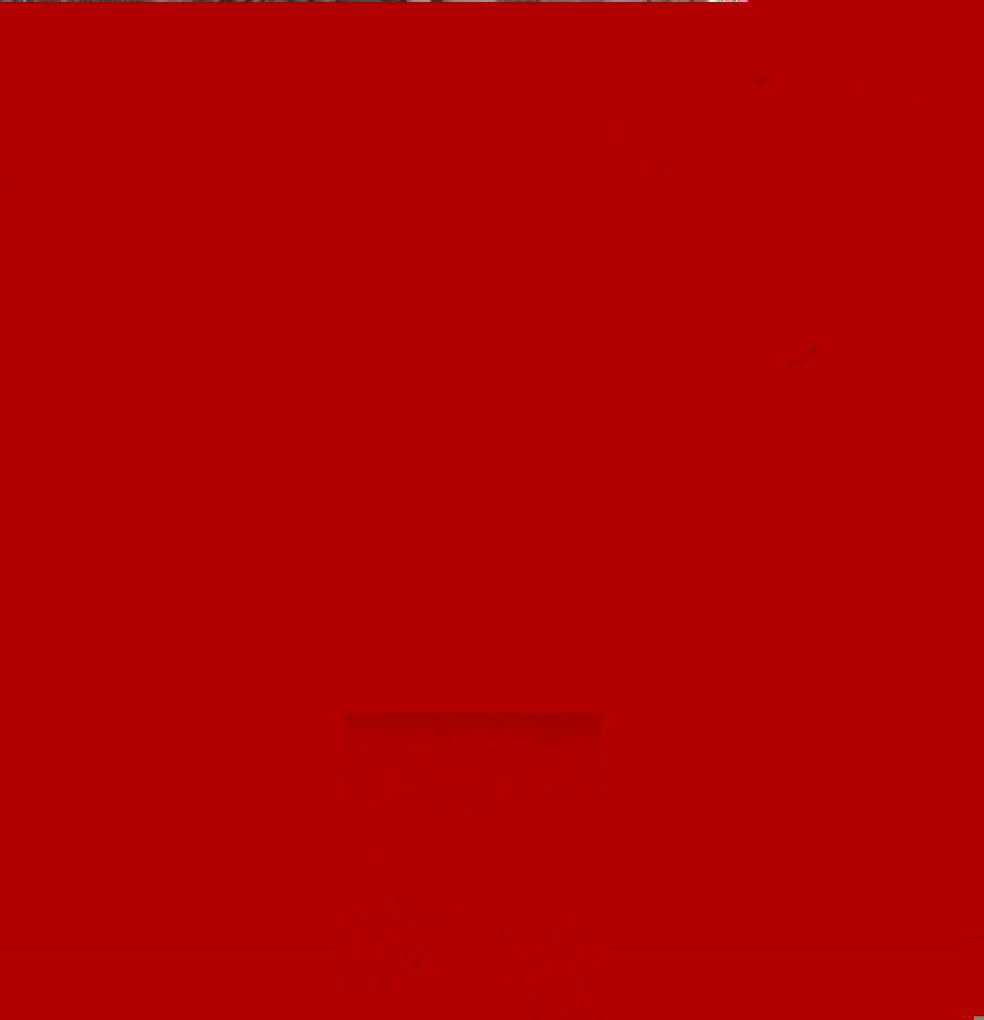
Oscar'a aday gösterilen yapım tasarımcısı Fiona Crombie (The Favourite) tarafından tasarlanan filmde, ön kapının dışında her biri görsel olarak farklı olan pek çok dünya var. Beau'nun evinin kendisi sıfırdan inşa edildi: Daire, koridorlar, asansör hepsi bir sahnede inşa edildi. Ekip Montreal'de bir blogun tamamını Beau Dünyası gibi görünecek şekilde dekore etti: isimsiz bir şehirde anarşik, köhne bir sokak, pornografik dükkanlar, yapıp yapıp koltukları olduğunu bildiğiniz kasvetli sinemalar, Eightball benzeri tabelalar ve her biri çok şiddetli,

kaotik ve komik arka plan oyuncularından oluşan çeşitli bir kadro, duraklatma düğmesiyle yeniden izlenmeyi hak ediyor. Ormanın içinde bir dünya, bir yolcu gemisi, birbirinden çok farklı iki ev ve çok daha fazlası var. Ayrıntılı, yürek hoplatan güzellikte animasyon kesitleri, VFX, yeşil ekran ve çok sayıda dublör var. Demek istediğimiz şu: Bu film pahalı görünüyor. Bu film Aster'in şimdiye kadarki en büyük bütçesi olan 35 milyon doların her kuruşunu harcamış gibi. Ama Ayin yerine bu gerçekten ilk filmi olsaydı nasıl olurdu? Ya Ayin'in 5 milyon dolarlık bütçesini Korkuyorum için harcasaydı? Ya da Ritüel'in 10 milyon dolarını? "Bu tam bir felaket olurdu," diyor, bazı şeyler yaşamış bir adamın geriye dönük bakışıyla, kesin bir

BEAU IS AFRAID

şey. İçinde yeni bir hayat var; orada başka bir şey var." Phoenix ayrıca senaryoda bulabildiği her şeyi meydan okudu, didik didik etti, çıkaracak daha fazla şey aradı. Bu karakteri bir suçlu çözer gibi araştırıyordu: neye benzediğini, ne giydiğini, sesinin nasıl çıkabileceğini, genel tavrını. Dublörüklerin çoğunu kendisi yaptı; cam kapılardan atladı ve bir dublör tavana örümcek gibi yapışırken kendini küvete sıkıştırdı. Aster bunun bir aktörle çalıştığı en iyi deneyim olduğunu ve gelecekte çalışmak istediği yolu değiştirdiğini söylüyor. "O sahip olabileceğiniz en iyi ortak" diyor. "O kendini işine en çok adanmış kişi."

Bu sen filmdeki tüm yeni hayat ve tuhaflıklara rağmen, Aster'in klasik alametifarikası hâlâ mevcut: bir kelle uçuurma. Elbette bir kelle uçuurma sahnesi var. "Bu noktada bu bir şaka," diyor neredeyse kıkırdayarak. "Yani, bu filmdeki bir şaka."

Ne diyebilirim ki, beni güldürüyor." Sizi dehşete düşüren ve jenerik bittikten uzun süre sonra bile zihniniz kurcalayan türde filmler yapmasına rağmen (Toni Collette 2018'de pek çok izleyicinin yatak odasının tavanının köşelerinde pusuya yatmış, inatla piyano teliyle başını kesmişti), Aster'in yaptığı her şeyin arkasındaki itici gücün mizah olduğu ortaya çıkıyor. İlk iki filmi hem korku hem de komikti ama bazı insanlar bunu anlamadı.

Aster, özellikle Ritüel'de her yaştan çıplak kadının sarkık göğüslerini avuçlayıp şarkı söylediği ve bir tanesinin yardım elini uzatıp adamın çıplak kucuna koyarak işi hızlandırmaya çalıştığı seks sahnesi konusunda "istemeden yapılan komedi ithamlarıyla zor zamanlar geçirdiğini" söyledi. "Benim için o film bir şakadan ibaretti." diyor.

"Kendimi çok savunmacı hissettiğimi hatırlıyorum. O filmin aslında hiçbir zaman çok korkutucu olması amaçlanmamıştı."

Aster sayısız röportajında 'korku yönetmeni' tanımlamasına direndi, öyle ki türün bazı hayranları buna kızdı ancak bunun nedeni türü sevmemesi değil; sadece cebinde ilk iki filmden başka korku filmi olmadığını biliyordu. Böyle bir beklentiye karşılamaya hazır değildi. "Gerçekten ne olduğumu bilmiyorum" diyor. "Yapacağım bir sonraki film bir Western. Sonunda bir ton ya da bir hisle tanımlanacağı umuyorum." Düşünceli görünüyor. "Şu anda kıçından sallıyorum."

Yine de bir üçlü olarak ele alındığında, tüm gerçeküstü çılgınlık, korku ve komedi boyunca, Aster'in çalışmasının ana teması ailedir. Sıradan, güvenli ve ev gibi olmalı alıyor ve onu kabus dolu son noktasına kadar genişletiyor. Ayın'de teditirgin edici bir kuşak ilişkisi, istenmeyen bir miras vardı. Ritüel ise bir aile trajedisiyle başlıyor ve ardından Dani'nin (Florence Pugh) yeni bir aile tarafından kabul edilmesini gösteriyordu: Bir tarikat. Korkuyorum'un merkezinde orta yaşlı bir adam ile annesi arasındaki ilişki var. Sormak zorundayız: Ailelerle olan mesele tam olarak nedir, Ari? "Yani, başka ne var ki?" diye sırtıyor. "Onlar sizin için en önemli insanlar, dolayısıyla sonuçları da en büyük oluyor. Aileler en çok dikkat etmeniz gereken şeylerdir."

Bana her zaman en güçlü dramın kaynağı buymuş gibi geliyor. İşaret edebildiğim her şey buna geri dönüyor. Daha büyük bir kaynak söyleyebilir misiniz..." Duraklıyor, araştırıyor. On saniye geçti. "İstirap mı?!" Hayır, söyleyemeyiz. Özellikle de bu aile, Beau Wassermann'ın ailesiye. **APM**

YETENEKLİ BAY
JOAQUIN
PHOENIX

**Kötü karakterlerin en sevileni, Arthur Fleck...
Namı diğer Joker... Ve Jokerlerin en sonuncusu
*Joaquin Phoenix.***

Fatma ALTUN
faltuntr@gmail.com

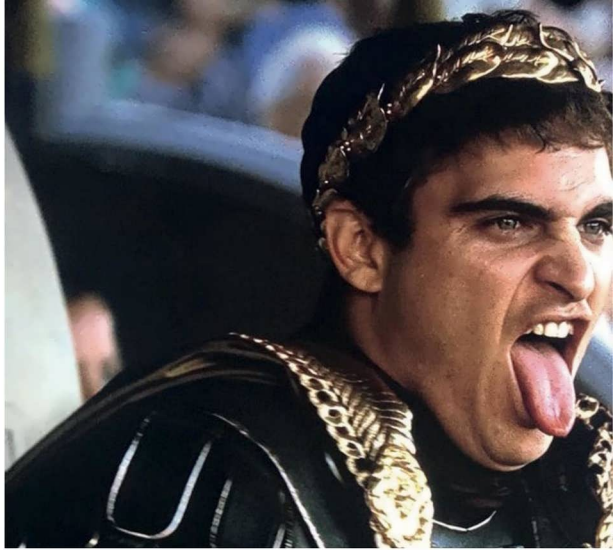

Comics Çizgi Romanlarındaki Batman serisinin kurgu karakteri olarak tanıdığımız Joker,

1940'lı yıllarda Bill Finger, Bob Kane ve Jerry Robinson tarafından yaratıldı. Çizgi romanların haricinde filmlerde ve televizyon programlarında da Batman'e karşı savaşan kötü adamların en bilineni olarak sıkça izledik kendisini. Çıktığı ilk dönemlerde bir suç dehası olarak adından çokça bahsettiren Joker'i sadist şakaları ve acımasızlığının yanı sıra hayli zeki bir ruh hastası olarak tanıdık.

Çoğumuzun aksine onun kahrkahasını, gülünmesi gereken anlar yerine, öfkelenildiğinde ya da üzüldüğünde duyduk. Ve birçok sahnede, onun durdurulamaz kahrkahasına eşlik eden siyah gözyaşlarını gördük. Nörolojik bir rahatsızlığından kaynaklanan bu patolojik gülmenin, bilim insanlarına "psödobulbar etki" olarak adlandırıldığını birçoğumuz onun sayesinde öğrendik. İşte bizim Arthur Fleck'i, ızdıraplı hayatı ve gözyaşlarıyla ıslanmış kahrkahalarının muhtemel sebebi olan bu hastalık "Joker" yaptı... Karakterin tüm acımasızlığına rağmen bu bilgilerden sonra onu biraz olsun anlamaya çalıştığımızı kabul edebilir miyiz? Belki biraz daha tanımış oluruz.

Joker karakterini beyazperdede 1966 yılında ilk kez canlandıran oyuncu Cesar Romero idi. Daha sonra yönetmenliğini Tim Burton'un yaptığı 1989 yapımı Batman filminde, akullara kazınan performansıyla Jack Nicholson'ı izledik. Nicholson'ın efsane oyunculuğuyla bütünleşen bu Joker'in saç, makyajı ve kostümüyle devleştiğine şahitlik ettik. Ancak daha sonra Christopher Nolan'ın yönettiği 2005 yapımı filmdeki rolüyle Oscar alan Heath Ledger'i izleyince onun canlandırdığı Joker'in hiç olmadığı kadar kötü, acımasız ve aynı zamanda komik bir imaj elde edildiğini izledik.

Oscar ödüllü yetenekli oyuncu Jared Leto'nun oynadığı 2016 yapımı "The Suicide Squad" filminde Joker'i, ilk defa Batman harici bir filmde ve bambaşka bir tarzda gördük. Son Oscarlı Joker unvanını elinde bulunduran ve ilk defa Joker'in gözünden Joker'in anlatıldığı filmde bu efsanevi karaktere hayat veren oyuncu ise Joaquin Phoenix oldu...

Yönetmenliğini Todd Phillips'in yaptığı ve Batman'den bağımsız bir Joker filmi olan bu yapımda Phoenix'e eşlik eden Robert De Niro ve Zazie Beetz gibi isimler var. Daha önce "Gladyatör" filminde Commodus, "Her" filminde ise Theodore olarak başarısını kanıtlamış olan ünlü oyuncunun sıkı bir diyetle girecek 23 kilo verdiğini ve buradaki performansının ona 2019 yılında Oscar Ödülü'nü kazandırdığını biliyoruz.

Asıl adı Joaquin Rafael Phoenix olan Amerikalı oyuncu, 28 Ekim 1974'te, Porto Riko'nun başkenti San Juan'da, duduğundaki yarık iziyle doğmuştur. Leaf Phoenix olarak da bilinir. Prodüktör, müzisyen ve müzik videosu yönetmeni olmanın haricinde sıkı bir aktivist olan Joaquin, kendisi gibi aktör

olan ve genç yaşta hayatını kaybeden River Phoenix'in kardeşidir. Aslında üvey kız kardeşi Jodean Bottom hariç Rain, Summer ve Liberty ile birlikte toplamda altı kardeşin beşi oyunculuk ve müzikle ilgilidir. Phoenix'lerin bu konudaki yeteneği ve başarısının kalıtsal olduğu söylenebilir.

Joker, DC Comics'in aynı isimdeki karakterine dayanan ve Todd Phillips'in yönettiği film olarak bilinir. Başrollerinde Joaquin Phoenix, Robert De Niro, Frances Conroy, Brett Cullen

ve Zazie Beetz'in yer aldığı bir Amerikan psikolojik gerilim filmidir. 76. Venedik Uluslararası Film Festivali'nde Altın Aslan ödülünü kazanmıştır. Joker'deki rolüyle Phoenix 2020 yılı En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ını, Bafta En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü, Altın Küre Drama Dalında En İyi Erkek Sinema Oyuncusu Ödülü'nü, Film Eleştirmenleri En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü ve Beyaz Perde Sanatçıları Derneği En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü alır.

Hiçbir Zaman Burada Değildin "You Were Never Really Here", Lynne Ramsay tarafından yazılıp yönetilen bir neo-noir suç ve psikolojik gerilim filmidir. Joaquin Phoenix, Jonathan Ames'in aynı adlı romanından uyarlanan filmin başrollerini Ekaterina Samonov, Alex Manette, John Doman ve Judith Roberts ile paylaşmıştır. Phoenix bu filmdeki performansı ile 2017 Cannes Film Festivali En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü alır. Phoenix bu ödülü, körfez savaşında savaştıktan sonra travma sonrası stres bozukluğu yaşayan eski bir askeri canlandırarak alır ve çocukları fuhştan kurtaran bir kiralık katil olan Joe'ya hayat verir.

Aşk "Her", yönetmenliğini ve senaristliğini Spike Jonze'un yaptığı, romantik dram ve bilimkurgu türlerindeki 2013 yapımı bir Amerikan filmidir. Amy Adams, Rooney Mara, Olivia Wilde ve Scarlett Johansson'ın oyuncu kadrosunda yer aldığı filmde Joaquin Phoenix, Theodore Twombly isimli oldukça yalnız bir tebrik kartı yazarını canlandırır.

Usta "The Master", Paul Thomas Anderson'ın senaryosunu yazdığı, yönettiği ve yapımcılığını üstlendiği, başrollerini Joaquin Phoenix, Philip Seymour Hoffman ve Amy Adams'ın paylaştığı 2012 yapımı dram filmidir. Phoenix bu filmde alkolik ve psikolojik olarak hasarlı bir deniz gazetisi olan Freddie Quell'i canlandırır. Bu rolüyle, 2012 Venedik Film Festivali Volpi Kupası En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü alır.

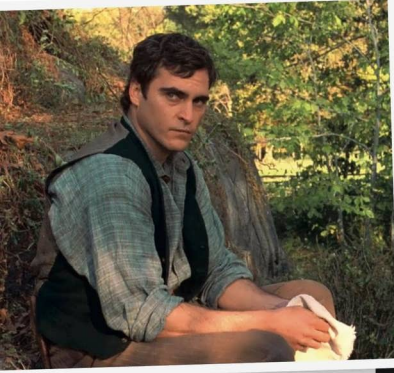
Gizli Kusur "Inherent Vice", Thomas Pynchon'un 2009 tarihli aynı adlı romanından uyarlanan, Paul Thomas Anderson tarafından yazılan ve yönetilen, 2014 yapımı Amerikan dönemi neo-noir gizem-komedi filmidir. Yıl 1970 ve uyuşturucu bağımlısı olan Los Angeles özel dedektifi Larry "Doc" Sportello, eski bir kız arkadaşının ortadan kaybolmasını araştırır.

Joaquin Phoenix, başrolleri Josh Brolin ve Owen Wilson ile paylaştığı filmdeki Doc Sportello rolüyle 2015 Bağımsız Ruh Robert Altman Ödülü'nü alır.

İki Aşık "Two Lovers", Fyodor Dostoyevski'nin "Beyaz Geceler"inden esinlenilmiş, senaryosunu Ric Menello ve James Gray yazmış ve Gray tarafından da yönetilmiştir. Filmin başrollerinde intihara meyilli bir tip olan Leonard'ı canlandıran Phoenix'e, Gwyneth Paltrow ve Vinessa Shaw eşlik eder. Leonard'ın tanışacağı iki kadın onu değiştirecektir ancak hayat onu bir seçim yapması için zorlar.

Sınırları Aşmak "Walk The Line" adlı, James Mangold'un yönettiği filmde daha sonra Amerikan Rock ve Country Müziğinin "Siyah Gıyısı Adam"ı olarak ünlenecek ve müzik dünyasında silinmez bir iz bırakacak olan Johnny Cash'in şöhrete ilk adımını attığı 1955 yılında başlayan kariyerinin ilk yılları anlatılmaktadır. Başrollerini Joaquin Phoenix ve Reese Witherspoon paylaşır. Witherspoon bu filmdeki rolüyle 2006 yılı En İyi Kadın Oyuncu Oscar'ını ve Altın Küre Müzikal veya Komedi Dalında En İyi Kadın Sinema Oyuncusu Ödülü'nü alırken, Joaquin Phoenix de Altın Küre Müzikal veya Komedi Dalında En İyi Erkek Sinema Oyuncusu Ödülü'nün sahibi olur. Ayrıca filmin

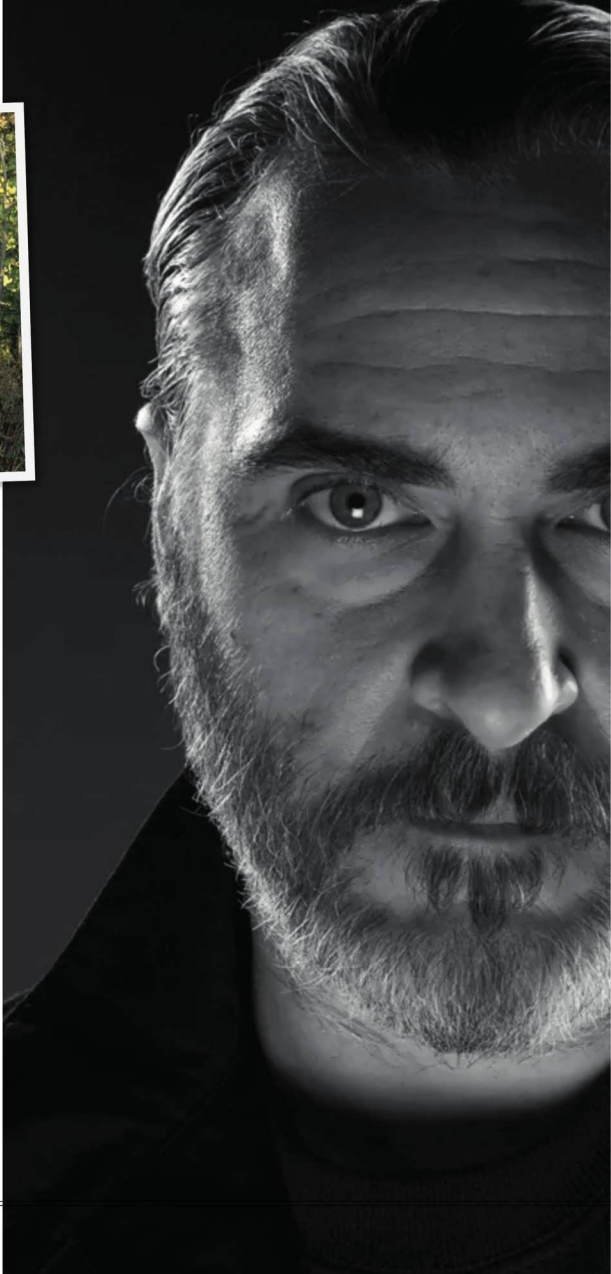

Altın Küre Müzikal veya Komedi Dalında En İyi Film Ödülü bulunmaktadır. Phoenix, Johnny Cash'i canlandırdığı bu filmle bir de Grammy kazanmıştır.

Gladysatör "Gladiator", senaristliğini David Franzoni, John Logan ve William Nicholson'un üstlendiğı, Ridley Scott tarafından yönetilen 2000 yılı İngiliz-Amerikan ortak yapımı, epik ve tarihse drama temalı bir filmidir. İmparator Marcus Aurelius'un Roma'sında yaşanan olaylarda, Russel Crowe'un canlandırdığı General Maximus ile İmparator babası görmezden geldiğı için rahatsız olan Joaquin Phoenix'in hayat verdiğı, tahtın asıl varisi Commodus arasındaki mücadeleden kurgusal hikayesini izliyoruz. Russel Crowe'un 2001 En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ını aldığı filmin ayrıca En İyi Film Oscar'ı ile Altın Küre Drama Dalında En İyi Sinema Filmi Ödülü ve BAFTA En İyi Filmi Ödülü bulunuyor. Joaquin Phoenix'in canlandırdığı kötü karakterin, iyi bir oyunculuk sayesinde nasıl yükseldiğini görüyoruz. Kendisi bu filmle 2000 yılı Ulusal Eleştiri Kurulu En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu ve 2001 Film Eleştirmenleri En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü'nü kazanmıştır.

Düşlerin Efendisi "Quills", 2000 yapımı dönem filmidir. Philip

Kaufman'ın yönettiği yapım, Doug Wright'ın Obie Ödülü kazanan öyküsünden uyarlanmıştır. Marquis de Sade'in son yıllarını konu alan filmin başrollerinde Geoffrey Rush, Joaquin Phoenix, Michael Caine ve Kate Winslet yer alır. Joaquin Phoenix'ın, filmdeki rahip rolüyle 2000 Ulusal Eleştiri Kurulu En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü ile 2001 Film Eleştirmenleri En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü bulunuyor. Filmde bir hücrede kapalı tutulan Marquis de Sade (Geoffrey Rush), film boyunca hastanenin idarecisi hayırsever rahip (Joaquin Phoenix) tarafından doğru yola çağırılıyor.

Çeteler Savaşı "Yards", James Gray tarafından yönetilen, Gray ve Matt Reeves tarafından yazılan ve Mark Wahlberg, Joaquin Phoenix, Charlize Theron ve James Caan'ın oynadığı 2000 Amerikan yapımı suç filmidir. 2015 Londra'sında gençlerden kurulu bir sokak çetesi, beladan uzak durmaktadır. Aneak rakip çetenin çatışmaya girmesiyle işler maalesef kontrolden çıkar ve gençler kendilerini Londra'nın tehlikeli sokaklarında, hayatlarını riske atarak intikam peşinde koşarken bulur. Willie Gutierrez rolündeki Phoenix, bu filmle 2000 Ulusal Eleştiri Kurulu En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü ile 2001 Film Eleştirmenleri En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü'nü alır.

Oyuncu, müzik videosu yönetmeni, prodüktör, müzisyen ve hayvan aktivisti olarak tanındığımız Phoenix, daha önce de söz ettiğimiz gibi Gladysör filmindeki Commodus rolüyle dikkat çeker ve En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar ödülüne aday olur. 2005 yılında bir biyografi filmi olan Walk the Line'da müzisyen Johnny Cash'i canlandırarak ikinci kez Oscar'a aday olur. 2012 yapımı The Master filmindeki Freddie Quell rolüyle En İyi Erkek Oyuncu dalında bu ödüle üçüncü kez aday olur. Phoenix, 2008 yılında beklenmedik bir şekilde oyuncululuğu bıraktığını ve rap müzisyeni olarak kariyerine devam edeceğini duyursa da oyunculuktan fazla uzak duramaz. Başrolünü oynadığı 2019 yapımı Joker filmindeki performansıylar Oscar'a dördüncü kez aday olur ve En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü alır. Yakında vizyona girmesi beklenen Joker: Folie à Deux ise bu filmin devamı niteliğindedir. Senaryosunu Todd Phillips ve Scott Silveri'nin yazdığı filmi Todd Phillips yönetir. Zamanla kendi kimliğinden uzaklaşıp Joker kimliğine bürünen Arthur Fleck'in hayatına odaklanılan bu devam filmde Joker karakterini yine Joaquin Phoenix canlandırıyor. Joker kadar dengesiz olan sevgilisi Harley Quinn rolünü ise Lady Gaga üstleniyor.

Phoenix'ın yarattığı karakterler, zıt

duygu durumlarını bünyesinde barındırabilen zor insanlar. Duygu durumlarını izleyiciye geçirirken farklıkları peş peşe sahnelese dahi oldukça inandırıcı bir oyunculuk sergiliyor.

Oyunculuk kariyeri boyunca birbirinden farklı karakterlere hayat veren Joaquin Phoenix'i daha çok karanlık ve sıra dışı olanları canlandırmasıyla tanıyoruz ve tüm kariyeri boyunca rol aldığı filmlere baktığımızda karmaşık ve çok katmanlı karakter yapısı olanları tercih ettiğini görüyoruz. Seven Brides for Seven Brothers'da Travis, Mr. Smith'da Mr. Smith, Murder, She Wrote'da Billy Donovan, Backwards: The Riddle Of Dyslexia'da Robby Ellsworth, The Fall Guy'da Kid, Hill Street Blues'da Daniel Flowers, Kids Don't Tell'da Frankie, Alfred Hitchcock Presents'da Pagey Fisher, Space Camp'da Max, Russkies'de Danny, Still the Beaver'da Kyle Cleaver, Superboy'da Billy Hercules, Parenthood'da Garry Buckman-Lampkin, To Die For'da Jimmy Emmett, U-Turn'da Toby N. Tucker a.k.a. TNT, Inventing the Abbotts'da Doug Holt, 8 mm'de Max California, Clay Pigeons'da Clay Bidwell, Return to Paradise'da Lewis McBride, The Yards'da Willie Gutierrez, Quills'de The Abbe de Coulmier, Gladiator'da Commodus, Buffalo Soldiers'da Ray Elwood, İşaretler'de Merrill Hess, Brother Bear'da Kenai, It's All About Love'da John, The Village'da Lucius Hunt, Hotel Rwanda'da Jack Daglish, Walk the Line'da Johnny Cash, Earthlings'da Anatıcı, We Own the Night'da Bobby Green, Reservation Road'da Ethan Learner, Two Lovers'da Leonard, I'm Still Here'da kendisi, The Master'da Freddie Quell, Aşk (Her)'da Theodore, The Immigrant'da Bruno Weiss, Inherent Vice'da Doc Sportello, You Were Never Really Here'da Joe, Joker'de Arthur Fleck/Joker, Joker: Folie à Deux'de Arthur Fleck/Joker rolüyle zor

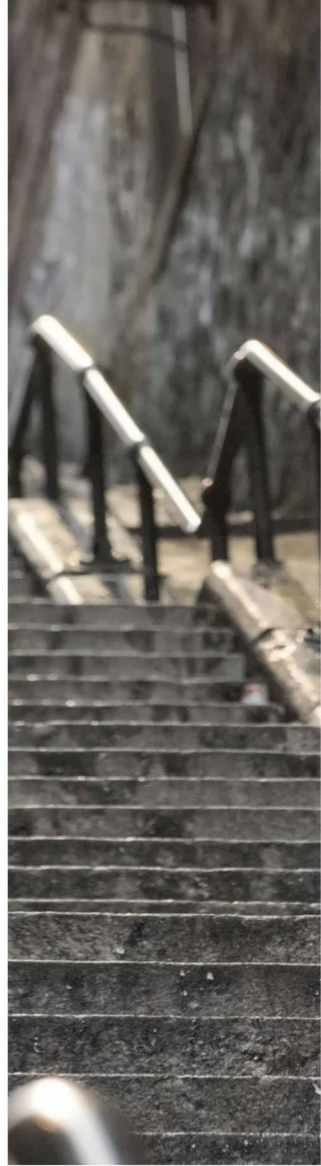
işlerin adamı olduğunu da kanıtladığını görüyoruz. Bu durumun üstesinden başarıyla gelebilmesinin ancak ve ancak çok özel bir yeteneğe sahip olması durumunda mümkün olduğunu kabul etmeliyiz.

Öte yandan bütün kardeşlerinin aynı kariyer yolculuğunda olması da şaşırtan çok, yeteneklerinin genetik oluşuna bağlanabilir. Ayrıca ebeveynlerinin "Tanrının Çocukları Misyonu" olmaktan vazgeçip, daha dünyevi bir yaşam sürmeye başladıktan sonra, Bottom olan soyadlarını Phoenix (Anka Kuşu) olarak değiştirmeleri, yoktan var etmeye çalıştıkları yeni hayatlarıyla ilgili olarak büyük bir ipucu sergiliyor olabilir.

Ayrıca bütün çocukların sonradan aldıkları isimler de onların hayat görüşleri hakkında ipucu verebilir. Ağabeyi River (Nehir), ablası Rain (Yağmur), küçük kardeşleri Summer (Yaz) ve Liberty (Özgürlük) de olduğu gibi her Phoenix üyesinin doğa isimleri olması sebebiyle Joaquin de bu geleneğe uyarak adını Leaf (Yaprak) olarak değiştirir ancak daha sonra yeniden kendi ismine geri döner.

Tüm ailesi gibi katı bir vegan olan Joaquin, hayvan haklarını koruyan organizasyonlarda çalışıp bu konuda farkındalık yaratmak için kampanyalara yürütmektedir. 2017 yılında Joaquin Phoenix "What The Health" isimli bir sağlıklı beslenme belgeseli için de yapımcı olacak çalışır. Belgesel, hayvansal gıdaların kalıtsal olarak bildiğimiz hastalıklar üzerindeki etkisini birtakım araştırmalarla ortaya koymaktadır.

Farklılıkların adamı Joaquin Phoenix. Bırındığı her rolde Anka Kuşu gibi yeniden doğan ve her girdiği rolde yok olma pahasına yana yana zirveye uçan ve sonunda küllerinden yeniden doğan bir karakter oyuncusu... En kötü karakterleri bile seyircisine sevdirmeyi başaran bir oyuncu, Joaquin Phoenix... **APM**

TÜM ZAMANLARIN EN İYİ

25

DEDEKTİFİ

Sinir zıplatan özel dedektiflerden kurnaz süper hafiyeler ve inatçı gazetecilere kadar, film dünyasındaki dedektifler hemen hemen sinema kadar eski, klasikleşmiş figürlerdir. O halde gelin, karşımıza çıkacak özel ipuçlarıyla sırları açığa çıkartacağımız, zeka, kas ve kaba kuvvet kullanan en mükemmel dedektifleri inceleyeceğimiz derlememize göz atalım.

Halit Hamza YEGİN
halithamzay@gmail.com

25 FLETCH

(CHEVY CHASE, JON HAMM)

KİLİT FİLMLER: Fletch (1985), Confess, Fletch (2022)

Fletch, Chase tarafından oynandı (ve Hamm ile sadık bir şekilde yeniden canlandırıldı), araştırmacı muhabir Irwin M. Fletcher ile iyi anlaşılabilir ama o muazzam bir hafife. Kılık değiştirme, sahte isimler (Dr. Rosenpenis, John Cocktolstov) ve paten kayma konusunda çok iyi...

ÖNEMLİ VAKA: Los Angeles'ın plajlarında uyuşturucu kaçakçılığı, "şehrin yüz karası".

24 BRENDAN FRYE

(JOSEPH GORDON-LEVITT)

KİLİT FİLM: Brick (2005)

Dashiell Hammett'in dedektifleri usulü dolaşan lise öğrencisi Brendan, kayıp sevgilisini bulmak için suça bulaşmaktan korkuyor. Filmin sert tarzı ve diyaloglarla birlikte Brendan'ın gözlerindeki bakış her şeyi özetliyor: Bu iş fazlasıyla ciddi.

ÖNEMLİ VAKA: Eski sevgilisi Emily'nin (Emilie de Ravin) kaybolması.

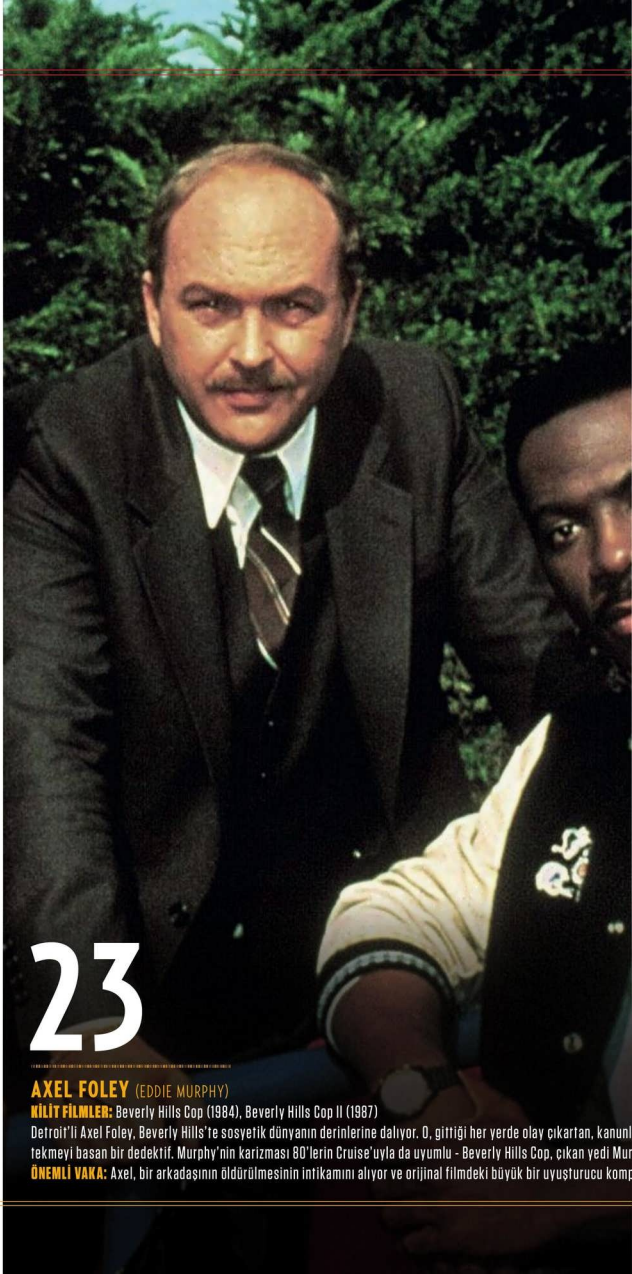
23

AXEL FOLEY (EDDIE MURPHY)

KİLİT FİLMLER: Beverly Hills Cop (1984), Beverly Hills Cop II (1987)

Detroit'li Axel Foley, Beverly Hills'te sosyetik dünyanın derinlerine dalıyor. O, gittiği her yerde olay çıkartan, kanunla oynamayı seven bir dedektif. Murphy'nin karizması 80'lerin Cruise'uyla da uyumlu - Beverly Hills Cop, çıkan yedi Mur

ÖNEMLİ VAKA: Axel, bir arkadaşının öldürülmesinin intikamını alıyor ve orijinal filmdeki büyük bir uyuşturucu komp

22 COLUMBO (PETER FALK)

KILIT FILM: Prescription: Murder (1968),
Murder By The Book (1971)

Peter Falk, 69 TV filminde kurnaz ama çekingen Los Angeles komiserini canlandırdı. Columbo, garip eşyalardan oluşan bir koleksiyon gibi. Yağmurluğu, küllüstür arabası, "Sadece bir şey daha..." sloganı... Ama sorgulamaları Sokratik boyutta. Sherlock'un yaratıcısı Steven Moffat da onun hayranı. Bir röportajında karakteri "doğca bir gülümseme, çelik gibi bir zeka ve neşeli bir sadistın kalbi" olarak özetledi.

ÖNEMLİ VAKA: Columbo, William Shatner'in (Fade In To Murder, 1976) gösterişli bir şekilde canlandırdığı bir TV dedektifini (meta!) araştırıyor.

21 BENOIT BLANC (DANIEL CRAIG)

KILIT FILMLER: Knives Out (2019),

Glass Onion: A Knives Out Mystery (2022)

Tüvitlere meraklı olabilir veya sesi Foghorn Leghorn gibi olabilir ama Güney aksanlı dedektif Blanc'ı ve onun en şeytani gizemleri çözme kapasitesini hafife almakla akılsızlık etmiş olursunuz. Craig, "Önü mümkün olduğunca yargısız oynamaya çalışıyorum" diyor. "Açık olması gerekiyor, böylece insanlar ona açılmak isterler. Silahsızlandırmak isterler ve zekasıyla insanları kendinden uzaklaştırarak, tekniğine aykırı."

ÖNEMLİ VAKA: Knives Out'tan Harlan Thrombey kendi canına mı kıydı yoksa öldürüldü mü?

20 EDDIE VALIANT (BOB HOSKINS)

KILIT FILM: Who Framed Roger Rabbit (1988)

Kendini "kısa boylu, şişman, kel kafalı, orta yaşlı bir adam" olarak tanımlayan Hoskins, Philip Marlowe tiplemesini canlandırmak için en bariz seçim olmasa da, kardeşinin bir çizgi filmin ellerinde ölmesinin ardından teselliyi içkide arayan dedektif rolünde komedi yeteneklerini ve acıma duygusunu dengeledi. Çizgi film ve canlı aksiyonu birleştirmenin teknolojik başarıları 35 yıl sonra hâlâ eşsiz, ancak sürecin aktör üzerinde kalıcı bir etkisi olmuştur. "Beynimi mahvetti," diye yakınan Hoskins, çizgi film karakterlerini halüsinasyon olarak görmeye durmadığını ısrarla vurguluyor.

ÖNEMLİ VAKA: Roger Rabbit'i temize çıkartırken Toon Kasabası'na Yargıcı Doom'dan kurtarmak.

19 JANE TENNISON

(HELEN MIRREN, STEFANIE MARTINI)

KILIT FILMLER: Prime Suspect S3 (1993),

Prime Suspect S4 (1995)

Çığır açan TV dedektifi DCI Jane Tennison'dan Mirren, "Son derece yönetilebilir, hırslı, yetenekli ve çok tavizsiz" dedi. Kısa ömürlü ön bölüm dizisi Prime Suspect 1973'te Martini tarafından kısaca canlandırılrsa da, çığır açan, Mirren'in Emmy ve Bafta ödüllü, erkek egemenliği altındaki Metropolitan Polis Teşkilatı'nda faaliyet gösteren bir kadını canlandırdığı muhteşem tasviriydi. Karşılaştığı günlük dehşete karşı içki içerek kendi kendini tedavi ederek saflarda yükselirken, cam tavanların kırılma sesini duyabiliyordunuz.

ÖNEMLİ VAKA: 17 yaşındaki bir erkek seks işçisinin öldürülmesinin ardından sübyancı çetesine ulaşmak.

18 EZEKIEL 'EASY' RAWLINS (DENZEL WASHINGTON)

KILIT FİLM: Devil In A Blue Dress (1995)
Walter Mosley, 2. Dünya Savaşı gazisi olan ve Los Angeles'ta özel dedektiflik yapan Rawlins'in savaş sonrası Amerika'sında Afrikalı Amerikalıların karşılaştığı zorlukları gözler önüne serdiği 15 kitap yazdı. Ancak bunlardan sadece bir tanesi filme çekildi ve Washington, imzası haline gelmesi gereken bu role soğukkanlı bir otorite getiriyor.

ÖNEMLİ VAKA: Bir siyasetçinin kız arkadaşını bulmak, hiç de kolay olmayan bir av.

17 WENDELL 'BUD' WHITE (RUSSELL CROWE)

KILIT FİLM: L.A. Confidential (1997)
Curtis Hanson'ın kara baskı altında, kalbi kanayan bu LAPD zedesi, tüm sistemin cehennem gibi yozlaşmış olduğunu fark ettiğinde, kıralk bir kastan savasan kahramana dönüşür. Yerine Sean Penn'in geçmesinden endişe duyan Crowe, çıkarı açan rolüne ve ekrandaki suçlulara mobilyaları paramparça eden bir öfkeyle saldırır.

ÖNEMLİ VAKA: Nire Övli katliamı ve onun - büyük - serptintisi.

16 'DIRTY' HARRY CALLAHAN (CLINT EASTWOOD)

KILIT FİLMLER: Dirty Harry (1971), Magnum Force (1973)

SFPD'den Müfettiş Harold Francis Callahan anti-kahramanını antı'sını vurguluyor. En iyi ihtimalle otoriter, en kötü ihtimalde soru sormaya meyillidir. Beş filmin ikisinde yargıç, jüri ve cellat rolünü üstlendikten sonra, "Çıplak bir adam elinde k bir sokakta bir kadını kovalıyorsa, Kızıl Haç için para toplamaya çıkmamıştır diye düşünüyorum," diye tükürür. Ame Magnum'u şöyle adlandırıyor: Star Wars'un ışın kılıcından sonra tüm zamanların en iyi ikinci film silahı.

ÖNEMLİ VAKA: Dirty Harry'de katil Akrep'i (Andrew Robinson) avlamak.

15 FRANK BULLITT

(STEVE MCQUEEN)

KILIT FİLM: Bullitt (1968)

Tanıklıktan çıkmış bir gangsteri korumakla görevlendirilen SFPD dedektifi Teğmen Frank Bullitt, hileler, silahlı çatışmalar ve - San Fran'deki Ford Mustang kariyeriyle - sinema tarihinin en iyi araba kovalamacalarından biriyle dolu, cehennemden bir hafta sonu geçirir. McQueen de "lağımda" yaşayan ama yine de doğru şeyi yapmaya çalışan kır saçlı polis rolünden daha iyi olmamıştı.

ÖNEMLİ VAKA: Gangster Johnny Ross'u suikastçilerden koruyor.

14 JESSICA FLETCHER

(ANGELA LANSBURY)

KILIT DİZİ: Murder, She Wrote (1984-1996)

Fletcher varken katillerin hiç şansı yoktu; bu emekli İngilizce öğretmeni, çok satan gizem romanlarını kaleme almakta olduğu kadar, katilleri tespit etmekte de ustaydı. Yine de karakter Lansbury'ye hemen gelmedi, rolü Jean Stapleton ve Doris Day reddettikten sonra anca kazanabildi. Aktiris bu durumu şöyle özetliyor: "Başlarda biraz şapşal bir karakterdi. Ama sonunda onu benim yaşımda ve zekamda bir kadın haline getirdim."

ÖNEMLİ VAKA: Cinayet'in Magnum, P.I. ile 1986'daki birleşmesinde bir fiyatına iki dedektifimiz vardı.

13 JIMMY 'POPEYE' DOYLE

(GENE HACKMAN)

KILIT FİLMLEN: The French Connection (1971), French Connection II (1975)

Hackman, William Friedkin'in 1971 tarihli orijinal filminde eroin kaçakçısının peşindeki sert NYC narkotikçisi rolüyle Oscar'ı kazanmıştı. Gerçek hayattaki bir polise dayanan Popeye, sorunlu bir kişiliğe sahip sert bir karakterdir: Kuralları çiğneyen, ırkçı bir kadın düşkünü olan Popeye, aynı zamanda sinemanın en iyi araba kovalamacalarından birinde yüksek bir treni takip ederken gösterildiği gibi takıntılı bir şekilde kendini işine adamıştır. John Frankenheimer'in devam filmi, Hackman'ın Fransa'ya girmesiyle hikayeyi sürdürdü ve ardından 1986 yapımı bir TV filmi geldi (ancak bu kez Popeye'i Ed O'Neill canlandırdı).

ÖNEMLİ VAKA: Fransız uyuşturucu kaçakçısı Alain Charnier'ye (Fernando Rey) yaklaşıyor.

12 CHAN WING-YAN (TONY LEUNG)

KILIT FİLMLEN: Infernal Affairs (2002),

Infernal Affairs III (2003)

Harbiyeli Chan, Hong Kong Polis Teşkilatı'ndan atıldığında, acımasız üçlü çete patronu Hon Sam (Eric Tsang) ile gizli göreve gidebilmek için bir oyun oynar; Hon'un polisler arasında kendi köstebeği olduğu düşünüldüğünde ölümcül bir kumardır bu. Zaman ilerledikçe ve iki casus birbirinin etrafında döndükçe, aralarındaki çizgi çözülmeye başlar ve Chan kimliğini kontrol altında tutmak için mücadele eder. Scorsese tarafından Oscar ödüllü The Departed (2006) olarak yeniden çekilen filmin orijinali, özellikle de sert ve kırılğan bir oyunculuk sergileyen megastar Leung'un (In The Mood For Love) performansı sayesinde, hâlâ çok etkileyici.

ÖNEMLİ VAKA: Polis yolsuzluğu ve Hong Kong mafyasıyla mücadele.

rimale faşist olan Callahan, önce ateş edip sonra asap bıçağı ve ereksiyon olmuş bir halde karanlık rikan Film Enstitüsü Harry'nin ticari markası 44

11 WILLIAM SOMERSET

(MORGAN FREEMAN)

KİLİT FİLM: Se7en (1995)

Dünyadan bıkmış polis bir film klışesidir ama William Somerset'in çoğundan daha bıkkın olmak için sebepleri vardır. Emekliliğine sadece bir hafta kala, hizmet ettiği cehennem gibi şehirden uzaklaşmak için can atmaktadır.

Sonra, kariyerini belirleyecek bir dava masasına gelir. Somerset, John Doe'nun ilk kurbanının tek seferlik olmadığını hemen anlar ve görev yerinin değiştirilmesini ister. Talebi reddedilince "aklını" çalıştırır ve bütün gece John Milton'ı ve yedi ölümcül günahı gözden geçirir. İronik bir şekilde, davada çaylak dedektif David Mills (Brad Pitt) ile çalışmak, Somerset'in yıllardır olmadığı kadar canlı hissetmesini sağlar, ta ki bu son Doe'ya üstünlük sağlayana kadar.

ÖNEMLİ VAKA: John Doe'nun yedi ölümcül günahtan ilham alan cinayet çılgınlığı.

10 LISBETH SALANDER

(NOOMI RAPACE, ROONEY MARA, CLAIRE FOY)

KİLİT FİLMLER: The Millennium Trilogy (2009), The Girl With The Dragon Tattoo (2011), The Girl In The Spider's Web (2018)

"Neden ergen bir çocuk gibi giyindin?" diye soran Noomi Rapace'in oğlu, İsveçli aktrisin Stieg Larsson'un romanlarının kırılmış saçlı, çok delikli, ağır dövme li kahramanını canlandırmak için geçirdiği fiziksel dönüşümün bir kanıtı olarak, orijinal Millennium ölçemesinin çekimlerindeydi. Rooney Mara, Ejderha Dövmesi'nin ABD versiyonu için kendi Goth makyajını yaptırdı. Claire Foy da 2018'de karakteri canlandırdı "daha önce hiç sahip olmadığı kaslara sahip olmak zorunda kaldı".

ÖNEMLİ VAKA: Mikael Blomkvist'in bir seri katilin izini sürmesine yardımcı olmak.

9

JOHN LUTHER (IDRIS ELBA)

KİLİT FİLM VE DİZİLEN: Luther (TV, 2010–2019), Luther: The Fallen Sun (2023)

İnatçı dedektif John Luther'la ilk tanıştığımızda, onu bir seri çocuk kaçırma suçlusundan itiraf almaya çalışırken bu bir süre önce. Ahlaki açıdan gri alanda yaptığı bu çalışma, Luther'in polislik anlayışını yansıtır - saplantılı, çeliksiz ve Seri Suçlar Birimi'nin başındaki Luther, tam olduğu korkunc suçların karanlığı tarafından ele geçirilmiş buluyor gibi. "En huysuz olduğum zamanlarda hep Luther'e giderim. Kendimi bok gibi hissediyorum, hadi biraz Luther yapalım."

ÖNEMLİ VAKA: Psikopat Alice Morgan'ın (Ruth Wilson) işlediği suçları araştırırken onunla ilişkiler kurar.

8 JAKE GITTES (JACK NICHOLSON)**KİLİT FİLMLER:** Chinatown (1974),

The Two Jakes (1990)

İlk kez Roman Polanski'nin Chinatown filminde izlediğimiz Nicholson'ın 1930'lardaki dedektif, Hollywood'un tartışmasız en büyük özel dedektiflerinden biridir. J.J 'Jake' Gittes ile bir film işlemesi planlayan yaratıcısı, senarist Robert Towne, "Alaycı ama gizli bir idealist çizgisi olan, gerçekten tüm cevapları bildiğini düşünen ama aslında birinin ne kadar kötü olabileceğinin farkında olmayan çok ukala bir dedektifi" diyor. İkincisi, Nicholson'ın yönettiği The Two Jakes, gecikmeli olarak ekranlara geldi - Jake hâlâ bikkın, hâlâ boşanma davalarına burnunu sokuyor - ama orijinalinin ustalığına tam olarak dokunamadı. **ÖNEMLİ VAKA:** Zampara LA su komislerini takip etmek için işe alınan Jake, bir yolsuzluk yuvasını ortaya çıkarır.

7 MARGE GUNDERSON**(FRANCES McDORMAND)****KİLİT FİLMLER:** Fargo (1996)

Muhtemelen Coen'lerin zorlu rekabet dizisindeki en iyi karakteri. McDormand, kocasının karlı Minnesota'daki adam kaçırma, cinayet ve komik görünümlü adamlarla ilgili kara mizah öyküsüne liderlik etmek için yardımcı rollerden bir adım öne çıktı. Araba kazası gibi özel hayatları olan pek çok kurgusal dedektifin aksine, "Margie" evde uyuklu, şefkatli bir koca ve yolda bir bebekle sevgi dolu bir aile ortamına sahip. Diğer polisler katillerin zihnine girmeye çalışırken, Gunderson onların bunu neden "birazıcık para için" yaptıklarını anlamıyor. Ancak onu hafife almayın; o da süper yeteneklidir, sabah bulantılarıyla mücadele ederken yol kenarındaki bir cinayet mahallinde tam olarak ne olduğunu çözebilir.

ÖNEMLİ VAKA: Steve Buscemi ve Peter Stormare'in ölümçül fidyeci çiftini kanlı bir odun keçesine kadar takip ediyor.

6 HERCULE POIROT**(ALBERT FINNEY, PETER USTINOV, DAVID SUCHET, KENNETH BRANAGH)****KİLİT FİLM VE DİZİLER:** Murder On The Orient Express (1974 & 2017), Agatha Christie's Poirot (TV, 1989-2013)

1920'de Belçikalı mülteciler Birinci Dünya Savaşı nedeniyle İngiltere'nin kırsal kesimine asınaydı, bu nedenle Agatha Christie'nin "bombastik, yorucu, ego merkezli küçük sürüngen" (kendi sözleri) için milliyet seçiminde mantık vardı. Orson Welles'ten John Malkovich'e ve en son Kenneth Branagh'a kadar pek çok ağır top bu titiz dedektifi canlandırdı. Ancak açık ara en kalıcı olanı, ITV'de 24 yıl boyunca onu canlandıran David Suchet oldu. "Küçük gri hücrelerine" güvendiğini iddia etmesine rağmen, bu ufak tefek züppe, Sherlock var! fiziksel ipuçlarından çok psikolojiyle ilgileniyor. Ayrıca zamanın dışında var olablen bir karakter olan Holmes'un aksine Poirot, hizmetçiler, buharlı trenler ve art deco dünyasına sonsuza kadar bağlı görünüyor. **ÖNEMLİ VAKA:** Bekle, hepsi mi? Murder On The Orient Express - sinema için iki kez çekildi - aynı anda hem en büyük cinayet gizemi hem de polisiye kurgudaki en büyük kopya.

5 CLARICE STARLING**(JODIE FOSTER, JULIANNE MOORE, REBECCA BREEDS)****KİLİT FİLM VE DİZİLER:** The Silence Of The Lambs (1991), Hannibal (2001), Clarice (TV, 2021)

Etrafı, küçümseyici takım elbiseli adamlar, menfi fışkırtan deliller ve kaçık seri katillerle çevrili olan FBI stajyeri Clarice Starling, Dr. Hannibal Lecter'la görüşmek üzere seçildiğinde büyük bir sinaydan geçecektir. Yamyamdan ücretsiz bir terapi seansı alan Starling, kendi sorunlu yetiştirilme tarzını ve bir katilin zihnine dair içgörüsünü açığa çıkarır. Foster'a göre, Lecter'in Clarice'in güney aksanıyla alay etmesi, Hopkins tarafından doğaçlandı ve onun çok olması ve aşağılanmış tepkisini gerçek kıldı. Yamyam yardımcı olmuş olabilir ama seri katil Jame Gumb'ı alt eden, Starling'in zekası ve çelik gibi kararlılığı oldu.

ÖNEMLİ VAKA: Seri katil Buffalo Bill'i yakalamak için Hannibal ile birlikte çalışıyor. ➡

luruz... Suçluyu yüksek bir yerden aşağıya bırakmadan kısa
ili ve çoğu zaman soruşturduğu suçlular kadar vahşi. Ciddi
kendini. Elba için Luther'in kasvetli yoğunluğu, bir tür terapi
m' derim" diyor aktör.

4

SAM SPADE (RICARDO CORTEZ, HUMPHREY BOGART)

NİLİT FİLMLER: The Maltese Falcon (1931 & 1941)

Dashiell Hammett'in 1930 tarihli romanı Maltese Falcon, tüm dünyayı hard-boiled dedektifin mükemmel bir örneği olan Sam Spade ile tanıştırdı. Yazarın 1934 yılında kitabı ve kurnaz bir adam olmak ister. "İlk kez 1931 tarihli bir uyarlamada Ricardo Cortez tarafından canlandırılan San Francisco hafiyesi, on yıl sonra John Huston'un başyapıtında yolsuzluk ve insani aşırılıkların en kötüsü hakkında bir hikaye boyunca seyircinin ahlaki pusulası haline gelir. Aralarında George Segal'in de bulunduğu diğer oyuncular da

ÖNEMLİ VAKA: Mücevherlerle kaplı değerli bir heykeli, "siyah bir kuş figürünü" arıyor.

yazdığı önsözde de belirttiği gibi, bir özel dedektif "Sherlock Holmes tarzında bilmeceler çözen bilgili biri olmak istemez; her durumda başının çaresine bakabilecek sert ve kararlı bir adam olmak istemez". Bogart tarafından üstlenildi ve hem oyuncu hem de karakter için kesinleşen bir performans sergiledi. Eksi ve alaycı Bogart'ın keskin giysili Spade'ı; acgözlük, hırslı ve sonra Spade'i taklit etmiş olsalar da, hiçbir Bogart'ın buyurgan ve sarsıcı performansının yanına yaklaşamamıştır.

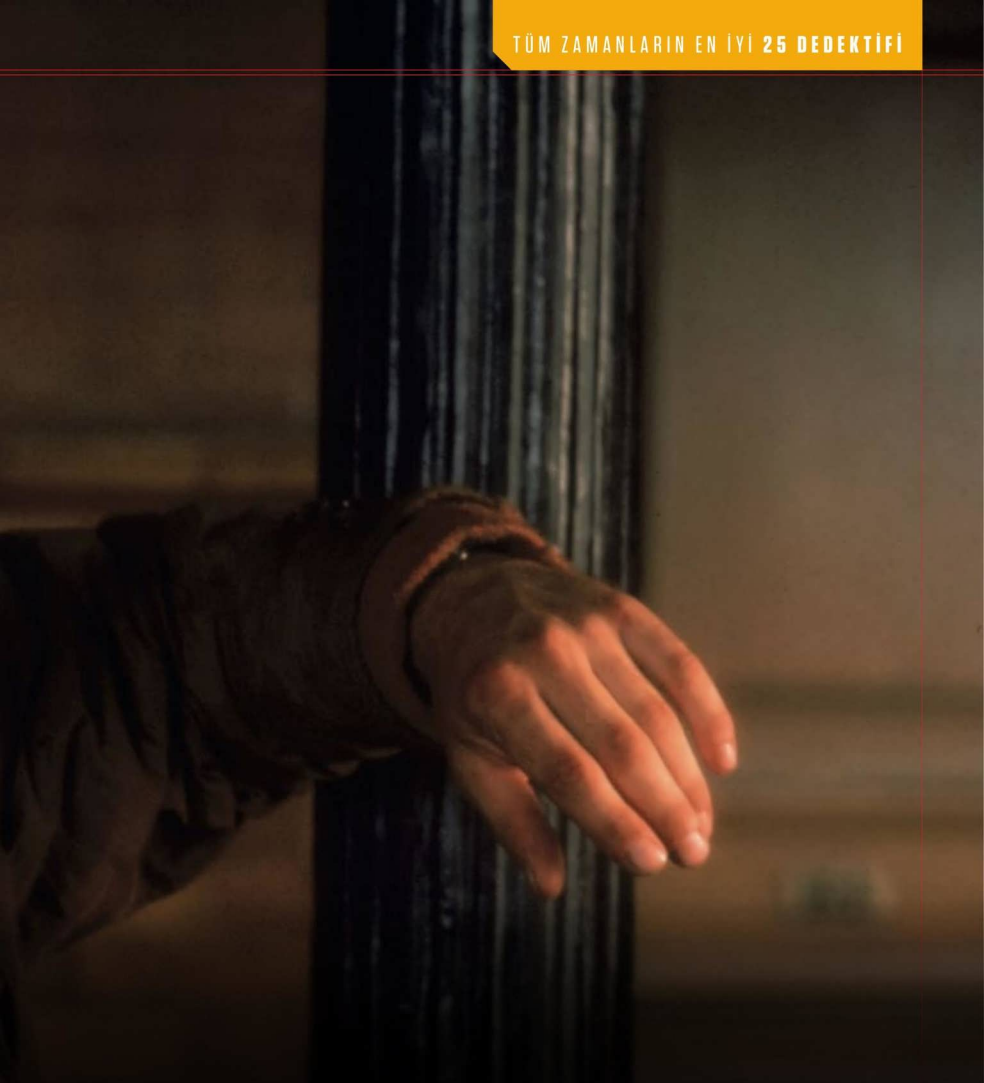
3

RICK DECKARD (HARRISON FORD)

NİLİT FİLMLER: Blade Runner (1982), Blade Runner 2049 (2017)

Rick Deckard 2019 Los Angeles'ının (o zamanki) geleceğinde yaşıyor olabilir ama onunla ilgili neredeyse her şey Raymond Chandler ve Dashiell Hammett'in sert dedektiflik bir şekilde dünyadan bıkmış bir seslendirmesi bile var. Deckard hiç kuşkusuz bu yolda yürürken, filmin yıldızı Harrison Ford, karakterinin dedektif kimliğinden her zaman bir dedektiflik sergileme de, görevini tamamlamak için yeterince doğru soruyu soruyor ve bu arada sağlıklı bir dozda iyi şans da yakalıyor. Blade Runner 2049'da onunla

ÖNEMLİ VAKA: Roy Batty ve Los Angeles'ta başıboş dolaşan diğer replikantların izini sürüyor.

kurgularına bir geri dönüş niteliğindedir. Trençkotu, içkisi ve ölümcül kadınlarla ilişkili girme eğilimi var - hatta (en azından Blade Runner'in teatral kurgusunda) uygun süphe duymuştur: "Çok az dedektiflik yapan bir dedektif olduğumu hissettim." Bu belki de biraz acımasızca; çünkü Deckard, Poirot ya da Sherlock'ta göreceğimiz düzeyde tekrar karşılaştığımızda, Deckard'ın polislik günleri çoktan geride kalmıştır - bunun yerine artık kendisini davayı çözen kişi olmak yerine davanın merkezinde bulur.

A close-up portrait of Benedict Cumberbatch as Sherlock Holmes. He is wearing a grey herringbone flat cap and a dark blue scarf. He has a serious, intense expression, looking directly at the camera. The background is dark and out of focus.

Sir Arthur Conan Doyle'un dediği gibi yıllar boyunca o kadar çok aktör canlandırdı ki, artık ruh halinde göre birini seçemeziz mümkün. Eğer onu kibrili ve buyurgan sevilirseniz Doyle'un yaratmış olduğu Sherlock Holmes karakteriyle oynamak istiyorsanız, Downey Jr. in Sir Arthur Conan Doyle'un kemalet olan pipo tiryakisi olan "İlk Batılı dövüş sanatçısı" olarak yeniden canlandırılan Guy Ritchie "ye birlikte yapıyor" dursun. Bu arada, Ewan McGregor'un Holmes karakteriyle oynamak istiyorsanız, Downey Jr. in Sir Arthur Conan Doyle'un kemalet olan pipo tiryakisi olan "İlk Batılı dövüş sanatçısı" olarak yeniden canlandırılan Guy Ritchie "ye birlikte yapıyor" dursun. Bu arada, Ewan McGregor'un Holmes karakteriyle oynamak istiyorsanız, Downey Jr. in Sir Arthur Conan Doyle'un kemalet olan pipo tiryakisi olan "İlk Batılı dövüş sanatçısı" olarak yeniden canlandırılan Guy Ritchie "ye birlikte yapıyor" dursun.

ÖNEMLİ VAKA: Ezeli düşman Moriarty'yı içeren hepsi

221B

(2011), Sherlock (TV, 2010-2017), Elementary (TV, 2012-2019), Enola Holmes (2020), Enola Holmes 2 (2022)

sanız, o zaman Rathbone tam size göre. 1939 ve 1946 yılları arasındaki gerilim filmleri dedektifi göz kamaştırıcı bir zekaya sahip bir adam olarak pekiştirdi. Daha fiziksel u kirdili maceraları tercih edin. Sherlock'unuzu modern kıyafetler içinde tercih ediyorsanız, Cumberbatch'ın değişikken eksantrikliği ile Miller'in iyileşmekte olan uyuşturucu ebilirsiniz. Cavill karakter için "Pek çok kişi tarafından çok iyi yapıldı" diyor. "Ama Enola söz konusu olduğunda, özel bir şey var."

1

PHILIP MARLOWE (HUMPHREY BOGART, ELLIOTT GOULD, ROBERT MITCHUM, LIAM NEESON)

KİLİT FİLMLER: The Big Sleep (1946), The Long Goodbye (1973), Farewell, My Lovely (1975), The Big Sleep (1978), Marlowe (2022)

"Demek özel dedektifsiniz?" diye sorar Lauren Bacall'ın canlandırdığı Vivian, The Big Sleep'in ilk film uyarlamasında. "Kitaplar dışında var olduklarını bilmiyordum." Gerçek hayat buldu ve Bogie'nin kusursuz canlandırması, alaycı zekasını dokunulmaz bir ahlak kuralıyla maskeleyen bir sahtekârın şablonunu oluşturdu. Robert Altman, The Long Goodbye'ye tesvik etti. ("Filmi yaparken ona kelimenin tam anlamıyla Rip Van Marlowe diyorduk, sanki 20 yıl sonra uyanmış gibi" diyor Altman). Buna karşılık Mitchum, Elvira havası veriyordu. Neeson fütür şapkayı takan son başrol oyuncusu olarak bir kez daha iyi bir siki zapt edemeyeceğinizi kanıtıyor. Neil Jordan'ın Marlowe'undaki rolü için "F

ÖNEMLİ VAKA: Bogart, Howard Hawks'ın yönettiği orijinal The Big Sleep filminde şantajcılarla mücadele ediyor.

kten de Marlowe ilk kez Raymond Chandler'in sayfalarında, her duruma uygun bir esprisi olan, sert içimli bir dedektif olarak ortaya çıktı. Ancak karakter beyazperdede Goodbye'da Chandler'in gumshoe'sunu gündümüz Los Angeles'ına naklederek, Gould'u onu çağına ayak uyduramayan, kendisiyle alay eden bir anakronizm olarak da Sevgilim'de dünyadan bıkmış bir eski kafalıydı; sarkık yüz hatları ve uyusuk konuşması Marlowe yorumuna isteksizce harekete geçirilmiş bir Paskalya Adası heykeli ruhunun derinliklerinde etik var" diyor. "Önü Arthur'un yuvarlak masa şövalyesi olarak görüyorum, sessizce adaletin yerine getirildiğini görüyor."

Armağan **PEKKAYA**
www.armaganpekkaya.com

Nuri Bilge Ceylan

Filmografisine hakim olduğum **Nuri Bilge Ceylan**'ın filmleri, benim sinema yolculuğumda okul olmaya devam ediyor.

"Fiziksel olarak 126 Ocak 1959'da İstanbul Bakırköy'de dünyaya gelen Nuri Bilge Ceylan, Ziraat Mühendisi Mehmet Emin Ceylan ile Fatma Ceylan'ın oğlu olarak çocukluğunu ailesiyle memleketi Çanakkale Yenice'de geçirdi. İlköğretimini de Yenice'de tamamlayan yönetmen, senarist ve fotoğrafçı Nuri Bilge, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu.

1976'da İTÜ Kimya bölümünde lisans eğitimine başladıktan iki yıl sonra Boğaziçi Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde lisans öğrenimini sürdürdü. Boğaziçi'nde öğrenciyken okulun fotoğrafçılık kulübü

BÜFOK'a devam eden Nuri Bilge, öğrencilik boyunca bol bol seyahat ederek fotoğraf çekti.

1982 yılında Milliyet Sanat dergisinin Türk Fotoğraf Sanatında Gençler özel sayısında kendisine yer buldu ve 80'li yıllar boyunca köklü kültür sanat dergilerinde fotoğrafları yayımlandı. 1989 yılında Çıplak ve Deniz isimli fotoğrafı Kodak yarışmasında birinci oldu. Okuldan sonra askerlikten önce çokça seyahat eden Nuri Bilge, bu seyahatlerin kendini bulma yolculuğunda faydasını gördüğünü ifade ediyor. Ankara'da askerlik yaptığı sırada yönetmen olmaya karar veren Nuri Bilge, 1993'te Mehmet Eryılmaz'ın Seviyorum Ergo Sum filminde kamera arkasında çalıştı ve oyunculuk yaptı. Kendi filmini yapabilmek için Mehmet Eryılmaz'ın Seviyorum Ergo Sum'da kullandığı kamerayı satın aldı. İlk filmi Koza'yı bu kamera ile çekti. Doğduğu ve çocukluğunun geçtiği Yenice'de çektiği Koza'da annesi, babası ve kuzenini oynattı. Tağra Üçlemesi olarak adlandırılan Kasaba, Mayıs Sıkıntısı ve Uzak filmlerinin sinematografik altyapısı niteliğinde olan Koza ile Nuri Bilge, kendi kozasından çıkmaya başlamanın sancılı yolculuğuna da adım atmış oldu. Cannes Film Festivali'nde kısa film yarışmasına

seçilen ilk Türk kısa filmi olan Koza'nın ardından Berlin'de gösterilen Kasaba ve Mayıs Sıkıntısı'nı yine Cannes'da Grand Prix ve Muzaffer Özdemir ile Mehmet Emin Toprak'a En İyi Erkek Oyuncu ödülleri getiren Uzak ile birlikte kozadan çıkmanın sancılı yolculuğu da tamamlanmış oldu. Artık yeni yolculuklara başlama vakti gelmişti. Yeri gelmişken Ankara'da sohbet ettiğimiz gecenin sabahında Çanakkale'ye ulaşmak üzereyken trafik kazasında kaybettığımız Mehmet Emin Toprak'ı da rahmetle ve özlemle anıyorum.

Kendi yazdığı, kamerayı kullandığı, kurgusunu yaptığı filmlerinden sonra bu kez eşi Ebru Ceylan ile birlikte kamera karşısına geçerek oyunculuk da yaptığı İklimler isimli filmini çekti. İklimler de Cannes'da Uluslararası Film Eleştirmenleri Federasyonu FIPRESCI ödülünü kazandı. Daha sonra birlikte çalışmaya devam edeceği yapımcı Zeynep Atakan ve görüntü yönetmeni Gökhan Tiryaki ile de ilk kez İklimler'de çalıştı.

Yalanlarının üstünü örtmeye çalışan bir ailenin birbirlerine tutunmaya çalışması politikacıların yalancılığı ile birleştiren Üç Maymun ile yine Cannes'da bu kez En İyi Yönetmen ödülü aldı. Bir tren yolculuğu sırasında canlı olarak

izlediğim ödül konuşmasında “Bu ödülü, tutkuyla bağlı olduğum yalnız ve güzel ülkeme adıyorum” dediğinde ben de hem gurur hem hüznün yaşamıştım. O tren yolculuğum boyunca da lokanta olan vagona hiç konuşmadan uzun süre trenin camından bozkırı izlemiştim. Üç Maymun, Yabancı Dilde En İyi Film Oscar ödülü için de ilk 9’a kalan ilk Türkiye yapımı olmuştu.

2009 yılında Cannes Film Festivali’nin büyük jürisinde yer alan Nuri Bilge, sonraki filmi Kış Uykusu ile Cannes’da bu kez En İyi Film Altın

Palmiye ödülü alan yönetmen Şerif Gören ve Yılmaz Güney’in Yol filminden sonra Türkiye’ye Altın Palmiye getirmeyi başardı. 2018 yapımı Ahlat Ağacı ile tekrar Cannes Film Festivali yarışma seçkisinde yer alan Nuri Bilge, ilk kez Cannes’dan eli boş dönüyordu. Ancak Ahlat Ağacı onun en çok izlenen filmlerinden oldu. Zaman zaman Fransa’da kendi ülkesinden daha çok izlense de sinemasever Türk izleyicisi için her yeni filmi merakla beklenir olmuştu.

Yeni filmi Kuru Otlar Üstüne, yine merakla beklediğimiz bir Nuri Bilge filmi

olarak onun filmografisinde yerini aldı. Her filmi, oluşturduğu sinematografik atmosfer, iyi senaryoları, oyuncu yönetimi ile benim için de bir okul niteliğinde oldu. İsmi dünya sinema tarihine yaşarken geçen Nuri Bilge Ceylan’ın yeni filmi Kuru Otlar Üstüne de özellikle senaryosu ve oyuncu yönetimi ile çokça konuşuluyor.

Birkaç kere sohbet etme imkanım olan, filmografisinde yer alan filmlerin tamamına hakim olduğum Nuri Bilge Ceylan’ın filmleri, benim sinema yolculuğumda okul olmaya devam edecek. APM

Hyundai deęişime güç veriyor.

Bugünün elektrikli otomobillerinden, mobilitenin geleceęine.

Hyundai olarak 2045 yılına kadar karbon nötrlüğe ulaşmak için çalışıyoruz.

8 YIL
160.000 km
Batarya Garantisi

IONIQ 5'in WLTP ölçüm standartlarına göre ortalama menzili 384-430 km, ortalama enerji tüketimi 16,7-19 kWh/100 km arasındadır. Prototipleri gösterilen SPOT ve şehir içi hava ulaşımının Türkiye'de satışı yoktur. Hyundai modelleri 2 yıl ya da 60.000 km yasal garanti kapsamındadır. Ayrıca yasal garantinin dolmasından sonra, araçların ilk tüketiciye teslim tarihinden itibaren 5 yıl ya da 100.000 km'ye kadar üretim kaynaklı arızaların onarımları Hyundai Üretici Onarım Güvencesi kapsamındadır. Yüksek voltaj bataryası ise 8 yıl ya da 160.000 km'ye kadar garanti kapsamındadır. Detaylı bilgi garanti kitapçığında ve [hyundai.com.tr](https://www.hyundai.com.tr)'de bulunmaktadır. Görselde yer alan araç donanımlarıyla, Türkiye'de satışa sunulan donanımlar farklılık gösterebilir. Karbon nötrlüğüyle ilgili detaylı bilgiye <https://www.hyundai.com/tr/tr/hakimizda/neden-hyundai/karbon-notrlugu-2045> sayfasından ulaşabilirsiniz.

Keyif

106

Wes Anderson

GERİCİLİĞİN KADINLA BASKILADIĞI 11 FİLM

Netflix'in *Deborah Feldman*'ın biyografisinden uyarladığı "*Unorthodox*" mini dizisinden sonra dinlerin, cemaatlerin ya da bu tarz grupların kadınlar üzerinde uyguladığı baskı tartışılmaya başlandı. Gericiliğin dünyada giderek yaygınlaştığı, bu tarz hak kısıtlamalarının fazlalığı, kadını bireyden saymama gibi acı gerçeklere mercek tutan birçok edebi eser, tiyatro oyunu, dizi ve film var. Biz de gericiliğin kadınları baskılayışını konu eden 11 filmi seçtik. Bu projelerle birlikte hayatın çeşitli alanlarında gericiliğe ve baskıya maruz kalmış kadınlarla tanıştırıyoruz ve kadınların var olma hikayelerine doğru bir yolculuğa çıkıyoruz. Bu üzerine çok düşünümler tartışılması gereken meseleyi dert edinen daha birçok proje görme umuduyla...

Selin Işık *ORTUNTAŞ*
selinortuntas@gmail.com

VURUN KAHPEYE (1973)

Halide Edip Adıvar'ın Milli Mücadele dönemine ilişkin aynı adlı başyapıtından uyarlanan bir film, Vurun Kahpeye... 1973 yılında Halit Refiğ yönetmenliğinde çekilen filmde, bir kadının kendisi ve ülkesinin özgürlüğü için savaşa arzusunun nasıl engellendiği işleniyor. Tarihçiler özebiyatçılar, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını kazanma aşamasının iki yönlü olduğunu savunur. Bir, savaş meydanlarında dövüşülerek hak edilmiş; diğeri de öğretmenler, sağlıkçılar, mühendisler tarafından sahada tırnaklarla kazanarak elde edilmiş bağımsızlık. Bu filmde Aliye, öğretmenlik yapmak için Anadolu'nun bir kasabasına gider. Kasabada Kuvayimilliyeye gönüllüsü Ömer Efendi ve karısı Gülsüm Ana'nın yanına yerleşir. Hacı Fettah, Kuvayimilliyeye destek veren Ömer Efendi'den ve Aliye'den rahatsızdır. Ömer Efendi hakkında dedikodu yayarak kasabalı Aliye'ye ve Kuvayimilliyeye karşı kıskırtır. Aliye'ye sahip olmak isteyen Kantarcıların Hüseyin Efendi ve Hacı Fettah, düşmanla işbirliği yapmaktadır. Hikayenin sonunda kasaba meydanında Aliye'yi "Vurun Kahpeye!" diyerek öldürülür. Hale Soygaz, Muharrem Gürses, Tanju Gürsu gibi Türk sinemasının önemli isimleri başrolleri paylaşıyor.

ARI

1

DUYGULARIN RENGİ (THE HELP, 2011)

"Onların çocuklarına vurmayacaksın. Beyazlar, çocuklarını kendileri dövmek ister."

Kathryn Stockett'in aynı adlı romanından uyarlanan filmde, adeta yıldızlar geçidi yaşıyor. Irkçılık temasının siyah hizmetçi-beyaz ev kadını üzerinden işlendiği filmin yönetmen koltuğunda Tate Taylor oturuyor. Duyguların Rengi, 2012 yılında Oscar dahil olmak üzere birçok ödül topladı. Emma Stone, Viola Davis, Octavia Spencer, Bryce Dallas Howard başrolleri paylaşıyor. 25 Milyon dolar bütçeyle çekilen film, dünya çapında yaklaşık 217 milyon gişe yaptı.

COCO CHANEL'DEN ÖNCE (COCO BEFORE CHANEL, 2009)

Ünlü modacı Coco Chanel'in yetimhanede başlayan hayatının nasıl şekillendiğini anlatan bu filmde, kadının varoluş hikayesini izliyoruz. Çoğu biyografik projede olduğu gibi masalsi bir hikaye beklemiyor izleyiciyi. Başrolleri "Amélie" filminden tanıdığımız Audrey Tautou, Benoît Poelvoorde, Alessandro Nivola paylaşıyor. Film yayınlandığı günden bu yana 60 milyon dolar gişe yaptı.

HALAM GELDİ (MY AUNT HAS ARRIVED, 2013)

Bugün bile varlığını koruyan çocuk gelinler gerçeğini gözler önüne seren bir film. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde farklı kültürlerin bir arada olduğu Akıncılar'da 13 yaşındaki üç kızın gerçek öyküsünü izliyoruz. 50. Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde özel bir gösterimle galası yapılan film senaryosu, gazeteci Evrim Kancopolat tarafından gerçek bir olaydan esinlenilerek yazıldı. Filmede Türk oyuncuların yanı sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan oyuncular da yer aldı. Miray Akay, Melisa Celayir ve Burçin Terzioğlu'nun başrollerinde oynadığı filmin yönetmen koltuğunda Erhan Kazan oturuyor.

BANA MALALA İSMİNİ VERDİ (HE NAMED ME MALALA, 2015)

Gerçek bir hikaye ve oynayanlar da gerçek kahramanlar... "Bana Malala İsmi Verdi", henüz 17 yaşındayken – Kailash Satyarthi ile paylaştığı – Nobel Barış Ödülü'nü alan, deneyimlerini "Ben Malala" isimli kitapta toplayan, Time kapışında yer almış olan, kampanyalarıyla tüm dünyada kızların eşit eğitim hakkını savunan, BM dahil birçok yerde konuştuğu için Pakistan Talibanı tarafından saldırıya uğramış olsa bile yolundan dönmeyen Malala'nın hikayesini anlatıyor. Malala'nın yanında bir diğer kahramanı, onun eğitime ve özgürlüğe düşkünlüğünde payı göz ardı edilmeyecek kadar büyük olan öğretmen babası Zia'ya da konu ediyor film. Yönetmen koltuğunda Davis Guggenheim oturuyor ve başrollerini de Malala Yousafzai, Ziauddin Yousafzai, Toor Pekai paylaşıyor. Yapım bugüne kadar yaklaşık 4 milyon dolar gışe yaptı.

GİZLİ SAYILAR (HIDDEN FIGURES, 2016)

Kadın hikayelerindeki yolculuğumuza NASA'da devam ediyoruz. Üç siyahi kadının NASA'da büyük işler başarmasını konu edinen filmde, siyahilere uygulanan ırkçılığı, toplumun her yerine nasıl işlediğini izliyoruz. 1960'lı yıllarda yasalar gereği siyahi kadınlar, beyaz iş arkadaşlarından farklı bir binada çalışıyor, hak ettiklerinden aşağı pozisyonlarda yer alıyorlar. Biyografik özellikler taşıyan filmin başrollerini Taraji P. Henson, Octavia Spencer ve Janelle Monáe üstlenirken filmin kadrosunda ise Kevin Costner, Kirsten Dunst, Jim Parsons, Mahershala Ali, Aldis Hodge ve Glen Powell gibi başarılı isimler yer alıyor. Filmdeki gerçek karakter Katherine Johnson, Şubat 2020'de 101 yaşında hayata veda etti.

SORAYI'YI TAŞLAMAK (THE STONING OF SORAYA, 2008)

Bu film, kadınlarla baskı ve gerilim arasındaki ilişkiyi en iyi anlatan kültlerden biri. Freidoune Sahebjam isimli romancının aynı adlı eserinden beyaz perdeye aktarılan bu film 13 yaşındaki Soraya, küçük suçlardan sabıkalı 20 yaşındaki Ali ile evlendirilir. 23 yıl süren evliliğinin ardından Ali, daha genç bir kadın için Soraya'dan boşanmak ister. Nafaka vermemek gibi basit bir ayrıntı uğruna onu sadakatsizlikle suçlar. Bu sadakatsizlik şeriat yasalarına ceza gerektirir. Şeriat, din, insanlık gibi kavramları sorgulatan yapım, dünya çapında 2 milyon dolar gışe yaptı. Cyrus Nowrasteh yönetmen koltuğunda oturuyor ve filmin başrollerini Shohreh Aghdashloo, Mozhan Marnò, Jim Caviezel paylaşıyor.

YERYÜZÜ GENNETİ (HEAVEN ON EARTH, 2008)

Her ne kadar kıyda köşede kalmış bir film olsa da 2 ödülü ve 10 farklı adaylığı bulunuyor "Yeryüzü Genneti"nin. Ayrıca dünyanın her yanında aynı hikayelerin yaşandığını ve ele alındığını vurgulamak amacıyla listede yer alıyor. Hint kökenli ünlü muhalif yönetmen Deepa Mehta'nın bu filminde, Hindistan'dan Kanada'ya hiç görmediği bir erkekle evlenmek için göç eden Chand'in hikayesini izliyoruz. Chand'in eşi Rocky de kısa zaman içinde altında ezildiği sorumlulukların hincını kendisinden çıkar-maya başlanınca Chand, çalıştığı fabrikada arkadaşısı Rosa'nın verdiği ilaçlarla gerçekler ve hayal dünyası arasında sıkışıp kalır. Sınıf, ırk ve cinsiyet ayırımı, törelerin ağırlığı, aile içi şiddet gibi temaları Deepa Mehta kendi üslubunca işliyor. Başrollerinde Preity Zinta, Balinder Johal, Rajinder Singh Cheema, Gourrav Sihani ve Vansh Bhardwaj yer alıyor.

10

ANTONIA'NIN YAZGISI (ANTONIA, 1995)

Kadınlara dair kötü hatıraları silmek adına bir feminist peri masalı olan "Antonia'nın Yazgısı"yla listeyi sonlandıırıyoruz. Bir Hollanda kasabasında, güçlü ve hırslı bir kadın, kendi kurduğu çiftliğinde ailesiyle birlikte yaşamını sürdürüyor. Kendi başına kurduğu ve sürdürdüğü bu yaşıntısı, çoğu zaman kasabadakiler tarafından kışkırtılır. Ama Antonia, üç kuşağı da tek çatı altında toplamayı başarıyor. Baskı yok, istemeden yapılan herhangi bir şey yok, çocukların babasız doğması problem değil. Marleen Gorris'in yazıp yönettiği filmde başrollerde Willeke van Ammelrooy, Dora van der Groen, Carolien Spoor ve Jan Decleir yer alıyor. Birçok festivalden bolca ödül toplayan bu proje, En İyi Yabancı Dilde Film dalında Oscar'a da sahip.

9

GÜL ÇİÇEKİ (DESERT FLOWER, 2009)

Sherry Hormann yönetmenliğindeki bu film de Somali doğumlu ünlü model Waris Dirie'nin otobiyografik romanından uyarlandı. Somali'de geçen hikayede dinin, kadınlar üzerindeki farklı boyutlarını izliyoruz. Kadın sunneti ve kuma olarak satılma gibi insanlık dışı eylemlerin bir inanç için nasıl kutsal sayıldığını görüyoruz. 1965'te doğan Waris Dirie, bir erkeğe 4. karısı olarak satıldığında 13 yaşındadır. Baskılara dayanamayıp Londra'ya kaçır ve hayatı değişir. Yıl 1997 olduğunda kadın sunnetine karşı konuşabilen biri olur. Soraya Omar-Scego, Idrisler Abdillahi Houfaneh ve Owa Saïd Darar'ın başrollerini paylaştığı film, Alman yapımcıların imzasını taşıyor. 15 milyon dolar gişeye sahip yapıım, kadın sunnetine çektiği dikkatle hafızalara kazınıyor.

11

"TANRI BENDEN ÇOK ŞEY İSTEDİ." UNORTHODOX

Evlerimize kapanmak zorunda kaldığımız bu zorlu günlerde bizleri mutlu eden, hepimize umut veren **"Unorthodox"**, izleyenlerle buluştu. Netflix orijinal yapımı bu proje, totalde 4 bölümden oluşan bir mini dizi ve her bölümü ortalama 50-55 dakikadan oluşuyor.

Büşra **BAYAR**
busrabayar07@gmail.com

Unorthodox, Eshter (Esty) Shapiro adlı genç bir kadını merkeze alıyor. New York'ta Yahudi nüfusunun ağırlıklı olduğu bölge olan Williamsburg'da yaşayan Hasidik Yahudi bir topluluğun içine doğan Esty'nin kendini keşfetme, özgürleşme hikayesini ekrana yansıtıyor. Hasidik Yahudiler dine bağlılıklarıyla, katı kurallarıyla bilinen son derece kapalı bir topluluk. Yemek yapma ve yeme şekillerinden tutun da giyim kuşamlarına kadar her şeyin belli bir kural çerçevesinde gerçekleştirildiği, teknolojinin redd edildiği, televizyona "seytani günah makinesi" denen izole bir insan grubu. Erkek egemen sistemin benimsendiği, kadınların

tek görevinin evine bakmak ve çocuk yapmak olduğu... Kadınların yüksek sesle konuşmasının, şarkı söylemesinin, kocasının gözüne bakmasının, fikir beyanında bulunmasının, başka erkeklerle konuşmasının, kendi rızasıyla, istediği kişiyle ve istediği yaşta evlenmesinin yasak olduğu... Kısacası kadınların hapsedildiği,

özgürlüklerinin elinden alındığı ve aslında maalesef pek de yabancıca olmadığı bir topluluk. Esty de Hasidik Yahudilerin içinde büyüyen, tüm bu kuralların dayatıldığı bir kadındır. 17 yaşında çöçatanlar aracılığıyla Kuyumcu Shapiro Ailesinin oğlu Yakov ile evlendiriliyor. Babaannesini, halası gibi en yakınlarının da yüreklendirmesiyle evlilik ona kaçış yolu gibi görünüyor. Çok geçmeden genç yaşta yapmış olduğu bu evliliğin daha fena sonuçlara yol açtığını fark ediyor. Yaşadığı sağlık sorunu sebebiyle kocasına bir çocuk vermekte zorlanan genç kadın, bir süre sonra eşinin kendisine uyguladığı psikolojik baskının yanı sıra çevresindeki diğer insanların tarafından da aynı şeye maruz kalıyor.

Kurtuluşunun, kendisini gerçekleştirebilmesinin tek yolunun Williamsburg'dan, bu insanlardan uzaklaşmak olduğunu fark eden Esty, gizlice Berlin'e kaçıyor ve burada yeni ve özgür olduğu bir hayat kurmaya çalışıyor. Tesadüfen tanıştığı konservatuvar öğrencileri aracılığıyla, ailesiyle yaşarken gizlice keşfettiği müzik kabiliyetinin üzerine gidiyor ve kendisine yepyeni bir sayfa açıyor.

Biyografik bir proje olan dizi, yazar Deborah Feldman'ın 2012'de çıkardığı ilk kitabı "Unorthodox: The Scandalous Rejection of My Hasidic Roots"tan ekrana uyarlandı. Kendi hayatı gözüksünü kaleme aldığı bu kitapta ekrana yansıyan ve Nisan ayında Netflix Türkiye'nin Top 10'unda yer alan yapım için Feldman'ın sözleri şöyle: "Birine hayat hikayenizi ekrana dökmek için vermek çok iktidürlü, çünkü kontrol edemiyorsunuz. Ama başka bir taraftan da kontrol etmek istemiyorsunuz." Ayrıca dizi, yazarın hayat hikayesi ile bire bir aynı değil. Mesela Feldman, ana karakter Esty'nin aklından geçenlerin, düşüncülerinin hepsini söyleyebilmesini, içindekileri dökmek istemediğini ve kendisinin bunu yapamadığını dile getiriyor. Hayat bazen bir dizi kadar kolay olmuyor.

Projenin yönetmen koltuğunda oturan isim, kendisini daha çok oyunculuğuyla bildiğimiz Maria Schrader. "Meschugge", "Beni Kimse Sevmiyor" gibi filmler ve "Deutschland 88", "Deutschland 86" gibi dizilerdeki karakterleriyle hatırladığımız Schrader'in döndüncü kez yönetmenlik yaptığı bir yapım "Unorthodox".

Hikayeyi senaryo haline getiren kişiler ise Alexa Karolinski, Anna Winger, Eli Rosen ve Daniel Hendler. Ana karakter Esty'e hayat veren aktiris de 25 yaşındaki Shira Haas. Genç oyuncu daha önce "Broken Mirrors", "Princess", "Pere Atzil", "Shtisel" in kadrosunda yer almıştı. Yine Hasidik Yahudi bir ailenin hikayesini konu alan Netflix yapımı "Shtisel" de Ruchama Weiss karakterini canlandıran isim için "Unorthodox" çok da yabancı olduğu bir proje

değil. Ayrıca Esty karakteri için de biçilmiş kaftan demek mümkün. Burada sergilediği performansla kariyerinde büyük bir sıçrama yaşayacağı gün gibi aşikar.

Esty'nin eşi Yakov'u ise "Unorthodox"tan evvel sadece 5 projede yer almış olan Amit Rahav canlandırıyor. Shira Haas gibi genç olan aktörün de bu projeden sonra oyunculuk hayatının ivme kazanması bekleniyor.

Esty kaçtıktan sonra onu bulup geri getirmesi için Haham tarafından görevlendirilen ve Yakov'un kuzeni olan Moische'yi Jeff Wilbusch oynuyor. Kendisi dış dünya ile en fazla bağ kuran, teknolojiyen haberdar olan, kumar oynamak gibi affedilemez bir bağımlılığa sahip ve mensup olduğu ailenin utanç kaynağı. Esty'i bulup geri getirirse Haham ve ailesi tarafından yeniden kabul edilme ihtimalini kaçırmamak için elinden geleni yapmaya hazır olan bu karakter, Esty ve özgürlüğünün peşinde olan herkes için bir korkulu rüya.

Esty'yi küçük yaşta terk etmek zorunda kalan ve seneler evvel kızı gibi kurtuluşu kaçmakta bulan anne Leah'a hayat veren aktiris de Alex Reid. "Cehennem Bir Adım", "Misfits", "Collateral" bir projelerde de yer alan isim, cemaatten ve yaptırımlardan bunalan ve Hasidikler yüzünden mağduriyetler yaşayan cesur bir kadını canlandırıyor. Dina Doron, Langston Uibel, Gera Sandler de dizide yer alan diğer isimlerden bazıları. Ayrıca dizide yer alan kadın oyuncuların çoğu İsrailli.

Sahip olduğu dine körü körüne bağlı toplulukların hepsinin aralarındaki benzerliklerin hemen herkes farkındadır. Ataerik düzen, şiddetle meylli olma, teknolojiyen, 85'den uzak durma... Bunlar söz konusu ortak noktalardan yalnızca birkaçı. Bu düzenin içine doğan, orada büyüyüp birçok kadın bu cemaatlerin içinde yitip gitti ve yok olmaya da devam ediyor maalesef. Modern dünyanın hiçbir getirisini kabul etmeyen, bilimi ve teknolojiyi reddeden, hatta bunların şeytan işi olduğuna inanan Hasidik Yahudilerin ele alındığı bu hikaye tam olarak bu nedenle birçok coğrafyaya tanıdık geliyor. Merak eden, öğrenmek için çabalayan bireye hiçbir şekilde tahammüllü olmayan bu toplulukların kapalı, izole yapısı, modern dünyaya birlikte ufk katlamalar yaşasa da varlıklarını bir şekilde devam ettiriyorlar.

Esty ve Esty gibilerse bu çatlıklardan yabancı oldukları bambaşka bir dünyaya adımlarını atarak hapis hayatından kurtulup kendini gerçekleştirmeyi başaran cesur insanlar. "Unorthodox" da bu kendini keşfetme ve gerçekleştirmeye hikayesinin yanı sıra dinlerin insan hayatını ne denli yönlendirdiğini, şekil verdiğini de gözler önüne seriyor. Bunu yaparken ne çok aşığıyla ne de destek veriyor. Nesnel bir bakış açısıyla yaşananları ve muhtemel yaşanacakları izleyiciye aktarıyor.

2013 yılında başlayan ve yine Netflix'te yer alan "Shtisel" de yine Hasidik Yahudilerin ele alındığı dizilerden biri. Shtisel ailesinin en küçük çocuğu olan Akiva bir öğretmen ve görücü usulü evlendirmenin uygun bulunduğu bu cemaatin bir üyesi. Bir öğrencisinin annesine yoğun hisler duymaya başlayan Akiva'nın merkeze alındığı bu hikayede de katı kurallardan sayısız olduğu Hasidik Yahudilerin kurbancılarını izliyoruz. Saç modelleriyle, taktıkları şapkalarla, giydikleri uzun siyah ceketlerle son derece ilgi çekici olan ve modern dünyaya iletişim kurmayı kesinlikle reddetmeleri nedeniyle birçok insan tarafından eşarengiz bulunan Hasidik Yahudiler hakkında detaylı bilgi edinmek isteyenler için "One of Us" belgeseli önerilebilir. Cemaatlerinden ayrılan üç kişinin gördükleri baskıyı ve yaşadıkları kaybı ele alan 2017 yapımlı bu belgeseli de Netflix'ten izlemek mümkün.

Daha önce, Hasidik Yahudileri konu edinen başka örnek projeler olsa da aralarından sıyrılan ve kısa sürede gündeme oturan "Unorthodox", başarılı oyunculuklarla, güçlü hikayesiyle adeta parlıyor. Prangalardan kurtulmak için büyük bir cesaret örneği sergileyen genç bir kadının ele alındığı dizide, Esty'nin adapte olmaya çalıştığı yeni yaşamında karşılaşma ihtimali yüksek olan sorunlara neredeyse hiç dokunmadan işlenmesi izleyiciye masalsı bir dünya sunuyor. Proje, bu konuda bir miktar eleştirilse de umut veren hikayesi ile birçokumuzun beğenisini kazanmayı başarıyor. **APM**

WES ANDERSON

Hem çocukları hem de içindeki çocuğu asla büyütmeyecek olanları aynı unutulmaz yolculuğa çıkartıp sonrasında hiçbirimizin bilmediği bir durakta bizleri bekleyen bir masalcı... Sıradan karakterlerin başından geçen, sıra dışı olayların anlatıldığı, olağan hikayelerin ve olağanüstü masalsı filmlerin kendinden başkasına benzemeyen yönetmeni, *Wes Anderson...* Sinemanın çocuk ruhlu dâhisi.

Fatma ALTUN
fatuutr@gmail.com

Sinema, Fransızca cinématographe yani "hareketli görüntü kaydı" sözcüğünün kısaltmasıdır. Lumière

Kardeşlerin 1895 yılındaki bu keşfi, ilk etapta teknik bir icat kabul edilse de tıpkı fotoğraftaki gibi ışık, renk, kompozisyon ve kurgunun yanı sıra ses, görüntü, makyaj, kamera, dekor, oyunculuk gibi kendine has özelliklerin yaratıcı bir şekilde kullanılmasıyla birlikte, sanatsal anlamda da keşfi kaçınılmaz olmuştur. İlk önceleri grafik, ses ve hareketten ibaretken günümüzde çok daha geniş bir yelpazeye sahip bir anlatım ve iletişim dilidir sinema. Örneğin filmler önceleri, gerçek insan ve objelerin kamerayla kaydedilmesi işlemiyken şimdilerde özel ses ve görüntü efektlerinin ve animasyon tekniklerinin de sıklıkla kullanıldığı devasa bir sektörün ürünü haline gelmiştir. Sinemanın dört temel özelliği olan ışık, hareket, gerçeklik izlenimi ve birleştirme sayesinde yaratılan bambaşka bir dünya, hatta dünyalar vardır artık. Ve bizler, saydam bir filmden geçirilen ışıkla, beyaz perdeye yansıtılan görüntüler izlemek yerine artık, cam ekranlara yansıyan görüntülere doğru bir yolculuğa çıkmış durumdayız. Işığın ve gölgenin kullanılışı yerine daha kim bilir hangi teknolojik gelişmelere gebe olan ve nasıl da değişik etkiler ve anlamlar yaratılabileceğini merak ediyorken, Wes Anderson adında biri ortaya çıkar ve yarattığı sıradan karakterlerin olağan hayatlarındaki benzersiz hikayelerini, masalsı bir dille anlatmaya başlar. Böylelikle fark ederiz ki kendinden başka hiç

kimseye benzemeyen bu adamın farklı bir estetik anlayışı, simetriyi ve renkleri kullanış tarzı var. Her şeyden önce, bambaşka bir anlatım diline şahit olduğumuz bu adamın, sıra dışı bir hikâye anlatıcısı olduğunu da kesinlikle kabul etmeliyiz. Böylelikle onun dünyasına girmenin sihirli bir yolu olan filmlerini izle dikçe de tarzını ve bakış açısını anlama şansımız olur.

Wesley Wales Anderson.

Amerikalı yazar, yönetmen ve film yapımcısı. 1 Mayıs 1969'da Houston, Teksas'ta dünyaya gelir Wes Anderson. Reklamcı olan baba Melver Leonard Anderson ve aslında bir arkeolog olan ancak emlak danışmanlığı yapan anne Texas Ann Burroughs'un üç erkek çocuğunun ortancasıdır. Kardeşlerinden biri doktor, biri de onun filmlerinin olağan hayatlarındaki benzersiz hikayelerini, masalsı bir dille anlatmaya başlar. Böylelikle fark ederiz ki kendinden başka hiç

sonra Houston'daki özel St. John's School'da eğitimine devam eder. Bu okulun Hoodwink Tiyatrosu'nda o genç yaşlarında oyunlar sergiler. Daha sonra felsefe okumak için Teksas Üniversitesi'ne gider. Üniversite yıllarında Owen Wilson ile tanışır ve birlikte çektikleri bir kısa film ile katıldıkları Sundance Film Festivali'nde fark edilerek ilk uzun metrajına fon bulur. Yapımcı James L. Brooks'un ilgisini

çekmesiyle başlayan ve Bottle Rocket'in uzun versiyonunu çekerek devam eden bu serüven, onun sinema kariyerini başlatmış olur.

Wes Anderson'ın en belirgin özelliği, yönettiği filmlerin hem yapımcılığını hem senaryo yazarlığını hem de görüntü yönetmenliğini üstlendiği gibi, kostüm ve müzik seçimlerine kadar birçok şeyle bizzat kendisinin ilgilendiğidir. Bu yüzden "Auteur

Yönetmen" olarak kabul görür. Yarattığı tarzı sayesinde sinemada "Wes Anderson Renkleri ve Simetrisi" diye bir ibare söz konusudur.

Sinema, belli bir sürekliliğin sonucudur. Anderson, bu sürekliliği bozarak sanatını icra etmeye çalışan özgün bir hikâye anlatıcısıdır. Bütün yönetmenler gibi bunu sesler, renkler ve çizgilerle yapmak gibi basit bir yol izlemektense o, eşyalara yüklediği mana ile karakterlerinki arasında süregiden bir kovalamacanın içine sokar bizi. Filmleri bir yerden sonra o kadar hızlanır ki hikâyeden kopmamak için düşünmeyi bırakmak zorunda kalırız. Bir kere izlenirse kaçırılacak bir sürü sahnenin olduğu filmleri, ya durdurup geri sararız ya da tekrar tekrar izlemek isteriz. Her seferinde de ilk defa izliyormuş gibi heyecanla, yaşayan bir hikayesi olan ve asla durağan olmayan o masalsı filmleri izlerken buluruz kendimizi. Onun filmografisini anlamak için, onunla birlikte bir yolculuğa çıkalım şimdi.

Rushmore (Çılgın Lisesiler), Wes Anderson'ın başlangıç filmi de sayılan, 1998 yapımı bir Amerikan komedi filmidir. Senaryosunu Anderson ve Owen Wilson'ın birlikte yazdığı ve Wes Anderson tarafından yönetilen filmin başrollerini Jason Schwartzman, Bill Murray, Olivia Williams paylaştırmaktadır. Filmde Max Fischer adlı bir gencin zengin sanayici Herman Blume ile arkadaşlığı ve ilkökul öğretmeni Rosemary Cross'a olan ortak sevgileri konu edilmektedir. Okul gazetesinde ve birçok okul

kulübünde aktif olan Max, bu tür işlerle uğraşırken derslerinde zorlanmaktadır. Oxford'dan da red cevabı alınca, eğitim konusundaki umutlarını kaybetmeye başlar. Anderson'ın okuduğu lisede çekilen bu film, yönetmenin otobiyografik hikayesini anlattığı ve gelişimini takip edebileceğimiz ilk dönem filmidir.

The Royal Tenenbaums (Tenenbaum Ailesi), 2001 ABD yapımı Komedi-drama türündeki önemli bir Wes Anderson filmidir. Üç çocuklu Tenenbaum ailesini konu alan bu filmde üç kardeşin de çocukluklarında farklı alanlardaki yetenekleriyle başarılı olduğunu görürüz. Ancak büyüme çağlarında babalarının evi terk etmesiyle birlikte, hepsinin bu başarıları geçmişte kalır ve büyük hayal kırıklıkları yaşarlar. Yıllar sonra baba bir yalanla çıkagelir ve çocuklarının hayatına girmeye çalışır. Royal Tenenbaum ve karısı Etheline'nin Chas, Richie ve Margot adında üç çocuğu vardır. Günün birinde çiftin ayrılma kararı alınmasıyla bu dâhiler ailesi dağılır. Oysa o güne dek; Chas henüz çocuk

yaşta emlak işine girmiş ve uluslararası finans dünyasında iyi düzeydedir. Margot oyun yazmaktadır ve henüz dokuzuncu sınıftayken elli bin USD'lik ödülün sahibi olmuştur. Richie ise teniste, küçükler şampiyonluğunu üç yıl üst üste kazanmıştır. Ancak genç Tenenbaum'ların tüm bu parlak hayatları üzerinden ihanet, başarısızlık ve felaket dolu bir 20 yıl geçmiş ve her şeyin sorumlusu olan baba geri gelmek istemektedir. Başrollerde Gene Hackman, Gwyneth Paltrow ile Luke Wilson'ın yer aldığı filmin oyuncu kadrosu oldukça geniş ve bol yıldızlıdır. Senaryosunu Owen Wilson ile birlikte yazan Wes Anderson'ın yönettiği bu film ile Gene Hackman, Altın Küre Müzikal veya Komedi Dalında En İyi Erkek Oyuncu Ödülünü alır.

The Life Aquatic With Steve Zissou (Steve Zissou ile Suda Yaşam), Wes Anderson ve Noah Baumbach tarafından yazılan ve Anderson tarafından yönetilen 2004 yapımı Amerikan macera komedi-drama filmidir. Anderson'ın dördüncü uzun metrajı olan bu filmde Bill Murray, Owen Wilson, Cate Blanchett başrolleri paylaşmaktadır. Diğer filmlerinde olduğu gibi bu filmde de Anderson, bilindik bir dünyaya farklı bir algılamaya getirir. Filmin merkezinde aile, arkadaşlık, aşk gibi kavramların yanı sıra insan ilişkilerine dair enteresan yaklaşımların sergilendiği görülür. Dünyaca ünlü okyanus bilimci Steve Zissou, aynı zamanda kendi adını taşıyan bir araştırma ekibinin de lideridir. En son açık deniz macerasında ortağı, köpeği...

tarafından öldürülmüştür. Zissou intikamını alabilmek için yeniden denize dönmeye karar verir. Büyük bir ekip kuran bilim adamının aslında köpekbahkılarında daha önemli sorunları vardır: Hayat hikayesini yazmak için peşinden ayrılmayan gazeteci Jane ve ekibe yeni aldığı Ned... Zissou kendini, efsanevi bir maceranın tam ortasında bulur. Film, Amerikan Kostüm Tasarımcıları Birliği Çağdaş Film Dalında En İyi Kostüm Tasarımı Ödülünü alır.

The Darjeeling Limited (Küs Kardeşler Limited Şirketi), Wes Anderson'ın yönettiği 2007 yapımı olan ve senaryosunu Roman Coppola ile birlikte yazdığı filmidir. New York Film Festivali'nde gösterilen bu film, Golden Lion için Venedik Film Festivalinde yarışır. Başrolleri Owen Wilson, Adrien Brody ve Jason Schwartzman'ın paylaştığı bu film, yine bol yıldızlı bir filmidir. Babalarının cenazesinden bir yıl sonra...

birbirleriyle bağ kurmak için Hindistan'ı boydan boya trenle kat eden üç kardeşin hikayesi anlatılmaktadır.

Hotel Chevalier, Wes Anderson'ın The Darjeeling Limited filminin öncülü olan 2007 yapımı bir kısa filmidir. Kardeşlerden Jack (Jason Schwartzman) ve onu Paris'te ansızın ziyaret eden eski kız arkadaşı (Natalie Portman)

arasındaki ilişki yansıtılmaktadır.

Fantastic Mr. Fox (Yaman Tilki), Roald Dahl'ın aynı adlı çocuk kitabından uyarlanan bir karakter filmidir. Yönetmenliğini Wes Anderson, senaryosunu ise Anderson ile birlikte Noah Baumbach yazar. 2009 yapımı macera-komedi tarzındaki bu animasyon, Stop-Motion tekniğiyle çekilmiş ve seslendirmesinde George Clooney, Meryl Streep ve Jason Schwartzman yer almaktadır.

Hikâyenin kahramanı Mr. Fox isimli bir tilkidir. Tilki ailesi, oğulları Ash ve onları ziyarete gelen konuk yeğen Kristofferson'la birlikte mutlu mesut yaşamaktadır. Bu mutlu tablo nihayet, baba tilkinin eski alışkanlıklarına yenilip de dünyanın en büyük tavuk hırsızlığını planlamasıyla bozulacaktır.

Moonrise Kingdom (Yükselen Ay Krallığı), 2012 Cannes Film Festivali'nin de açılış filmi olan bir romantik komedi-drama türündeki ABD filmidir. Bu filmde senaryosunu yine Wes Anderson ve Roman Coppola ortaklaşa yazmıştır. Ve tabi yönetmen koltuğunda yine Anderson oturmaktadır. Küçük bir kasabadan kaçan genç aşıklar ile onları bulmak için seferber olan bir kasaba halkının maceralarının anlatıldığı filmin zengin oyuncu kadrosunda Captain Sharp rolüyle Bruce Willis, Scout Master Ward rolüyle Edward Norton, Mr. Bishop rolüyle Bill Murray ve Mrs. Bishop rolüyle Frances McDormand başrolleri paylaşmaktadırlar.

The Grand Budapest Hotel (Büyük Budapeşte Oteli), nihayet Wes Anderson'ın adından sıklıkla söz ettirdiği bir yapıtıdır. Senaryosunu Hugo Guinness ile birlikte yazdığı ve yönetmenliğini gerçekleştirdiği 2014 çıkışlı Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri ortak yapımı bu film, Stefan Zweig'in notlarından esinlenilerek sinemaya uyarlanmıştır. Filmin bol yıldızlı kadrosunda Ralph Fiennes, Saoirse Ronan, Bill Murray, Jude Law, Edward Norton, Léa Seydoux ve Owen

Wilson gibi isimler başrolleri paylaşmıştır. Filmin konusu, 20. yüzyılın başlarında yaşanan iki savaş arasındaki bir dönemde geçmektedir. Avrupa'nın hayali Zubrowka şehrindeki ihtişamlı bir otelin idaresini başarıyla yürüten, müşterilerinin tüm ayrıntılarını bilen konsiyerj görevlisi Gustave ile otelde bellboy olarak işe başlayan Zero Mustafa'nın hikayesi anlatılmaktadır. Kısa zamanda aralarında yakın bir arkadaşlık başlayan ikilinin bir yandan sıra dışı maceralarını izlerken, öte yandan otel dışında yaşananlardan da bir çağın nasıl değiştiğine şahitlik ederiz.

Isle of Dogs (Köpek adası), Wes Anderson'ın 2018 çıkışlı 'Stop Motion' animasyonu filmidir. Bryan Cranston, Edward Norton, Bill Murray, Jeff Goldblum ve Bob Balaban gibi isimlerin seslendirdiği bu filmde bazı politik sebeplerle, Japonya'da köpeklerden kurtulmak istenmektedir ve bütün köpekler bir adaya atılmışlardır. Daha sonra hepsinden tamamen kurtulmak niyetindedirler ancak bir grup

söylenmesi de izleyicisine sanki çizgi roman okur hissi yaratmak amacıyla yapılmış gibidir... Hep onun gözünden, daha doğrusu onun düşünüşünden görmek yerine, kendi hayal gücümüzü kullanmamıza izin vermek istemiş ve “Benimle ya da başkalarıyla aynı hissetmeyi bırakın, siz ne hissediyorsunuz?” der gibi davranmıştır sanki... Yine de izleyicisini tamamen yalnız

köpek ve adaya köpeğini aramak için gelen bir çocuk sayesinde asıl macera başlamış olur. Bu filmi özel kılan, Wes Anderson sihrinin dokunmuş olmasının yanı sıra “Stop Motion” tekniğiyle çekilmesidir ki durağan olan üç boyutlu nesnelerin hareket ettirmesi gibi gösterildiği bu tekniğin diğer bir adı da “Duraklı Çekim”dir. Kısacası bu film video olarak değil, çekilen yüzbinlerce fotoğraftan üretilmiş oldukça zahmetli bir animasyon filmidir. Ayrıca Wes Anderson, animasyonu seslendirmeleri için yine her zamanki oyuncuları tercih etmiştir. Aynı kadro ile yola devam etmek istemesi, onun filmlerinin karakteristik bir özelliğidir. Yine bu filmde de yönetmenin şahsına münhasır simetrisini ve renk seçimini belirgin olarak görmek mümkündür. Anlatım dili olarak ise kelimeler yerine anlamsız konuşmalar ve şiirler yerine de matrak espriler ve saçma sapan hareketler kullanması, Japonca konuşulan bölümleri İngilizceye çevrilmeden öylece bırakması ve bazı kısımların ise bir çevirmence

bırakmamış, kullandığı renkler ve simetrisiyle büyülemiştir. Bir de müzik var tabii. Alexandre Desplat’ın tempolu ve etkileyici ezgileriyle dolu, ilkel benliğimizi harekete geçirmek istencesine sürekli bir tamtam sesiyle muhteşem bir ambiyans yaratılmıştır.

The French Dispatch (Fransız Postası), Karakterlerin hayatlarını derinlemesine incelemek yerine yaptıkları işe odaklanan bir Wes Anderson yapıtıdır. Sayfalarına baktığınız bir derginin üç ayrı hikayesinden oluştuğu söylenen filmde ilk hikâyede, cinayetten ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan ve hem ilham perisi hem gardiyanı Simone (Léa Seydoux) ile aşk ilişkisine giren dahi bir sanatçı olan Moses Rosenthaler (Benicio Del Toro) konu alınmıştır. İkinci hikâyeye, Paris’teki 1968 öğrenci protestolarını konu edinmiştir. Son hikâyede ise, yazar Roebuck Wright (Jeffrey Wright), Nescaffier (Steve Park) adlı efsanevi bir şefin profili çıkarmaya çalışmaktadır. Anderson’ın animasyon, grafik, natürmort, görsel kelime oyunları,

esprileri ve Alexandre Desplat'ın müziği ile her hikâye kendi stiliyle anlatılmaktadır. Oldukça hızlı filmidir. Zamanın sürekliliğini yok etmek istercesine hızlı çekilmiş bir film... Sahne geçişlerindeki kesintiler, filmde üç hikâye anlatılacağı söylense de bunun ötesine geçildiğine şahit oluruz, Wes Anderson'ın ütöpik hayal dünyasıyla gerçekçi dünya arasındaki gelgitlerini izlettirir bizlere. Post-yapısalcı diline eşlik eden girift hikâyeler bütününi izleriz. Sanatın özgürleşmesi için duvarların da özgürleşme gerekliliği, onların meta oluşuna bağlı olması, her şeyin bir fiyatının olduğunun vurgulanmasıyla filmde hem özgürlüğün bir bedeli olduğuna vurgu yapılmakta hem de satın alınabilir bir meta olma riski taşıdığına dikkat çekilmektedir. Duvarların özgürlüğü, mahkûmu da özgür kılacaktır. Sahnelerin hareketliliği, olayların sürekliliği, geçmişe, şimdiye ve geleceğe dair hikâyeleri aynı anda anlatma çabası, Wes Anderson'a Fütürizm işareti taşır.

Son olarak Wes Anderson'ın yakında vizyona girecek olan filmi 'Asteroid City'nin yayınlanan fragmanından görüyoruz ki bilimsel amaçlarla düzenlenen bir organizasyonda beklenmeyen bir şekilde bir uzaylının ortaya çıkmasıyla yaşanan olağan dışı olaylar anlatılmaktadır. Bu uzaylının aniden ortaya çıkmasıyla planlanan bilimsel programın dışına çıkılması ve dünyayı

değiştiren kaos ortamı yüzünden ordu, hiç tereddüt etmeden gözlerden uzak bu çöl şehrinin bir anda yasak bölge ilan eder ve tüm giriş çıkışlar yasaklanır. Asteroid Şehri artık karantinaya alınmıştır. Senaryosunu yine Roman Coppola ile birlikte yazan Wes Anderson imzalı bu filmde Jason Schwartzman, Scarlett Johansson ve Tom Hanks gibi isimlerin dışında yine bol yıldızlı olduğunu söyleyebiliriz.

Anlıyoruz ki Anderson filmlerini tanımlanabilir kılan faktörlerin başında çekim teknikleri, görüntü oluşturma kriterleri, orijinal setler, karakterlerin giyim şekli, ışık ve daha birçok şey sayılabilir. Anderson'ın çok kullandığı çekim tekniklerinin başında tracking shots (takip çekimleri) gelmektedir. Bu, onun, filmlerini işaretleme yöntemlerinden sadece bir tanesidir. Kameranın ray üzerinde soldan sağa, sağdan sola ve ileri geri kaydırılmasıyla yakalanan sahneler sayesinde on iç

karatıcı olanlarına bakarken bile izleyicisini canlı hissettirir. Hareketli ve enerjik sonuçları olan bu tekniği "Moonrise Kingdom" ve "The Grand Budapest Hotel'de" çokça görürüz. Ayrıca Anderson'ın neredeyse tüm kompozisyonlarında görülen simetri ise onun resmen imzası niteliğindedir. Bunun yanı sıra kullandığı pastel renkler, özgün desenler ve müzik de aynı şekilde Wes Anderson estetiğinin önemli bir parçasıdır. Her filminde kullanılan renk, desen ve müzikler, filmin planlarında kullanılan bir eleman olmaktan çok, özgün birer karakterler gibidir.

Bir de ilk filminden bu yana, neredeyse projelerinin tamamında, sürekli ve düzenli olarak bulunan bir oyuncu grubundan söz edebiliriz. Bütün bunlara ilave olarak, onun nostaljiye olan ilgisi had safhadadır. Müzik, kostüm gibi unsurlarda 70'lerin izleri oldukça derindir. Yaratmış karakterlerin çoğu hem eskiye eğilimlidir hem

de yoğun özlem duyarlar. Kısacası Anderson'ın filmlerindeki bazı durumlar, gerçekten de sadece ona özgüdür. Örneğin aileye dayalı kurguları, çocuk benzeri yetişkinler ya da yetişkin çocuklar, karakterlerdeki sıra dışı aksanlar ve hayal kurma eğilimleri, oyuncu sürekliliği, 'Art Nouveau' çizimleri ve renkleri, takip çekimleri, 60'lar ve 70'ler müziği, sürekli kullandığı yazı tipi olan 'Futura', dürbün, beklenmedik şiddet, bölümlerden oluşan yapı, kuş bakışı sahneler ve hikâyeye ortak yazar olarak kendini dahil ettiği bütün bunların arasından öne çıkanlar olarak sayılabilir.

Wes Anderson filmlerindeki en önemli unsur aslında insanlığı yakalama şeklidir. Çocukluğumuzdan yakalar bizi... Hayal kurdurur ve güldürür. Sonra bizi narince alır, duygusallık ve dürüstlikle buluşturur. Bunu öyle bir yapar ki kendi çocukluğumuz ile yetişkin halimizin birbiriyle boğuşma gücünü yaratır adeta. Onun filmleri için "Masalsı Filmler", "Karakter Filmi" gibi ibareler kullanılabilir elbet. Çünkü Wes Anderson, çok iyi bir hikâye anlatıcısıdır ve hikâye içinde hikâye anlatan filmler yaratmaktadır. Anlatıcı ile başlayan ve katman katman ilerleyen filmlerdir bunlar. Mesela onun filmlerinde karakterlerden önce yazar konuşur ya da yönetmen konuşur. Dışarıdan içeriye anlatırken bir anda içeriden dışarıya anlatmaya başlar. Çoğunlukla hikâye anlatıcılığını yücelten filmler üretmektedir. Filmlerinde otelleri, trenleri,

yolculukları, hayvanları ve dürbün gibi bazı eşyaları sürekli olarak kullanır. Onun filmlerinde bir tek kahraman yoktur, karakterler de sadece canlı varlıklardan oluşmaz. Bir otel, bir tren ya da bir dürbünden de karakter yaratmış biridir o. Onları, tüm karakteristik özellikleriyle izleyicisine öyle bir anlatır ki bir nevi "Portre Filmciliği" yapar. Örneğin "Budapeşte Oteli'nin kendisi, başlı başına bir karakterdir. Ve bir de filmlerine konu yerlerin gerçekliği var. Şehirler gerçek olduğunda semtler tamamen hayali olabilmektedir ya da yarattığı kurgu dünyalarda gerçek mekanları kullanabilmektedir. "Acaba öyle bir yer var mıdır?" ya da "Hayır ya, bu gerçek olamaz?" diye düşüneceğimiz türden yerlerde geçer hikâyeler...

Wes Anderson'ın dünyasına giriş hiç de zor değildir. Onun gizemli dünyasının keşfi için ihtiyacımız olan tek şey, bir sinema biletidir. Sonrası, kapılıp gitmekten ibarettir... **APM**

Seçimlerimiz Üzerine Kurulu Bir Black Mirror Filmi

BANDERSNATCH

*“İnsanlar tek bir gerçeklik var sanır ama bir sürü var...
Zaman, inşa edilmiş bir şeydir.” - Colin Ritman.*

Bahri DOĞUKAN ŞAHİN
bahridogukan@gmail.com

Ilk 2 sezonunda İngiliz yapımı bir kimliğe sahip olan Black Mirror, sonrasında Netflix'e geçmiş ve 2 sezon daha yayımlanmıştı. “Bandersnatch”, tıpkı White Christmas isimli bölüm gibi “Yılbaşı Özel” konseptiyle 2018'de görücüye çıktı. Bu bölümün ardından 2019'da 3 bölümlük bir sezon daha yayımlandı. Aradan geçen 4 yılda ise herhangi bir Black Mirror bölümü izlemedik. 2021'de geleceği söylenen yeni sezon pandemi dolayısıyla askıya alınmıştı ve dizinin yaratıcısı Charlie Brooker uzun süredir sessizliğini koruyordu. Geçen ayın son günlerinde ise önce resmi açıklama, ardından fragman geldi. Black Mirror yeni sezonuyla bu yıl içinde izleyicileri buluşacak.

Bandersnatch, oldukça katmanlı ve dolu bir hikâye örgüsü sunuyor. 70'li ve 80'li yıllarda çocuk kitaplarında popüler olan

“maceranın sonunu kendin seç” temasını televizyona taşımaya karar veren Netflix, bu fikri Black Mirror'la gerçekleştirecek tüm dünyada büyük ses getirmeyi başardı.

Netflix, fikri dizinin yaratıcısı Charlie Brooker'a ilk sunduğunda olumsuz yanıt alsada, sonrasında projenin hoşuna gitmeye başlamasıyla birlikte ipleri eline alan Brooker, uzun bir zaman boyunca hikâye üzerinde çalışarak interaktif bir Black Mirror bölümü ortaya çıkardı. Dizinin önceki tüm bölümlerinde olduğu gibi çok keskin uç noktalarda yorumlar yapan Black Mirror izleyicileri, Bandersnatch'te de yine ikiye ayırdı. Bölümü yerden yere vuranla da karşılaşmak mümkün, yere göğe sığdıramayanla da. Fakat net olan bir şey var ki, televizyonda bir devrimin ayak seslerine tanıklık ediyoruz. İzleyicinin seçebileceği alternatif sonlara sahip dizi ve filmlerin ileride yaygınlaşmaması için şimdilik hiçbir

sebepten görünmüyor.

Bölüm, 1984 yılında geçiyor. Stefan Butler isimli gencin, okuduğu romanı bir bilgisayar oyununa uyarlamak istemesiyle başlayan süreç, seçimlerimizle birlikte birkaç farklı koldan ilerlemeye başlıyor. Tuckersoft isimli bir oyun şirketiyle konu hakkında görüşmeye giden Stefan, kendisine yapılan iş teklifinin ardından oyun üzerinde daha bir özveriyle çalışmaya başlıyor. Tabii verilen bitirme tarihi için gecesini gündüzüne katan genç programcıyı zorlu bir süreç bekliyor.

Stefan, kitabın yazarı Jerome F. Davies hakkında daha fazla araştırma yapmaya ve hakkında çekilen belgeseli izlemeye koyuluyor. Ancak sonunun tıpkı yazara benzemeye başlaması ve filmin alternatif sonlarından birinde (günümüz penceresinden bakılan sahnelerde) bir kadın yapımının da aynı yolu sürüklenmesi,

kapana kısılmışlık etkisi yaratıyor ve kısır döngüye yol açıyor. Ayrıca Stefan'ın birileri tarafından yönetildiğini söylemesinin ve bunun da Netflix olduğunu seçmemizin ardından yaşananlar hem 4. Duvar'ı kırmamızı sağlıyor hem de etkileyicilik dozunu artırıyor. Senaryo içine ustaca işlenen bu gibi detaylar hikâye örgüsünde hiç sırtmıyor.

Küçüklüğünde yaşadığı bir travma sonucu psikolojik sorunlarla boğuşan Stefan, babasıyla yaşamaktadır ve zaman zaman Dr. Haynes isimli kadından psikolojik destek almaktadır. Tuckersoft şirketinin oyun yapımcılarından biri olan Colin Ritman ve kendisine oyunu uyarlama fırsatı veren Mohan Thakur ile ilişkisinin yanı sıra, babasıyla yaşadığı rutin hayatı da izleyiciye sunuluyor.

Film (ya da alıştığımız şekilde bölüm), seçimlerimiz üzerinden ilerliyor ilerlemesine, fakat kimi seçimlerin hikâyeye bir etkisi olmuyor. Kimileri ise nihai sonu belirlemede yapı taşı görevi görüyor. Seçtiğimiz seçeneklere göre filmin süresi de değişiyor hâliyle. 1.5 saat de sürer, 3 saat de. Tam bu noktada filmin gerçekten de interaktif olup olmadığıyla alakalı tartışmalar devreye giriyor. Zira senaryo içinde senaryo içinde senaryo ile izleyicinin zihni bir hayli bulandırılıyor ve aslında seçimlerimizin çok da önemli olmadığı, senaryonun bizi yönlendirdiği fikrine kapılabiliriz.

“Geçmiş değiştirilemez Stefan.”

-Psikolog Dr. Haynes.

Bandersnatch'ı izlerken bilimkurgu sinemasının bazı kült örneklerini hatırlamak da mümkün. Stefan'ın içinde bulunduğu durum, akıllara ilk etapta Truman Show'u

getiriyor. Stefan'ın çocukluğuna indigimiz sahneler ve genel olarak filmin seçimler üzerine kurulu olması fikri Mr. Nobody'yi, yaratık ve Stefan arasındaki ilişki ise ister istemez Donnie Darko'yu çağırıyor. Matrix'in simülasyon evreni de yine izlerken akıllara gelen bir diğer film unsuru.

Bunlara ek olarak Zamyatin'in Biz'i ve Orwell'in 1984'üne yapılan bariz göndermeleri yakalamak mümkün. Aldous Huxley, Philip K. Dick gibi yazarlar da filmin çeşitli yerlerinde karşımıza çıkan detaylar arasında. PKD'nin Ubik adlı eserinin bir tablosunu oyun yapımcısı Colin Ritman'ın evinde asılıyken görüyoruz, hemen ardındansa karakterlerin kafasının yerinde olmadığı sahneler ile birlikte hem yazara hem de esere bir nevi saygı durumunda bulunuyor. PKD okurları bu kısımları çok daha iyi idrak edecektir şüphesiz.

Seçimler üzerine kurulu filmin ana teması bu yönde olduğu için, yukarıda bahsedilen “senaryo içinde senaryo” kısmı da anlam kazanıyor. Seçimler üzerinden ilerleyen bir kitabı oyuna uyarlayan Stefan, Bandersnatch oyununu seçimler aracılığıyla oynayan oyunseverler, bizim seçimlerimiz üzerinden ilerleyen film ve senaristin seçimleri üzerinden ilerleyen bir derken her şey birbirinin içine giriyor ve kurgu ile senaryo açısından oldukça yoğun bir yapımla karşı karşıya kalıyoruz.

Herkes kontrolün kendisinde olduğunu sanırken aslında kontrol mekanizmasının ta en baştan ayarlandığını ve bizlerin sadece birer figür olduğumuzu hissetmemiz, filmi daha da etkileyici yapan detaylardan biri.

Bu esnada filme getirilen “ama vaat edileni vermiyor” eleştirileri de oldukça yersiz, zira film tam da bu yüzden vaat edileni veriyor. Çünkü izlediğimiz şey normal bir şey değil, Black Mirror evreninde geçen bir bölüm. Haliyle karşımıza çıkacak olan her şeye hazırlıklı olmamız ve gördüklerimizi mantık süzgecinden geçirdikten sonra eleştirmeye başlamamız gerekiyor.

Dizinin yaratıcısı Charlie Brooker'ın bütün bölümlerin aynı

“Film (ya da alıştığımız şekilde bölüm), seçimlerimiz üzerinden ilerliyor ilerlemesine, fakat kimi seçimlerin hikâyeye bir etkisi olmuyor.”

evrende geçtiğini açıklamasının ardından bölümlerin birbirleriyle ilişkilendirilmelerinin de ardı arkası kesilmiyor. Hattılayın, Playtest (3x2) bölümünde karşımıza çıkan oyunlardan birinin adı "Bandersnatch"ti. Buna ek olarak Metalhead (4x5) isimli bölüm hakkında da yeni bilgiler öğreniyoruz ve kafamızdaki kimi soru işaretleri de giderilmiş oluyor. White Bear'da (2x2) karşımıza çıkan logo ve aynı zamanda San Junipero (3x4) bölümünde gördüğümüz hastane gibi detaylar da bizlere dizinin eski bölümlerinden enstantaneler sunarak aynı evrende geçtiklerine dair kuvvetli deliller gösteriyor. İzleyicilere ise toplamda (5. sezonu da eklediğimizde) 23'e ulaşan Black Mirror bölümlerini uygun bir sıraya sokmak kalıyor. Tabii bu farklı bir yazının konusu.

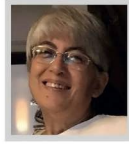
Bölümdeki tüm seçimlerimiz ve vardı

noktalar üzerine internette birçok grafik oluşturulmuş durumda. Hiç görmediğimiz sahneler olduğu için sonrasında dönüp dönüp yeniden izlemek isteyeceğimiz bir bölüm Bandersnatch ve tam da bu nedenle aslında hayatın ta kendisi. Nefes almaya devam ettiğimiz her an bir sürü seçimle karşı karşıya kaldığımız ve seçimlerimize göre şekillenen bir hayat sürdürdüğümüz için, Black Mirror'ın bu bölümü de tıpkı diğer 22 bölümü gibi unutulmazlar arasına giriyor. Her bölümde kara bir aynadan yansıyanları bize izleten Charlie Brooker'a, 21. yüzyılın bilimkurgu dehasına en içten teşekkürlerimizle.

Yeni sezonu beklerken eski bölümleri tekrardan izleyecek olanlara keyifli seyirler dilerim.

"Kaderiniz yazılmış ve sizin ellerinizde değil." **APM**

Nuray ÇİFTÇİ
bulutbebek@gmail.com

Çok izlendi. Çokça taklit edildi. Asla unutulmadı: Love Story

Seçim sürecinde örselenmiş ruhumuzu *sevgiyle onarmak için*, kaçış olarak değil, hayır, güç toplamak için eskilerden duygusal bir filme ne dersiniz?

Uzun bir süre seçimle yatıp kalktık. Sokakta yanımızdan geçen her iki kişi seçimle ilgili konuşuyordu. Akşam sabah TV'de bu tartışmaları izledik, sosyal medyada bu paylaşımları yaptık. Yalanlara, sert suçlamalara, omurgasız duruşlara tanık olduk, insanlığımızdan utanmış. Taraflardan biri seçimde değil savaştığımız gibi davrandı ve savaşta her yolu mübah buldu. Yaralandı, örselendi ruhumuz uzun süredir.

Nihayet seçim, -dilediğim gibi olmasa da- sonuçlandı. Sizce de artık başka şeylerle ilgilenme zamanı gelmedi mi? Şöyle, sevgi dolu ve daha

gönül okşayıcı şeylerle... Kaçış olarak değil, olumsuzluklarla mücadele için moral ve güç toplama amaçlı. Benim aklıma Love Story/Aşk Hikayesi geldi. Evet, müziği kendinden ünlü, o romantik film. Hüzün barındırsa da biraz geçsemizi sağlamaz mı? Hep mantıkla hareket ettirmiş bir dönemin ardından duygularımıza öncelik vermek, hepimize iyi gelmez mi?

Ali MacGraw ile Ryan O'Neal'in canlandırdığı bu kısacık mutluluk hikayesini daha önce izlememişsiniz, şimdi tam zamanı. İzlediyse de yeniden karşısına geçip tatlı tatlı hatırlamanın... Ben bu filmi henüz ilkokul 5. sınıftayken izlemiştim. O sıralar genel olarak oğlan çocuk gibi görünmeye/davranmaya çalıştığımı, duygusallıkla romantizmle dalga geçtiğimi ve filmde çıkınca da "ağlamamış olmakla" övündüğümü anımsıyorum. Bugünden geriye bakınca güldürüyor beni çocuk Nuray'ın o halleri.

Erich Segal'ın önce senaryosunu, sonra romanını yazdığı Love Story/Aşk Hikayesi, ilk bakışta sıradan bir zengin oğlan-fakir kız hikayesi gibi görünüyor. Sınıflar var olalı beri zengin ile fakirin aşkı hep yaşanmış ve sanata da konu olmuş. Kaçınılmaz bir çekimle dengi dengine olmayanlar birbirlerini daha çok çekmiş olmalı. Bizim halk masallarımızda da padişahın kızına aşık olan Keloğlan yok muydu? Evet, teması sıradan görünebilir ama çeşitli unsurların bir araya gelerek kendine özgü bir büyü oluşturduğu bu Arthur

Hiller filmi, asla sıradan olmadı. Tüm dünyada izlenme rekorları kırdı. TV'de en çok izlenen film rekoru da ondaymış. Zengin oğlanın babasına karşı çıkışı, babanın resti, sevgilerinin özerliğiyle çalışıp yuva kurması, zeki kızımızın arayı bulma çabası ve hastalanışı... Bütün bunlar, başrol oyuncularının performansıyla ve iyi bir besteyle birleşince ortaya özel bir film çıktı. Adının logosu bile olan özel bir film. Sevgiye dair filozofça sözler ve o zamanlar bugünkü kadar rastlanmayan bir hastalıktan söz edilmesi de filmi ilgi çekici kılan özelliklerdendi. Dupduru güzelliğiyle Ali MacGraw'un müthiş bir ışığı vardı. Dudaklarının alaycı kıvrılışıyla oğlana "Züppe" diye satışması, baskın karakter halleri, o hallerine tezat olarak kapıda gözleri yaşlı, kedi yavrusu gibi duruşu... "Babyface" Ryan O'Neal'in de masumiyet akan, giderek hüznülenen yüzü. Ali, yalnızca hayranlık uyandırmakla kalmayıp resmen kendi modasını yarattı. Kızlar, kalın siyah çoraplar üzerine mini etekler giyip kaşlarını kalın bıraktılar, saçlarını Ali gibi uzatıp berelerini onun gibi taktılar. Sevgiye dair filozofça sözlerle gelinece; filmin ünlü sözü "Love means never having to say you're sorry", 2005 yılında Amerikan Film Enstitüsü tarafından tüm zamanların en iyi 13. film alıntısı seçilmiş. Zamanında "Aşk, asla pişmanlık duymamaktır" olarak Türkiye'ye çevrilen ve o haliyle pek sağlam bulduğum sözün, aslında şunu demek istediğini sonraları farketmiştik: "Aşk, asla üzgünüm demek

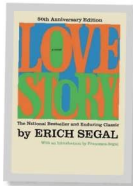

“Zengin oğlan-fakir kız teması sıradan görünebilir ama müziği de dahil olmak üzere tüm unsurlarıyla kendine özgü bir büyü oluşturan *Love Story*, asla sıradan bir film olmadı. Dupduru güzelliğiyle *Ali MacGraw*, “Babyface” *Ryan O'Neal*, mimikleriyle tüm duyguları aktarabilen iki baba, başkaldırı, şiirsel bir sevgi ve hüznün vardı bu filmde. Çok izlendi. Çokça taklit edildi. Asla unutulmadı.”

zorunda kalmamaktır." Aynı şey değil. Bizim buralarda, birincisine göre davrananlar kadınları öldürdüler "sevgisinden".

Gençlik her zaman aykırılık peşindedir ama filmin çekildiği 70'li; Paris'te kaldırım taşlarını sökmüş, ABD'de dev gösterilerle Vietnam Savaşı'nı protesto etmiş, aykırılığını Hippiçlikle de göstermiş 68 kuşağının, biz de dahil tüm dünyaya dalga dalgı yayılarak siyasal ve toplumsal başkaldırısını sürdürdüğü bir dönemdi. Love Story'de aileye başkaldırının ve dine ve geleneklere de aykırı bir evlenme töreninin işlenmesi, o nedenle tesadüfî değildir. O şirsel evlilik töreninin, filmin büyümesine çokça katkı verdiğini de söylemeliyim. İlk kez 1966'da Claude Lelouch'un Bir Erkek ve Bir Kadın filminde kullandığı, sevgililerin çevresinde dönen kamera hareketi Love Story'nin bu sahnesinde de çok yakışmış. Akademik Ödülleri En İyi Film (Howard G. Minsky), En İyi Yönetmen (Arthur Hiller), En İyi Kadın Oyuncu (Ali MacGraw), En İyi Erkek Oyuncu (Ryan O'Neal), En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (John Marley) ve En İyi Senaryocu (Erich Segal) da kapsayan 7 daldaki adaylıktan yalnızca Özgün Müzik dalında Francis Lai'nin bestesiyle Oscar alabilmiş. Şöyle bir baktım da müzik, sinema, resim, grafik, sahne vb. tüm sanat dallarının çokşun seller gibi aktığı o bereketli dönemde, 1971 yılında Love Story'nin; General

Patton, İrlandalı Kız, Küçük Dev Adam, Satyricon, M.A.S.H. gibi sıkı filmlerle yarışmak zorunda kaldığını görünce neden başka Oscar alamadığını anlamış. Neyse ki Altın Küre ve başka yarışmalardan ödülleri toplamış. ABD'nin Vietnam Savaşı hezimetle ve gençcek kayıplarla sürerken kahramanlık güzellemesi olarak General

Patton filmine ödül verilmesine şaşırmmak gerekirdi zaten. Love Story'deki Oscar ödüllü Francis Lai bestesinden Carl Sigman'ın sözleriyle oluşturulan "Where Do I Begin?" adlı şarkı, Shirley Bassey başta olmak üzere pek çok dünya şarkıcısı tarafından seslendirildi. Bizde de Günlük Yazar Türkçe sözlerle plak yapmıştı. Aslında ben, tema müzigidin çok, o çocuksu karda oynama sahnesindeki melodiyi beğenirim, çok daha başarılı bir bestedir. Bu kar sahnesi, -tabii Ali'ninki gibi bere takılarak- Yeşilçam'da müzigiyle birlikte az taklit edilmedi o dönem. Hatalık temasıyla da filmin benzer versiyonları yapıldı. Yalnız bizde değil tüm dünyada, farklı sınıfsal kökenlerden gençlerin aşkını ve -giderek yaygınlaşmaya başlayan- o amansız hastalığı işleyen filmler yapılmasına öncülük etmiş oldu bu film. 1978'de yine Erich Segal'ın romanından John Korty yönetiminde Ryan O'Neal ile "Oliver's Story" adlı bir film yapıldı ama doğrusu onu izlemek hiç gelmedi içimden. 2020 yılında da 50. yıldönümü kutlandı

Love Story'nin. Kitabı, filmi ve plağı yeniden piyasaya sürüldü. Filmi 31 ve 29 yaşlarındayken çekmiş olan Ali MacGraw ile Ryan O'Neal'in 81 ve 79 yaşlarında birlikte fotoğrafları çekilip servis edildi. O kadar güzeldi ki o halleri, onlardan da Altın Göl gibi bir yaşlılık senfonisi gelmesini isterdim.

Kahramanımız Oliver'ın yan odadan arkadaşı Simpson'a dikkat ederseniz, yaşlılığına aşına olduğunuz Tommy Lee Jones'u ilk filminde göreceksiniz. Filmin babaları olan Ray Milland ve John Marley gibi, oyunculuk yapmak için repliği ihtiyacı olmayan, mimikleriyle tüm duyguları aktarabilen nitelikli oyuncuların tadına varmak ise inanın verdiğiniz zamana değecek. Zaten fazla zaman vermeniz de gerekemeycek. 1 saat 40 dakika içinde hızla olup bitiyor her şey. Adeta bir uzun fragman gibi.

Haydi, bırakın Love Story sevgiye onarsın örselenmiş ruhumuzu, güç toplayalım. Elbet çıkar bir gün karanlıklar aydınlığa. **APM**

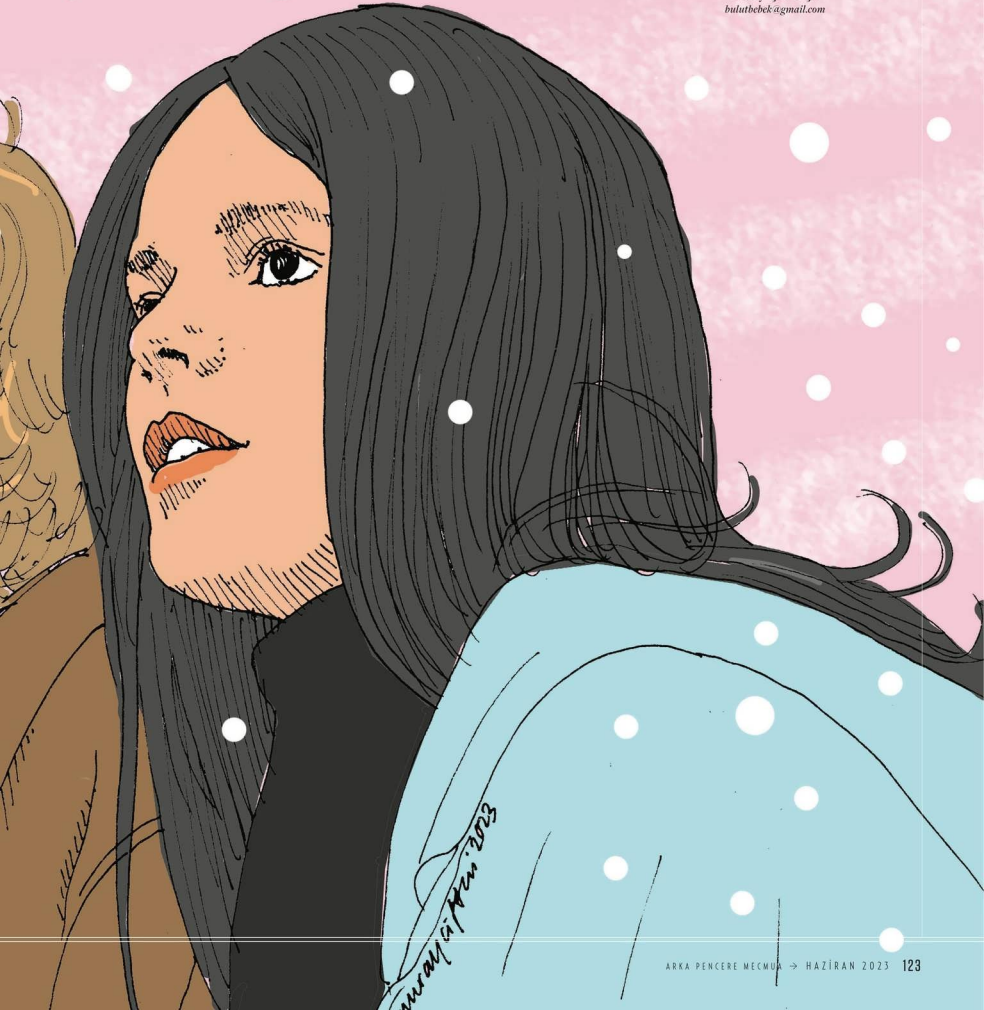
KLASİK SAHNE

AŞK HİKÂYESİ (LOVE STORY, 1970)

Nuray ÇİFTÇİ
bulutbebek@gmail.com

BORA ERİŞ

SORUN SENDE
DEĞİL

Nenende!

NEW AGE DÜNYANIN
KADİM MESELELERİ

*Terapist dese ya “Düzgün bir ilişkin olamıyor
çünkü doyumsuz bir bit yavrususun. Kafanın bir
köşesinde sürekli ‘bir yerlerde daha
iyisi var’ diye düşünüyorsun.”*

tara • kitap

